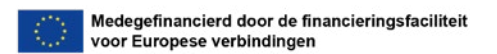

MediaNest Cijfers 2023

Onderzoek in Vlaanderen naar het
mediagebruik van 0- tot 18-jarigen en
mediaopvoeding in gezinnen

Inhoud

De MediaNest Cijfers? Wat is dat?	05	3. Wat doen ze op al die schermen?	28	Staan ouders ook stil bij wat ze zelf doen?	79
Zo pakten we het aan	06	Kijken, luisteren en gamen. Maar ook: huiswerk maken!	29	Wat onthouden we?	81
Een aantal kanttekeningen voor de start	07	Activiteiten over de leeftijden heen	34	5. Mediaopvoeden – hoe moet dat eigenlijk?	82
		Samen kijken, scrollen en praten ...	37	Goede afspraken, goede vrienden	83
1. Deelnemers aan het onderzoek	08	Sociale media en streaming apps	40	Over de leeftijden heen: afspraken	86
Bijna allemaal vrouwen	09	Over de leeftijden heen: sociale media apps	44	Controle of loslaten?	92
Vooraf dertigers met jonge kinderen	10	Over de leeftijden heen: streaming apps	47	Praten over digitale media	96
Mediawijs of niet?	11	The game is on!	55	Over de leeftijden heen: praten	98
		Over de leeftijden heen: gametoestellen	56	Waar kunnen ouders terecht?	104
2. Schermtijd! Wat, waar en wanneer?	12	Wat onthouden we?	63	Wat onthouden we?	107
Over toegang en 't internet	13	4. Waar piekeren ouders over?	64		
Hoe kleiner het kind, hoe groter het scherm	14	Alle zorgen op een rijtje	65	6. Wat hebben we geleerd?	108
Een eigen smartphone?	18	Over de leeftijden heen: bezorgdheden	70	Jonge ouders springen bewuster om met media	109
Toestellen over de leeftijden heen	20	Weten ouders wat hun kinderen online zien?	74	Digitale deuren gaan open tussen 9 en 12	110
Place to be? De living!	24	Weten ouders wat hun kinderen ervaren online?	75	Meer weten, maar ook meer piekeren	111
Wat onthouden we?	27	Zijn ouders alleen maar bezorgd?	78		
				7. Bijlagen	116

De MediaNest Cijfers? Wat is dat?

Leren zwemmen: voor veel kinderen is het letterlijk een sprong in het diepe. Maar als het over schermen gaat, duiken ze maar al te graag in alles wat de digitale wereld hun te bieden heeft. Veel ouders kijken aan wal toe met een hoop vragen en zorgen. Wat als hun kinderen kopje-onder gaan? Hebben ze geen zwembandjes nodig? Of misschien zelfs een reddingsvest?

Bij Mediawijs zoeken we elk jaar uit waar die vragen en zorgen vandaan komen, en of ze wel terecht zijn. Daarvoor nemen we het mediagebruik en de mediawijsheid van kinderen én hun ouders onder de loep. Via **Apestaartjaren** vragen we kinderen tussen 6 en 18 jaar zelf wat er allemaal leeft in hun digitale

wereld. Met de **MediaNest Cijfers** trekken we dan weer aan de mouw van ouders. Wat is hun kijk op het schermgebruik van hun kinderen? Waarvan liggen ze wakker? En kunnen ze de controle loslaten of net niet?

In dit rapport gidsen we je door de nieuwe **MediaNest Cijfers 2023**. Waar de eerste versie zich in 2019 enkel richtte tot ouders van 0- tot 7-jarigen, hebben we dat sinds de tweede versie uitgebreid naar ouders met kinderen tussen 0 en 18 jaar. Ook deze keer behouden we die focus. Zo kunnen we de cijfers en ervaringen van ouders beter vergelijken met die van kinderen en jongeren uit het Apestaartjaren onderzoek. Vaak lopen de versies van ouders en kinderen gelijk, maar ook de verschillen zorgen voor interessante en leerrijke inzichten.

In het vorige MediaNest Cijfers onderzoek bespraken we de resultaten van **kinderen met een verstandelijke beperking en autismespectrumstoornis** apart van de algemene bevraging. We zagen toen dat de resultaten erg gelijkaardig waren aan die van de algemene bevraging. De grootste verschillen zagen we op vlak van mediagebruik en opvoedingsstijl. Je kan de belangrijkste vaststellingen herlezen op www.medianest.be/onderzoek2021.

We besloten om de antwoorden van ouders van kinderen met een beperking mee op te nemen in de algemene resultaten. Deze editie focussen we extra op de doelgroep 'kwetsbare gezinnen'.

Zo pakten we het aan

De MediaNest Cijfers draaien om meer dan cijfers alleen. Ook een woordje uitleg kan verhelderend zijn. Daarom verzamelden we de data op twee manieren.

In augustus 2022 lanceerden we een **online vragenlijst**. De doelgroep waren Vlaamse en Brusselse ouders met kinderen tussen 0 en 18 jaar. In totaal vulden 1416 ouders de vragenlijst in, waarvan er 1015 bruikbaar waren.

Ouders konden aangeven of ze bereid waren tot een gesprek, om dieper in te gaan op een aantal thema's uit het onderzoek. Uiteindelijk hebben we 20 ouders gecontacteerd voor een **interview** tussen november 2022 en december 2022. Hun toevoegingen konden de cijfers nuanceren en gaven ons meer inzicht in het mediagebruik van kinderen binnen hun vertrouwde (thuis)omgeving. Precies daarom vind je hier en daar citaten in dit rapport. Zo ontdek je ook het verhaal achter de cijfers.

Uit het vorige MediaNest Cijfers onderzoek bleek dat de meerderheid van de ouders zichzelf beschouwden als een gezin met een gemiddeld inkomen. Toch weten we dat er wel degelijk verschillen kunnen bestaan tussen wel en niet-kwetsbare gezinnen op vlak van mediagebruik en opvoedingsstijl¹. Voor deze editie van de MediaNest Cijfers focussen we daarom ook apart op kwetsbare gezinnen. We lichten in de kaderstukjes van dit rapport toe wanneer er bij de kwetsbare ouders duidelijk verschillende resultaten zijn ten opzichte van de andere ouders.

We definiëren kwetsbare gezinnen op dezelfde manier als in het Apestaartjaren onderzoek (2022): ouders die niet-Belgen zijn, een andere thuistaal hebben of vaak geld tekortkomen.

¹ Dynia, J. M., Dore, R. A., Bates, R. A., & Justice, L. M. (2021, mei). Media exposure and language for toddlers from low-income homes. *Infant Behavior and Development*, 63, 101542. <https://doi.org/10.1016/j.infbeh.2021.101542>

Ook voor de kwetsbare doelgroep gebeurde de dataverzameling via een (aangepaste) vragenlijst en interviews.

Wanneer ouders positief scoorden op de variabelen voor kwetsbaarheid, kregen zij een aangepaste online vragenlijst. Omdat kwetsbare ouders niet makkelijk bereikt worden via een online vragenlijst, werd de vragenlijst – ook in het Engels en het Frans – op papier afgedrukt en via organisaties en sleutelpersonen verspreid. Hiervoor namen we contact op met 88 organisaties en sleutelpersonen. Drie organisaties verspreidden de oproep van de vragenlijst, bij één organisatie ging het onderzoeksteam langs om de vragenlijst op papier af te nemen. In totaal vulden 103 ouders de vragenlijst in, waarvan er 86 bruikbaar waren. Zelfs al is dit een beperkte groep, toch geven de cijfers waardevolle inzichten over kwetsbare ouders.

Op het einde van de vragenlijst konden ook kwetsbare ouders aanduiden of ze bereid waren deel te nemen aan een verdiepend interview. Uiteindelijk interviewden we 8 ouders in november 2022.

Een aantal kanttekeningen voor de start

- Doorheen dit rapport gebruiken we meestal beknopte tabellen met enkel totale percentages. In de bijlagen achteraan dit rapport vind je de uitgebreidere tabellen en grafieken met uitsplitsingen volgens leeftijd.
- Vanaf deze editie werken we met een nieuwe leeftijdsindeling die groepen kinderen met een vergelijkbare ontwikkeling samenneemt: 0-4, 5-8, 9-12 en 13-18 jaar.
- Niet alle ouders kregen alle vragen. We vermelden telkens in een opmerking bij een tabel waarvoor je als lezer best extra aandachtig bent bij het interpreteren van bepaalde cijfers.
- Onderaan elke tabel staat de N vermeld: het aantal mensen die deze vraag hebben beantwoord. Vaak is de N lager dan het totale aantal bevroegde ouders, dat komt omdat niet alle vragen verplicht waren.
- Soms zijn er een paar randgevallen waarbij het algemene totaal 0% is maar er toch een percentage staat bij de leeftijdsopsplitsing. Dat komt omdat dit over een heel kleine groep ouders gaat.
- We rekenen de kwetsbare ouders niet mee in de algemene cijfers.
- Ook goed om te weten: de computer en laptop zien we als één type toestel: de computer. Om verwarring te vermijden, gebruiken we steeds hetzelfde woord in het rapport.

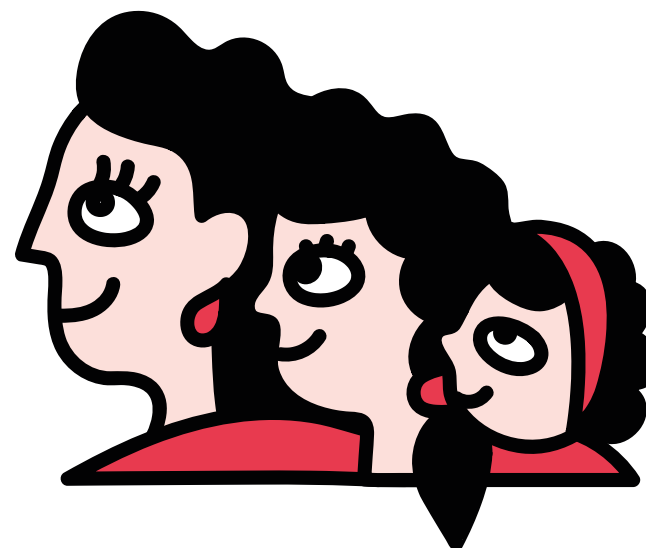
01

Deelnemers aan het onderzoek

Wat het onderzoek ons vertelt, is niet het enige dat telt. In de eerste plaats moeten we ook de samenstelling van onze steekproef schetsen. Wie zijn onze deelnemers?

Bijna allemaal vrouwen

Een opmerkelijke 92% van alle ouders die de vragenlijst invulden, was een vrouw. Ofwel: er zaten slechts 8% mannen tussen de 1015 deelnemers. Mogelijk **voelen moeders zich meer betrokken** bij de (media)opvoeding dan vaders of stellen ze zich meer vragen over het mediagebruik van hun kinderen. Alleszins heeft dit gevolgen voor de resultaten van het onderzoek. Gezien het kleine aandeel mannen, doen we in dit rapport geen uitspraken over de verschillen tussen mannen en vrouwen qua opvoedingsstijl.

De steekproef bij de kwetsbare ouders was vergelijkbaar. Ook hier vulden meer vrouwen (92%) dan mannen (8%) de vragenlijst in, en was de gemiddelde leeftijd 38 jaar. De gemiddelde leeftijd van de kinderen lag iets hoger: op 8,8 jaar.

Vooral dertigers met jonge kinderen

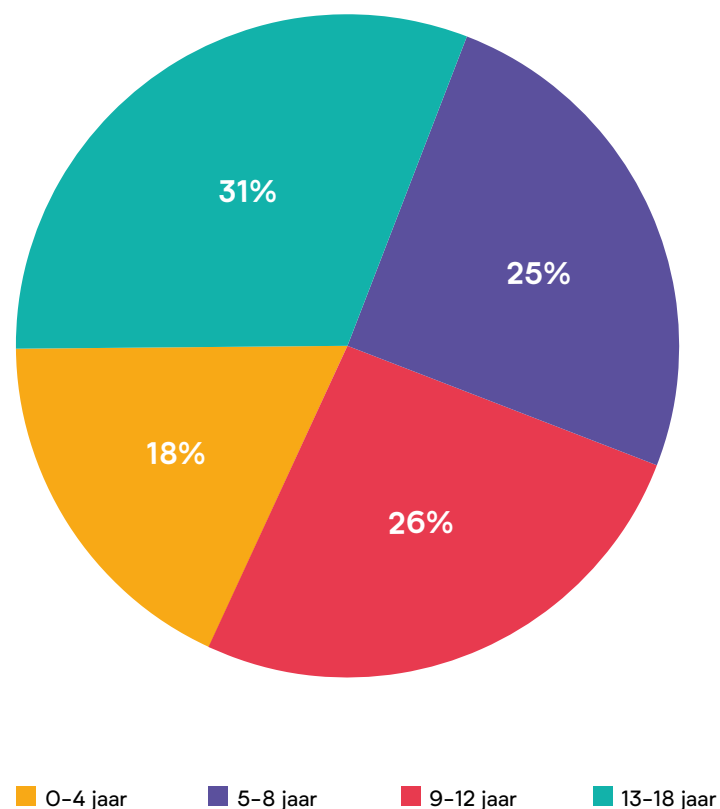
De gemiddelde leeftijd van de ouders was 38 jaar. Ook de mediaan lag op **37 jaar**: het aantal ouders dat jonger is dan 37 jaar is dus gelijk aan het aantal dat ouder is.

In elk onderzoek is nauwkeurigheid een prioriteit. Daarom vroegen we alle 1015 ouders om één kind in gedachten te houden bij het invullen van de vragenlijst, dus niet over alle kinderen samen te rapporteren (in de 20 interviews gebeurde dat wel). De kinderen waren evenwichtig verdeeld tussen jongens (55%) en meisjes (45%), met een gemiddelde leeftijd van **7,6 jaar**. Vooral de ouders van

jonge kinderen (0-4 jaar) waren goed vertegenwoordigd in het onderzoek (31%). Ouders met tieners van 13 jaar en ouder kwamen minder aan bod (18%). Ouders met kinderen tussen 5 en 8 jaar (25%) en 9 en 12 (26%) waren gelijk vertegenwoordigd.

Een mogelijke verklaring voor het kleinere aandeel ouders van tieners is dat ouders het gevoel hebben minder zicht te hebben op het mediagebruik van hun tiener, of dat ze er minder mee bezig zijn. Misschien omdat ze er zich minder zorgen over maken, ofwel omdat ze vinden dat hun kinderen er wel alleen mee overweg kunnen.

Verdeling leeftijd kinderen

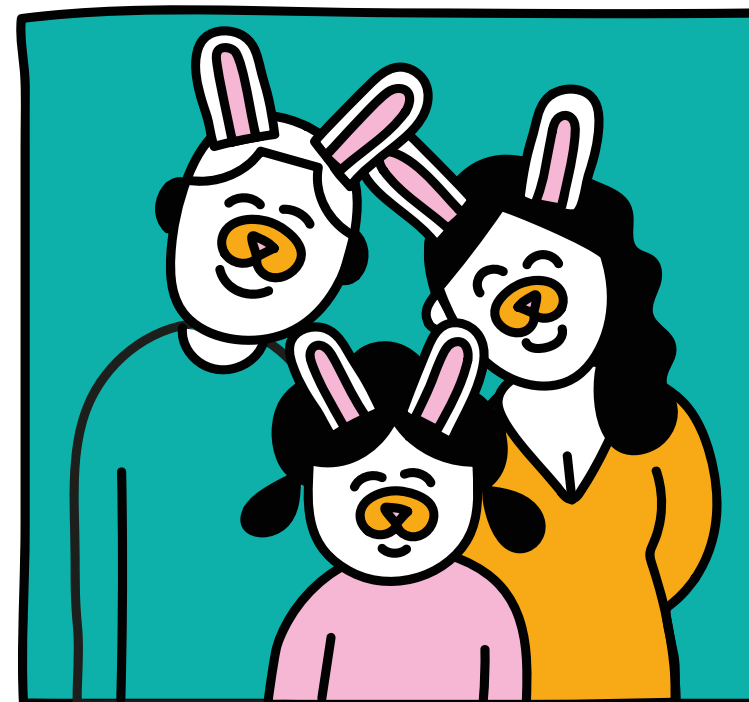
Mediawijs of niet?

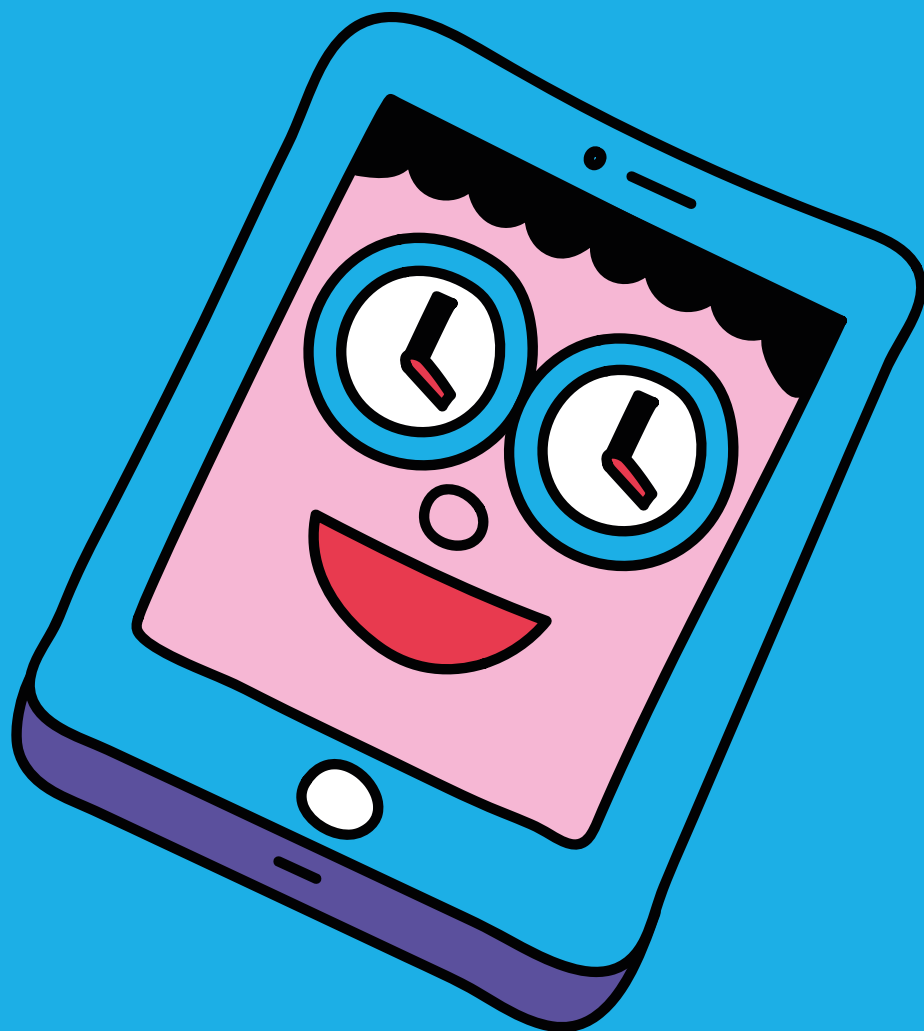
Kinderen leren van hun ouders. Precies daarom waren we ook erg benieuwd naar de mediavaardigheden van al die moeders en vaders. We lieten ouders tien stellingen over hun eigen digitale vaardigheden invullen. Op basis van een gemiddelde score op al deze items berekenden we hun mediawijsheid². De meeste ouders scoorden vrij goed op deze vragen en hebben dus heel wat mediawijze vaardigheden. We zien dat ouders tussen 30 en 40 jaar de meest mediawijze ouders zijn en dat de ouders tussen 40 en 50 jaar

het minst mediawijs zijn. Het gaat wel maar om een klein verschil, ook deze ouders scoren nog steeds hoog op mediawijsheid.

Kwetsbare ouders scoren iets lager op mediawijsheid dan andere ouders. Ze schatten zichzelf dus minder mediawijs in.

² De mediawijsheid werd berekend door een gemiddelde score te nemen van tien stellingen die peilden naar de digitale vaardigheden volgens vier clusters: online informatie zoeken, online informatie begrijpen, technische problemen oplossen en mee zijn met de digitale wereld.

02

Schermtijd! Wat, waar en wanneer?

We love schermen! Maar wanneer ontstaat die liefde — volgens ouders — juist? Welke schermen zijn de grootste crush van hun kinderen? En veroverd de smartphone nog altijd alle jonge hartjes? Wij zochten het uit!

Over toegang en 't internet

Om te beginnen vroegen we aan ouders of ze **voldoende toestellen** in huis hebben voor zowel werk, school als vrijetijdsgebruik. We zien dat slechts 4% van de ouders uit ons onderzoek aangaf niet voldoende toestellen te hebben. Dit wijst dus op een grote tevredenheid. Opgelet: de kwetsbare ouders zijn niet meegeteld in deze cijfers. Op de hele bevolking ligt dit cijfer waarschijnlijk dus wel hoger. We zien ook in het Apestaartjaren onderzoek (2022) dat dit hoger ligt: daar gaven 14% van de kinderen (6-12 jaar) en 4% van de jongeren (12-18 jaar) aan niet voldoende toestellen in huis te hebben.

Ook over hun **internetverbinding** zijn de meeste ouders tevreden: 90% van de ouders geeft aan een internetverbinding te hebben die meestal goed werkt. Hoe ouder de kinderen worden, hoe minder tevreden ouders zijn over hun internetverbinding. Dat is niet onlogisch: hoe ouder de kinderen, hoe gevarieerder hun mediagebruik

en hoe intensiever ze dus gebruik maken van het internet. Opvallend: kinderen en jongeren zijn het niet eens met wat hun ouders aangeven: 31% van de kinderen en 27% van de jongeren gaf volgens Apestaartjaren (2022) aan geen goed internet te hebben thuis. Hebben kinderen en jongeren andere standaarden, komt de wifi niet tot in hun slaapkamer of geven onze cijfers – zonder kwetsbare gezinnen – een vertekend beeld?

Kinderen in kwetsbare gezinnen gebruiken gemiddeld gezien iets **minder toestellen** (3 tegenover 3,7 in de niet-kwetsbare gezinnen). Bovendien zijn iets meer ouders **niet tevreden over het aantal toestellen**: 9% van de kwetsbare ouders uit ons onderzoek geeft aan niet voldoende toestellen in huis te hebben. Dit cijfer is iets hoger dan de niet-kwetsbare doelgroep (4%), maar ligt dan wel weer in lijn met de resultaten uit Apestaartjaren (2022).

De kwetsbare ouders zijn **minder tevreden over de kwaliteit van hun internettoegang**: 83% geeft aan dat hun internetverbinding meestal goed werkt. Eén ouder zei thuis geen internettoegang te hebben.

Hoe kleiner het kind, hoe groter het scherm

Er is geen twijfel meer mogelijk: schermen hebben een vaste plek veroverd in onze gezinnen. Bij de allerkleinsten (0 tot 2 jaar) gebruikt 21% geen scherm. Vanaf de kleuterleeftijd krijgen de schermen steeds meer een plaats in het leven van kinderen.

De **televisie** gaat al bijna een eeuw mee, maar hij neemt nog steeds een heel centrale plaats in en versterkt zelfs zijn positie. Wanneer kinderen nieuwe schermen ontdekken, blijft de televisie populair: zelfs bij de tieners doet de televisie het heel goed, want 85% van de 13- 18-jarigen kijkt er nog altijd naar. Later in het rapport zullen we zien dat ze dit vanaf deze leeftijd wel minder vaak samen met hun ouders doen. Ook zullen we zien dat het gebruik van de

televisie hoger ligt dan louter het kijken naar televisie (zowel kabeltelevisie als streamen). Dit wijst op de multi-functionaliteit van de televisie als toestel: vaak vormt de televisie ook de toegangspoort naar games en apps.

“Meestal kijken ze samen met mij naar iets op televisie. Als het iemand niet aanstaat, kan die ondertussen op de Switch. Dat is zo een beetje de deal.”

Rosie, over haar dochters van 8 en 10

De **tablet** blijft vooral voor de allerkleinsten (55%) een vaste waarde. Ouders vinden het een gebruiksvriendelijk toestel voor de jongere kinderen. Hun grovere bewegingen maken het gemakkelijk om al swipend en scrollend de digitale

wereld te verkennen. Het gebruik van de tablet voor alle +5-jarigen daalt dan weer, al blijft het een veelgebruikt toestel. Vanaf de leeftijd van 13 jaar zien we dat de computer en smartphone het overnemen van de tablet.

De **computer** neemt een duidelijke sprong voorwaarts, vooral vanaf de leeftijd van 9 jaar. Tijdens de pandemie bleek een computer in huis geen overbodige luxe, maar ook de Digisprong³ heeft ongetwijfeld iets te maken met deze opvallende stijging. Bij de 9-12-jarigen komt dit toestel op de tweede plaats. Bij de tieners stijgt het gebruik tot 97%. Meestal betalen ouders voor de computer, maar bij de tieners (13+) zien we dat 13% hun computer zelf betaalt.

³ Met Digisprong investeerde de Vlaamse regering 375 miljoen euro in de digitalisering van ons onderwijs. Een groot deel van dit budget ging naar de aankoop van laptops en tablets voor leerlingen.

“Mijn dochter heeft een eigen tablet en mijn zoon heeft een eigen laptop om te gamen. Daar hebben ze beiden lang voor gespaard.”

Liesbeth, over haar zoon van 11 en haar dochter van 14

“Op school gebruiken ze af en toe een laptop of Chromebook gebruikt. Ze hebben allebei een Chromebook. Eerst hadden we een gedeeld toestel, maar sinds corona, met al dat huiswerk, hebben we er een bijbesteld.”

Jorn, over zijn dochters van 11

Opvallend: het gebruik van de **smartphone** daalt bij de -13-jarigen. Eén op de drie kinderen tot en met 8 jaar gebruikt er soms eentje. Want het blijft een handige

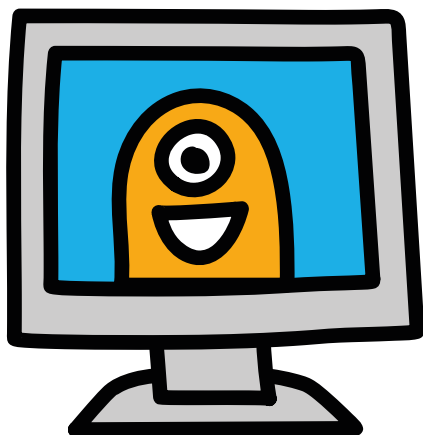
manier om de kinderen even zoet te houden tijdens het winkelen, op restaurant of in de auto. En zelfs bij de leeftijdsgroep van 9 tot 12 zien we een lichte terugval, alhoewel dan ook al 2 op 3 kinderen een smartphone gebruikt. Maar het is duidelijk: ouders lijken meer stil te staan bij het gebruik van de smartphone door hun jongere kinderen en kiezen er vaker voor om – in tegenstelling tot twee jaar geleden – de boot nog even af te houden. Tegelijk blijven argumenten als “in mijn klas heeft iedereen een smartphone” en de praktische voordelen (je kind altijd kunnen bereiken) voor sommige ouders een goede reden om hun kind er toch eentje te gunnen. Vanaf 13 jaar is er geen discussie meer: bijna alle tieners (99%) gebruiken dan een smartphone.

“Soms geven wij wel toe. Tijdens het koken zetten we meestal wel een aflevering op. Gewoon omdat dat gemakkelijk is.”

Amin, over zijn dochter van 2

“Mijn dochters kregen al een eigen smartphone toen ze 10 jaar waren, wat eigenlijk nog heel jong is. We hebben daar lang over getwijfeld, maar omdat we in een gescheiden situatie leven, leek het ons wel een goed idee. Zo kunnen ze ons altijd bellen als dat nodig is.

Nathalie, over haar dochters van 14 en 16

“De regel is dat ze pas een gsm krijgen als ze in het 5de of 6de leerjaar zitten, als ze zelf ergens naartoe gaan.”

Marie, over haar kinderen van 7 en 8

Kijken we naar **gameconsoles**, dan lijkt alles bij het oude te blijven. De gameconsole piekt op 9 tot 12 jaar. Vanaf 13 jaar neemt het gebruik weer af. Want waarom je gameconsole opstarten als je ook op je computer, televisie of smartphone kan gamen?

Wel opvallend: de **smartwatch** is populair bij de 9-12-jarigen (27%). Dit gadget trekt deze generatie duidelijk aan, want het is een leuk technologisch stuk

‘speelgoed’. Ook ouders vinden het wel een handig ding, bijvoorbeeld om de locatie van hun kind te weten als het onderweg is naar school of een hobby.

Maar het is nog maar de vraag of deze generatie kinderen de ‘digitale gangmakers’ van hun gezinnen zullen blijken en of smart toestellen hun ingang vinden in gezinnen. Want het nieuwe gadget zal misschien snel zijn aantrekking verliezen en vervangen worden door een smartphone of een sporttracker eens ze wat ouder zijn.

Toestellen

Welke toestellen gebruikt je kind?	Totaal
Televisie	88%
Tablet	62%
Smartphone	53%
Computer	53%
Gameconsole	40%
Smartwatch of slim polsbandje	12%
Slim speelgoed	5%
Virtual reality bril	2%
N	1002

“Mijn oudste dochter heeft een eigen gsm. Niet omdat ze dat zelf wil, maar omdat ik dat wil. Het is vooral praktisch. De kinderen zijn soms alleen thuis, maar wij hebben geen vaste telefoonlijn. Als er iets is, kunnen ze de gsm gebruiken. Ook voor als de oudste naar school of turnwedstrijden fietst, is een gsm heel handig.”

Rosie, over haar dochters van 8 en 10

Een eigen smartphone?

Wanneer de nood aan zelfstandigheid en sociaal contact met hun vrienden stijgt, krijgen kinderen een eigen toestel. De smartphone is namelijk vaker een persoonlijk toestel dat niet gedeeld wordt met de rest van het gezin (62%) – wat meestal wel het geval is bij een tablet (37%).

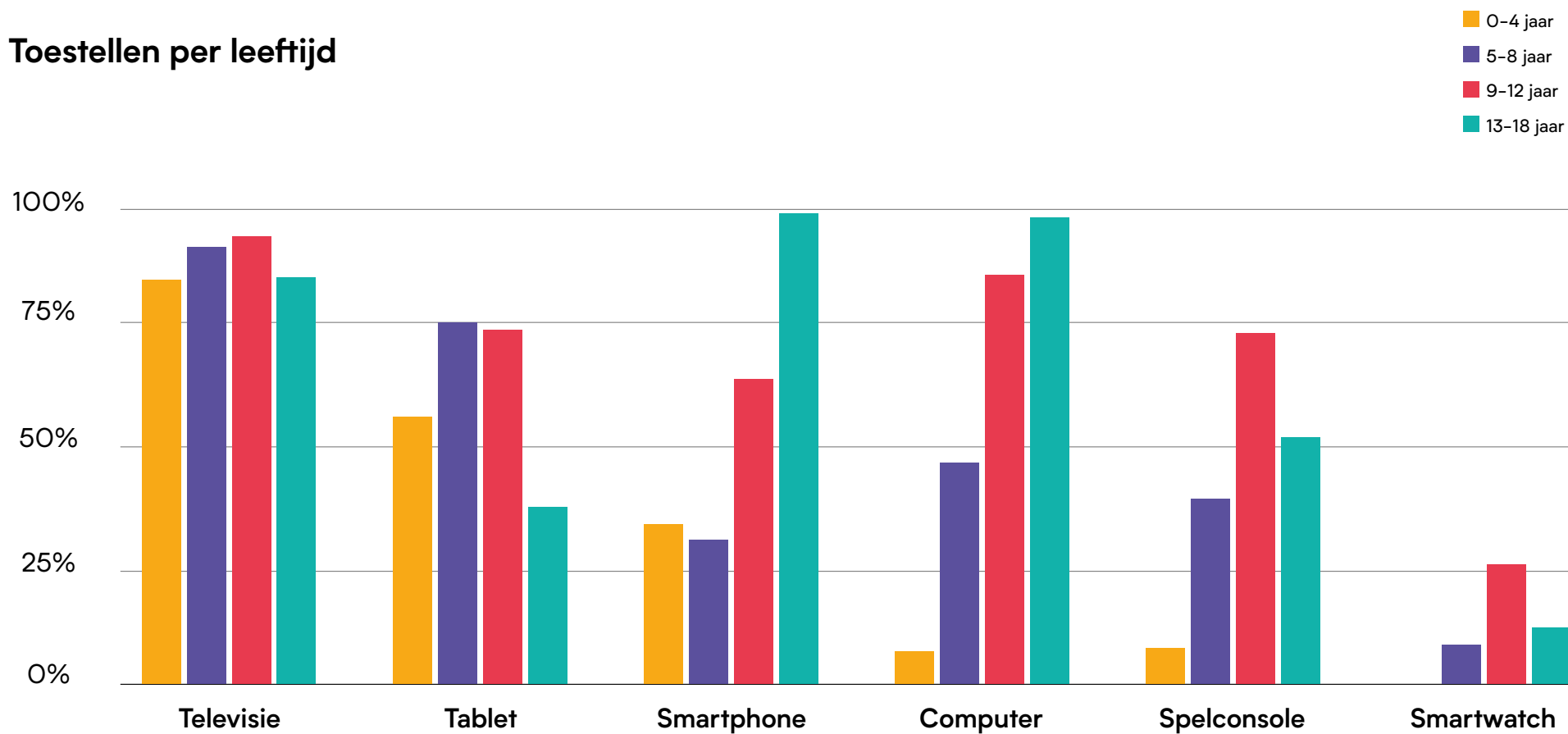
De meeste ouders betalen het data-abonnement van hun kind: 62% van de 9-12-jarigen en 82% van de 13-18-jarigen surft zo met hun smartphone. De rest gaat online via WIFI of tijdelijke dataformules. Volgens

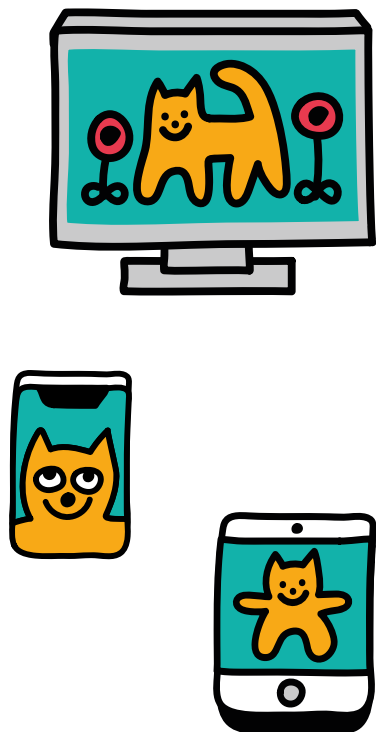
de ouders betaalt geen enkele tiener zelf voor mobiel internet (0%). Zijn de mobiele family packs intussen volledig ingeburgerd? Of betalen sommige tieners voor hun data met hun zakgeld? En vinden ouders dat zij daar dus – onrechtreeks – voor betalen?

“Onze jongste heeft nog geen abonnement, maar voor haar betalen we soms wel eens voor data via een prepaid formule. Als we op reis gaan of als ze op kamp gaat bijvoorbeeld. Zo kan ze ook contact houden met het thuisfront.”

Ada, over haar dochter van 11 jaar

Toestellen per leeftijd

Top 3 toestellen volgens leeftijd

0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
84% Televisie	91% Televisie	94% Televisie	99% Smartphone
55% Tablet	75% Tablet	86% Computer	97% Computer
33% Smartphone	45% Computer	73% Tablet	85% Televisie

Over de leeftijden heen: toestellen

Bij de **allerkleinsten (0-4 jaar)** blijft de top 3 van televisie, tablet en smartphone overeind. De televisie is het favoriete scherm voor de allerjongsten. Ouders houden zo de **touwtjes in handen**: ze bedienen het toestel en kunnen – ook zonder naast hun kind te zitten – zo makkelijker kiezen en meevolgen naar wat hun kind kijkt. Ook de tablet blijft een **handig toestel** voor jongere kinderen omdat het het best past bij hun fysieke en sociale ontwikkeling. Opvallend: het gebruik van de smartphone daalt van ongeveer de helft naar 33%. Ouders gebruiken dit kleine scherm nog steeds als **handig zoethoudertje** (89%, zie bijlage over visie op mediaopvoeding) om hun kind eens af te leiden of te entertainen, maar doen dit dus minder dan twee jaar geleden.

“Mijn zontje gebruikt eigenlijk weinig media. Hij mag enkel in het weekend op onze tablet filmpjes kijken in de ochtend in ons bed. Hij is zot van tractors en kijkt vooral naar Tractor Tom. Ook YouTube filmpjes waarin tractor gespeeld wordt voorgesteld, kijkt hij graag.”

Luna, over haar zoon van 2

“Een gsm kent ze wel al een beetje. Het is niet dat ze daar echt naar grijpt, maar ze zit in een fase waarin ze heel graag foto's kijkt. Een televisie hebben wij ook. Ze kijkt vooral naar Samson en Gert en liedjes van K3 luistert ze ook graag.”

Amin, over zijn dochter van 2

Bij **kinderen van 5-8 jaar** staat de televisie (91%) op één, gevolgd door de tablet (75%) en de computer (45%). De smartphone valt daarmee uit de top 3 en daalt van meer dan 50% naar 30%. Houden ouders hun jonge kind er bewust wat meer van weg dan vroeger?

“Mijn dochter mag af en toe op de tablet filmpjes kijken via YouTube Kids. Soms ben ik blij dat ik even rust heb en dan laat ik haar daar misschien wel een uur naar kijken.”

Britt, over haar dochter van 5

“Tijdens de week mogen ze naast de televisie geen andere schermen zoals de tablet of Switch gebruiken. In het weekend mag dat wel. De jongste speelt dan vaak Roblox op de tablet.” Marie, over haar dochters van 7 en 8

Als er bezoek komt, is het soms wel gemakkelijk dat ze [mijn zoon en de kinderen van het bezoek] allemaal twee uur beneden in de gamekamer zitten. Dat is niet altijd even oké, maar je merkt wel dat je het soms voor je eigen gemak doet.” Dina, over haar zoon van 8

Bij **kinderen van 9-12 jaar** neemt het mediagebruik verder toe, maar zijn er ook wel wat verschuivingen ten opzichte van twee jaar geleden: de televisie staat op kop (94%), gevolgd door de computer (86%) en de tablet (73%). Andere toestellen zoals de gameconsole (71%) en de smartphone (67%) volgen al snel op plaats 4 en 5. Ook binnen de leeftijdsgroep van 9 tot 12 jaar zien we verschuivingen: de smartphone neemt het vanaf 11 jaar over van de tablet.

Deze leeftijdsgroep gebruikt de meeste schermen: het gemiddeld aantal schermen is 4,9. Kinderen van deze leeftijd gebruiken dus zowel de toestellen die ze al jaren kennen en (her)ontdekken, maar ook nieuwe zoals de smartphone.

“De twee oudsten gebruiken vooral de gsm en de tablet. Ze kijken dan heel vaak filmpjes op TikTok, YouTube Shorts of Instagram Reels. Daar kunnen ze echt lang mee bezig zijn. Verder kijken ze ook regelmatig series op Netflix.”

Nancy, over haar kinderen van 10 en 12

“Als mijn dochters thuiskomen van school en hun huiswerk hebben gemaakt, krijgen ze laptop-tijd. Ze spelen dan vooral op Roblox, al dan niet met vriendinnen van de klas.”

Jorn, over zijn dochters van 11

“Ze hebben allebei een laptop en een gsm. De laptop gebruiken ze ook voor school. Verder heeft mijn zoon een Nintendo en mijn dochter een tablet. De tablet wordt voornamelijk gebruikt als communicatiemiddel tussen mijn dochter en een vriendin die ver weg woont.”

Anja, over haar kinderen van 13 en 15

Bij tieners (13–18 jaar) valt vooral de ‘verzadiging’ op van twee toestellen: de smartphone (99%) en computer (97%) zijn onklopbaar. Het gebruik van de **computer** neemt dus vanaf de lagere school toe tot op het punt dat alle tieners er één gebruiken. En ook de smartphone is dé vaste waarde in de broekzak van elke tiener. De televisie staat op een opvallende derde plaats met 85%. Kijken op het grote scherm, biedt ook voor tieners nog een ontspannende kijkervaring.

“Vanaf het moment dat ze thuiskomen van school is hun gsm superbelangrijk. Ze moeten dan eerst hun meldingen checken. Hun gsm biept wel tien keer per minuut bij wijze van spreken. Ik vraag mij soms af hoe ze dat allemaal gelezen krijgen.”

Liesbeth, over haar zoon van 12 en dochter van 14

“Mijn kinderen zijn heel erg “bevriend” met hun smartphone en enorm bezig met sociale media. Ze hebben hun smartphone altijd bij, behalve als ze gaan slapen.”

Nathalie, over haar kinderen van 11, 14 en 16

“Het eerste wat onze kinderen doen als ze opstaan, is hun gsm pakken. Wat ze dan precies doen varieert van het checken van de weerapp tot het checken van berichtjes op WhatsApp en Snapchat.”

Leen en Tim, over hun zonen van 11 en 13

Bij kinderen in kwetsbare situaties zien we **dezelfde toppers**, al zien we wel enkele duidelijke verschillen.

De smartphone en de tablet wisselen van plaats in de top drie. Bovendien zien we dat kinderen uit kwetsbare gezinnen **minder ‘gadgets’** zoals een smartwatch (6%) of een smart speaker (2%) gebruiken. Opvallend: enkele ouders noteerden bij het invullen van de vragenlijst expliciet dat de smartphone van hun kind **verouderd of stuk** was. Ook in de interviews bevestigden ouders dit. De kwaliteit en beveiliging van de toestellen die kinderen in kwetsbare gezinnen gebruiken is dus waarschijnlijk lager dan die van de andere gezinnen.

“Ook wil hij graag een nieuwe smartphone, want het is verouderd. Dat is lastig want ik vind dat je pas een andere koopt als het niet meer werkt en niet te herstellen is.”

Ella, 46 jaar over haar zoon van 14 jaar

“De gsm van mijn kind is mijn oude gsm met barsten in het scherm en een batterij die maar heel beperkt meer meegaat.”

Kathleen, 45 jaar over haar dochter van 5 jaar

Kinderen in kwetsbare gezinnen hebben volgens hun ouders **minder vaak een eigen toestel** dan andere kinderen. Vooral de computer (23%) is minder vaak een eigen toestel van het kind. In de interviews vertelden enkele ouders dat hun kinderen zelf onderling afspraken moeten maken over wie wanneer het toestel gebruikt. Naast de computer, is ook de smartphone (55%) iets minder vaak een eigen scherm. Opvallend: in Apestaartjaren zagen we dat kinderen in een kwetsbare situatie net meer kans hadden om een eigen smartphone te hebben.

Toestellen

Welke toestellen gebruikt je kind?	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Televisie	88%	85%
Tablet	62%	59%
Smartphone	53%	63%
Computer	53%	47%
Gameconsole	40%	38%
Radio	21%	16%
Smartwatch of slim polsbandje	12%	6%
Audio- en/of muziekspeeler	10%	1%
Smart speakers	7%	2%
Slim speelgoed	5%	4%
Gewone gsm	3%	4%
Virtual reality bril	2%	0%
Geen van bovenstaande	3%	2%
N	1002	86

Het toestel dat mijn kind gebruikt is een eigen toestel	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Tablet	37%	41%
Smartphone	62%	55%
Computer	46%	23%
N	614	54

Place to be? De living!

De **woonkamer** blijft de plaats waar kinderen en jongeren het allerliefst voor een scherm hangen. Volgens de ouders hebben zowel de tablet (77%), gameconsole (74%), de smartphone (46%) en de computer (45%) er hun vaste stek. Tenminste, dat is de plek die de ouders noemen, maar daar horen wel een paar bedenkingen bij.

Ten eerste, het antwoord slaat op wat de ouders zelf weten. De kans bestaat dat ze minder zicht hebben op wat hun kinderen elders uitspoken. Ten tweede,

het percentage sluit de andere ruimtes ook niet uit. De vraag ging enkel over de meest frequente plek, maar het kan dus ook dat de kinderen verder scrollen in de andere kamers. Ten derde, soms kiezen ouders ervoor om bepaalde toestellen op bepaalde plaatsen te houden, bijvoorbeeld om een oogje in het zeil te kunnen houden, zeker bij hun jongste kinderen.

De computer en smartphone zijn de meest mobiele toestellen die naast de woonkamer ook **op heel wat andere plaatsen** te vinden zijn. Dat hoeft niet te

verbazen, omdat deze vaak een persoonlijk toestel zijn. De tablet is eerder een typisch gezinstoestel dat vaker op de salontafel blijft.

Vanaf de leeftijd van 13 jaar trekken tieners met hun toestellen naar hun **slaapkamer**: zowel de computer (57%), de gameconsole (32%), de tablet (28%) en de smartphone (13%) verhuizen mee naar boven. Dat de smartphone maar bij 13% tot in de slaapkamer raakt, lijkt misschien te verbazen. Maar het feit dat 59% geen vaste plaats aan z'n smartphone toekent,

verklaart al veel. De smartphone reist immers met tieners mee, vaak in hun broekzak, en ziet dus alle hoeken van alle kamers in huis. Verder valt op dat ook de gameconsole bij een derde mee naar de slaapkamer verhuist. Dat tieners graag tegelijk gamen en bellen met hun vrienden (zoals via Discord), verduidelijkt wel waarom.

“De oudste gaat naar haar kamer om wat rustig alleen te kunnen zijn.. De jongste zit meer in de woonkamer, zowel met zijn gsm als met zijn computer.”

Youssef, over zijn kinderen van 10 en 12

Plaats mediagebruik

Waar kijkt je kind meestal naar schermen?	Tablet	Smartphone	Computer	Gameconsole
Woonkamer	77%	46%	45%	74%
Slaapkamer	6%	7%	26%	15%
Keuken	2%	1%	4%	0%
Aan tafel	2%	1%	12%	0%
In de auto	3%	3%	0%	0%
Geen vaste of andere plaats	10%	42%	13%	11%
N	620	533	534	404

Opgelet: de vraag peilt naar de plaats waar het kind het toestel het meest gebruikt.

“Ze mogen de gsm of laptop in principe niet meenemen naar boven. Wanneer ze die wel meenemen, is het altijd met een functie zoals muziek luisteren terwijl ze een bad nemen of iets opzoeken voor school. Als het voor het plezier is, is het meestal in de living. Deels omdat het een afgebakende ruimte is en dat we dan ook meer zicht hebben op wat ze kijken en doen.”

Jorn, over zijn dochters van 11

Wat onthouden we?

- De televisie blijft de koploper bij kinderen tot 13 jaar. Ook voor tieners blijft dit een belangrijk toestel (in top 3), al kijken ze liever in hun eentje televisie dan gezellig met het gezin. Verder zien we vanaf 5 jaar een duidelijke stijging van het gebruik van de computer in vergelijking met twee jaar geleden.
- Zoomen we in op de twee jongste leeftijdsgroepen (0-4 en 5-8), dan valt meteen op dat het smartphonegebruik in deze leeftijdscategorie fel gedaald is. Ouders lijken dan ook meer stil te staan bij welk toestel geschikt is voor hun jongere kind. Ze geven de voorkeur aan toestellen als de televisie om meer controle te hebben over de inhoud die hun kind bekijkt. Ook kunnen ze zo makkelijker meevolgen.
- De 9-12-jarigen gebruiken het meest aantal schermen. De smartphone staat nog even 'on hold' en doet pas echt zijn intrede vanaf 10 à 11 jaar, maar vanaf dan groeit de populariteit snel. Ook de smartwatch doet het goed op deze leeftijd. De 9-12-jarigen ontdekken volop wat ze leuk vinden en voelen duidelijk wel wat voor dit technologisch stuk 'speelgoed'. Van alle leeftijdsgroepen gebruiken zij ook het meest aantal schermen.
- De tieners trekken met hun toestellen naar de slaapkamer. Vooral de computer, gameconsole, tablet en smartphone krijgen daar een plekje, terwijl de toestellen van jongere kinderen eerder in de woonkamer blijven. Ook zien we dat zo goed als alle tieners een smartphone (99%) en computer (97%) gebruiken.
- Wat kwetsbare ouders betreft, merken we dat ze minder tevreden zijn over het aantal toestellen en de internetverbinding thuis. Ze beschikken ook over minder eigen toestellen, met name computers. Kinderen delen dus vaker een toestel en moeten zelf afspreken wie het toestel wanneer mag gebruiken. De toestellen die ze wél hebben, zijn vaak al wat ouder. Ook halen ze minder gadgets in huis, zoals een smartwatch of smart speaker.

03

Wat doen ze op al die schermen?

Het staat vast dat schermen erg dierbaar zijn voor kinderen en jongeren. De vraag stelt zich dan: waarom? Welke activiteiten op die schermen eisen hun aandacht op? En wat vinden hun ouders daarvan?

Activiteiten

Activiteiten	Totaal
Televisie kijken	78%
Filmpjes kijken	76%
Muziek beluisteren	53%
Gamen	53%
Huiswerk maken	45%
Informatie opzoeken	35%
Berichten sturen/chatten	33%
Videobellen	29%
Sociale media gebruiken	27%
Foto's en/of filmpjes maken	21%
Online shoppen	5%
N	997

Kijken, luisteren en gamen. Maar ook: huiswerk maken!

Over alle leeftijden heen blijven **televisie- en filmpjes kijken** de favoriete activiteiten. Bij de jonge kinderen staat televisiekijken op kop. Vanaf 8 jaar nemen de online filmpjes stilaan over. Ook al blijven televisiekijken en filmpjes het meest in trek, toch zien we bij de twee jongste leeftijdsgroepen een duidelijke daling tegenover het vorige onderzoek. Vooral het filmpjes kijken daalt van 77% naar 61% bij de 0-4-jarigen en van 88% naar 72% bij de 5-8-jarigen. Zien we ook hier een bewustere keuze van ouders welke activiteiten ze geschikt vinden voor hun kind?

“Toen ze kleiner was keken we gewoon televisie, vooral baby tv. Nu zit ze een beetje in een K3 fase. Ze gebruikt de Studio 100 app of YouTube om K3-liedjes af te spelen. We hebben ook Netflix en daar kunnen we ook Peppa Pig en Paw Patrol op afspelen.”
Maarten, over zijn dochter van 3

Ook **muziek luisteren** en **gamen** blijven bij alle leeftijden populaire activiteiten. Gamen scoort vooral goed bij de 9-12-jarigen (76%), al zien we bij deze groep wel een lichte daling tegenover de vorige editie. Kinderen

lijken iets minder te gamen dan in de vorige (corona) periode. Vinden ouders het welletjes geweest en willen ze de controle terug? Zorgt het gebrek aan een nieuwe gamehype (zoals Fortnite enkele jaren geleden) voor minder gamers? Of gaat er opnieuw meer tijd naar andere interesses?

“De Fortnite periode heeft ons wel veel geleerd eigenlijk. Door er in perioden ‘wat over te gaan’, voelt hij zelf nu ook beter aan wanneer het wat teveel is en schakelt hij zelf bij.” Ada, over haar zoon van 16

Opvallend: ook bij de toppers zien we **huiswerk maken** als één van de favoriete online activiteiten volgens ouders. Ook hier zit de Digisprong vermoedelijk voor iets tussen. Volgens Apestaartjaren (2022) ligt dat

cijfer een stuk lager. De computer gebruiken “voor school”, kan ook wel eens een makkelijke manier zijn om aan de aandacht van hun ouders te ontsnappen en toch even iets anders te doen dan huiswerk. Zeker in het geval van de tieners die hun computer op hun slaapkamer gebruiken.

Want naast het huiswerk maken, blijkt de computer toch ook wel een handig ding voor meer ontspannende activiteiten zoals filmpjes kijken of gamen.

“Soms hebben ze wel huiswerk op Bingel. Dat maken ze dan via de tablet of via de laptop. Ze vinden de laptop wel leuker omdat ze dan meer opties hebben om, bijvoorbeeld, hun avatar aan te kleden.” Sarah, over haar dochters van 8 en 10

“De kinderen hebben elk hun eigen laptop van school. Na school gebruiken ze de laptop om huiswerk te maken. Onze zoon gebruikt de laptop ook om te gamen.”

Kevin, over zijn zoon van 12 en dochter van 15

“Mijn dochters hebben elk een laptop. Deze hebben ze nodig voor school, maar hij wordt ook gebruikt voor YouTube en Netflix. Soms vind ik dat ze lang boven zitten met hun laptop en dat zal vast niet enkel voor schoolwerk zijn.”

Nathalie, over haar dochters van 14 en 16

Een nieuwe vaste waarde sinds corona? **Videobellen!** Ook deze editie weer wordt er heel wat gevideobeld (29%). Dat is een pak lager dan wat kinderen en

jongeren zelf aangeven volgens Apestaartjaren (2022). **Telefoneren** is daarentegen wel fel gedaald (14%), behalve bij de oudste tieners, daar is het dan weer gestegen.

Sociale media (27%) en **chatten (33%)** staan niet tussen de algemene favorieten hier, maar dat komt vooral omdat jongere kinderen dit nog niet doen. **Het maken (21%)** en **bewerken (10%) van foto's en filmpjes** ligt lager in vergelijking met wat kinderen zelf aangaven in Apestaartjaren (2022). Goed dat jongeren toch creatiever blijken dan hun ouders denken, want het zelf media maken, zoals foto's en filmpjes maken en bewerken, is een leuk en creatief aspect van mediawijsheid.

“De twee oudsten hebben TikTok. De oudste zoon maakt op zijn TikTok-account zelf filmpjes. Soms gebruikt hij een zwarte achtergrond met een stokmannetje. Daar maakt hij dan heel toffe dingen mee blijkbaar, want hij krijgt dan in de duizend hits. Dat is heel fijn voor zo een jongen die eigenlijk geen intentie heeft om duizend hits te halen. Hij is er heel creatief mee bezig.”

Leen en Tim, over hun zonen van 11 en 13

“Mijn zoon heeft nog geen sociale media, maar hij heeft wel een chatfunctie op de tablet (iPad) om met het gezin en met familie te chatten.”

Ellen, over haar zoon van 7

Als we kijken naar hoe kinderen en jongeren omgaan met **nieuws en informatie**, zien we dat ouders hier een andere inschatting van hebben dan wat blijkt uit Apestaartjaren (2022). Ouders schatten zowel het opzoeken van informatie als het volgen van nieuws hoger in dan wat ze zelf aangeven. Overschatten ouders hun kinderen hier? Of hebben kinderen en jongeren een andere invulling van wat ‘informatie opzoeken’ of ‘het nieuws volgen’ betekent?

“Wat ik heel tof vind, is om te horen dat mijn tieners best goed mee zijn met de actualiteit. Ik tipte hen een paar jaar geleden de nws.nws.nws account op Instagram en merk dat dat voor hen intussen een belangrijke nieuwsbron is geworden.”

Ada over haar dochter van 13 en haar zoon van 16

Een opvallende activiteit in het rijtje is **online shoppen**. Vooral bij tieners is dit volgens ouders een populaire activiteit: 20% van de 13-18-jarigen shopt volgens hun ouders wekelijks online heel uiteenlopende aankopen zoals kledij of iets voor hun hobby. Wat vooral opvalt aan dit cijfer, is dat ouders het online shopgedrag van hun kinderen lijken te onderschatten. In Apestaartjaren (2022) gaven meer kinderen (12%) en jongeren (43%) aan dit te doen. Is dit iets wat de ouders niet weten?

“Mijn zoon doet sinds een paar maanden zelf zijn online aankopen. Dat groeide doorheen de jaren een beetje vanzelf. Nu merken we dat hij af en toe zelf een bestelling plaatst van elektronica-onderdelen, zijn nieuwe hobby. Gelukkig hadden we in het verleden al genoeg ‘voorvalletjes’ waardoor hij wel extra voorzichtig is nu.”

Ada over haar zoon van 16

Online shoppen is niet het enige waarvoor kinderen en jongeren hun zakgeld gebruiken op het internet. Zo durven sommigen ook geld uitgeven aan in-game

items of merchandise van influencers. Vooral die in-game items zijn populair volgens ouders. Vanaf 9 jaar kopen kinderen wel eens graag een virtueel item of munten zoals Robux, bij de 13-18-jarigen doet zelfs één op vier (26%) dit. Ook merchandise van influencers wordt volgens ouders al eens gekocht door hun 9-12-jarigen (5%) en 13-18-jarigen (7%).

“Mijn zoon mag af en toe met zijn eigen zakgeld een kaartje kopen waarmee hij dingen kan aankopen in een online spel.”

Liesbeth, over haar zoon van 11

“Hij heeft een PlayStation abonnement gekocht omdat hij dan samen met zijn neef kan gamen. Hij heeft dat wel met zijn eigen zakgeld gekocht en pas na overleg met ons.”

Luna, over haar pleegzoon van 16

Opvallend: 12% van de ouders zegt dat hun kind al eens **per ongeluk geld heeft uitgegeven** online (zie tabel in bijlage over negatieve ervaringen). Verwarring over het verschil tussen virtuele munten en echt geld of per ongeluk automatisch gekoppelde bankkaarten zorgden in best wel wat gezinnen al voor onaangename verrassingen.

Online geld uitgeven

Waarvoor geeft je kind online geld uit?	Totaal
Mijn kind geeft geen geld uit online	84%
Virtuele items of munten in games	10%
Merchandise van influencers	3%
Producten die influencers aanbevelen in hun posts, video's ...	1%
Gifts op TikTok, donaties op Twitch, YouTube ...	0%
Andere	4%
N	964

Over de leeftijden heen: activiteiten

Ook over de leeftijden heen zien we interessante verschuivingen. De **0-4-jarigen** doen het minste media-activiteiten van alle kinderen. 8% van de allerkleinsten gebruikt nog geen media. Opvallend: vooral de 0-2-jarigen bepalen dit cijfer. Bij de kinderen die wel al media gebruiken, zien we veel gelijkaardige activiteiten. 76% kijkt elke week naar televisie, 61% kijkt minstens wekelijks naar een filmpje en 40% luistert wekelijks naar muziek.

Ook bij de **5-8-jarigen** zien we geen al te grote verrassingen in de top 3. Televisiekijken (81%) en filmpjes kijken (72%) blijven op kop staan. Gamers wordt een stuk populairder op deze leeftijd: de helft van de kinderen (56%) speelt minstens wekelijks een spelletje!

Bij de **9-12-jarigen** zien we een duidelijke kanteling: we zien een grote stijging in het aantal activiteiten, maar ook in de variatie aan activiteiten. Filmpjes kijken (88%) neemt het over van televisiekijken (82%) als nummer één. Maar vooral ook gamen (76%) en huiswerk maken (73%) stijgen volgens ouders sterk. Passend bij hun ontwikkeling zien we dat ze media ook meer gebruiken om in interactie te gaan met anderen: ze starten bijvoorbeeld met chatten met leeftijdsgenootjes (52%) en zetten hun eerste stappen op sociale media (38%).

Bij de **13-18-jarigen** zien we een heel verzadigd mediagebruik. De digitale wereld is voor hen geen aparte wereld, maar is volledig verweven met hun

dagelijkse leven. Ze gebruiken media zowel om zich te ontspannen als voor meer serieuze dingen. Zich ontspannen doen ze door te chatten en berichten te sturen (95%), filmpjes te kijken (91%) en sociale media te gebruiken (87%). Maar daarnaast zoeken ze volgens hun ouders ook informatie op (83%) en maken ze huiswerk (82%).

Top 3 activiteiten

0-4 jaar

76%

Televisie kijken

61%

Filmpjes kijken

40%

Muziek luisteren

5-8 jaar

81%

Televisie kijken

72%

Filmpjes kijken

56%

Gamen

9-12 jaar

88%

Filmpjes kijken

82%

Televisie kijken

76%

Gamen

13-18 jaar

95%

Chatten

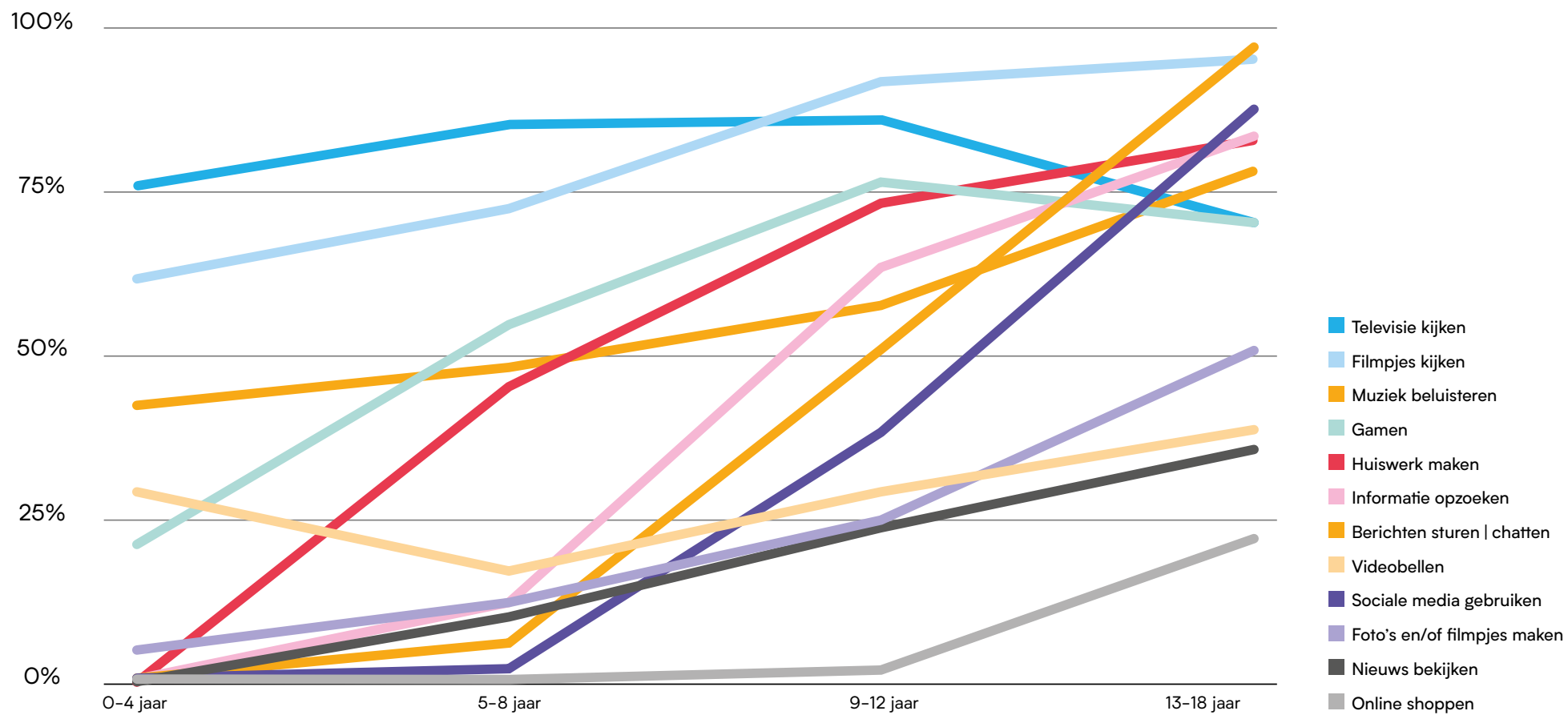
91%

Filmpjes kijken

87%

Sociale media

Activiteiten

Samen kijken, scrollen en praten ...

Hoe ouder kinderen worden, hoe meer ze **zelfstandig aan de slag gaan met media**. Bij de kleinsten zien we dat 27% van de ouders aangeeft dat hun kind zelfstandig media gebruikt. Ook oudere kleuters kunnen al heel wat media-activiteiten zelfstandig (64%). Vanaf 9 jaar gebruiken kinderen volgens hun ouders media al heel zelfstandig (90%) en dat stijgt verder naar een zeer zelfstandig gebruik bij de tieners (97%).

“Ze kan wel door foto’s scrollen, maar als ze per ongeluk een nieuw venster heeft geopend, weet ze niet echt wat ze moet doen. Het is nog heel beperkt wat ze zelf alleen kan.”

Jeroen, over zijn dochter van 3

Betekent dat dan dat ouders geen activiteiten samen met hun kind doen? Integendeel! Ze doen juist **heel wat**

activiteiten samen. Dat gebeurt het vaakst met 9-12-jarigen, wat wellicht te maken heeft met het toegenomen mediagebruik van 9-plussers. Een andere verklaring is dat ouders hun opgroeiende kinderen zo beter kunnen begeleiden en helpen. Ook bij tieners blijven ouders op deze manier betrokken bij het mediagebruik van hun kind.

“Mijn dochter is enorm zot van Stranger Things, maar dat was 12+ of 16+. Dat eerste seizoen was nog oké, maar seizoen drie en vier waren toch wel schrikwekkend. Dat heeft ze dan met de papa bekeken, onder begeleiding.”
Valerie, over haar kinderen van 11

	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind kan deze activiteiten zelfstandig	65%	27%	64%	90%	97%
N	917	225	207	217	148

Van de ouders die aangeven dit samen met hun kinderen te doen, zijn de **activiteiten die ze het vaakst samen doen**: televisiekijken (71%), filmpjes kijken (44%), muziek luisteren (38%) en huiswerk maken (32%). Al zien we hier ook een groot verschil tussen de verschillende leeftijden.

Welke activiteiten doe je wel eens samen met je kind?	Totaal
Televisie kijken	71%
Filmpjes kijken	44%
Muziek beluisteren	38%
Huiswerk maken	32%
Informatie opzoeken	25%
Gamen	20%
Nieuws bekijken	8%
Foto's en/of filmpjes maken	6%
De weg opzoeken	3%
Online shoppen	3%
N	986

Samen televisiekijken blijft bij alle leeftijden populair. Ongeveer 75% van de kinderen jonger dan 13 kijkt soms samen televisie volgens hun ouders. Bij de tieners daalt dit ten opzichte van vorige editie. Tieners kijken dus nog wel graag naar televisie, maar doen het minder samen met hun ouders (51%). De televisie zorgt dus voor heel wat gezellige familiemomenten, maar het biedt ouders ook een kans om met hun kinderen te praten over waar ze naar kijken.

“Op televisie kijkt ze naar Samson en Gert, maar dan de oude afleveringen. Die kijken wij dan mee.”

Amin, over zijn dochter van 2

“We proberen elke dag Karrewiet te kijken, het kwartier voor ze gaan slapen. Dat is eigenlijk door ons gekomen. Dat is een moment dat we samen hebben gepland. Dan bespreken we ook even wat er gebeurd is zodat ze een beetje mee zijn met wat er in de wereld gebeurt. Karrewiet doen we eigenlijk altijd samen. Dat kijken ze nooit alleen.”

Marie over haar kinderen van 7 en 8

Samen gamen is vooral een leuke activiteit voor ouders met oudere kleuters en lagere schoolkinderen (27% en 29%). Het stelt hen ook in staat om kinderen nog wat te helpen, mocht dat

nodig blijken. Met hun tieners gamen ze amper nog samen (8%).

“Hij heeft graag dat er iemand meekijkt als hij gamet. Als hij dan ergens vastzit, kan hij de bediening overlaten aan mama of papa. Maar hij kan het eigenlijk ook wel zelf”

Wouter, over zijn zoon van 5

Samen informatie opzoeken en naar het **nieuws kijken** zijn dan weer activiteiten die vooral vanaf de tweede helft van de lagere school (50%) populair zijn en iets wat ouders ook nog vaak samen met hun tieners doen (53%). De vraag is natuurlijk wel wat ouders juist verstaan onder ‘samen informatie opzoeken’, dit kan heel uiteenlopend zijn.

Samen media gebruiken heeft voor ouders dus verschillende **redenen en voordelen**: ouders bieden technische ondersteuning bij iets dat de kinderen zelf nog niet kunnen. Het biedt ouders ook de kans om zicht te krijgen op wat hun kind zoal doet online en kan zo een vertrekpunt bieden voor een babbel met hun kind. Maar ook de kritische reflex wordt aangescherpt: ouders praten met hun kinderen over hoe ze risico's online kunnen beperken. Maar het kan ook gewoon een leuke en ontspannende gezinsactiviteit zijn.

“Tegenwoordig sturen we de leukste Reels naar elkaar door. Het is een beetje zoals ‘The funniest home video’s’ van vroeger. En zo krijg ik meteen ook wat zicht op wat hij leuk vindt en te zien krijgt.”

Ada, over haar zoon van 16 jaar

Bij de kwetsbare kinderen zien we dezelfde activiteiten in de top 5. We zien ook geen grote verschillen in het samen gebruiken van media. Wel opvallend: **videobellen (38%) en telefoneren (26%) zijn duidelijk populairder**. Ouders geven ook vaker aan dit samen met hun kind te doen (31% en 12%). In de interviews gaven ouders aan dat hun kinderen dit voornamelijk doen om met familieleden in het buitenland in contact te blijven.

“Mijn familie woont in Nederland. Dus het is wel ook heel vaak videobellen met de opa en oma of tante in Nederland.”
Margaux over haar zoon van 18 maanden

Activiteiten

Activiteiten	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Televisie kijken	78%	77%
Filmpjes kijken	76%	71%
Muziek beluisteren	53%	46%
Gamen	53%	49%
Huiswerk maken	45%	52%
Informatie opzoeken	35%	29%
Berichten sturen/chatten	33%	30%
Videobellen	29%	38%
Sociale media gebruiken	27%	23%
Foto's en/of filmpjes maken	21%	21%
Online shoppen	5%	26%
N	997	86

Sociale media en streaming apps

Welke apps zijn het populairst?

Vanaf wanneer mogen kinderen van hun ouders een account aanmaken op sociale media? Wat zijn de redenen om er nog eventjes van weg te blijven?

Mag ik een account op sociale media?

Veel van de favoriete apps van kinderen en jongeren zijn sociale media apps. Volgens ouders hebben 7% van de 5-8-jarigen, 48% van de 9-12-jarigen en 96% van de 13-18-jarigen een account op sociale media. Hoe jonger de kinderen, hoe vaker ouders die account wel nog zelf beheren.

Kinderen maken volgens hun ouders voor het eerst een account op sociale media op de leeftijd van 11 à 12 jaar. Het overgrote deel (86%) was in ieder geval tussen 9 en 13 jaar oud. Ouders nemen het

dus niet zo nauw met de minimumleeftijd van sociale media, die vaak op 13 jaar ligt. Uit de interviews blijkt in elk geval wel dat ze vaak samen met hun kind de account aanmaken en de eerste stappen op dat nieuwe netwerk zetten. Maar dat betekent niet dat ze zich geen zorgen maken of regels opstellen, waarover later meer.

Gebruik sociale media

Gebruikt jouw kind sociale media?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Nee	68%	99%	93%	52%	4%
Ja, met een eigen account	25%	0%	1%	30%	90%
Ja, met een account dat ik en/of mijn (ex)partner beheren	7%	1%	6%	18%	6%
N	992	227	149	308	97

Bij de kleinsten zien we dat de belangrijkste reden dat kinderen nog geen sociale media gebruiken, is omdat kinderen het nog niet kennen of er geen interesse in tonen (86%). Bij de 5-8-jarigen zakt dit naar 72%, bij de 9-12-jarigen zelfs onder de helft (44%). Hoe ouder kinderen worden, hoe meer ouders aangeven dat hun kind wel een account wil op sociale media, maar dat zij hun kind nog te jong vinden. Dat is zo voor 24% van de 5-8-jarigen en voor 53% van de 9-12-jarigen. Dat het nog niet is toegestaan voor de wet lijkt minder een argument voor ouders, maar voor 12% van de ouders is dit een reden.

Redenen geen gebruik

Waarom gebruikt jouw kind geen apps, websites of sociale media?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind heeft hier nog geen interesse in of kent het nog niet	73%	86%	72%	44%	67%
Mijn kind wil wel, maar ik vind het nog te jong	20%	4%	24%	53%	17%
Dit mag nog niet volgens de wet	12%	10%	15%	17%	0%
Ik ben tegen het gebruik van apps of websites	5%	4%	6%	6%	0%
N	673	278	205	121	6

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind geen account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Wanneer we ouders vervolgens vragen **vanaf wanneer hun kind een sociale media account mag maken**, geeft 48% van de ouders aan dat ze van plan zijn dit te doen wanneer hun kind ernaar vraagt en ze samen afspraken gemaakt hebben. Eén op tien ouders geeft aan zich aan de minimumleeftijd voor sociale media te willen houden, één op vijf ouders heeft dan weer een eigen leeftijd in gedachten.

Vanaf welke leeftijd op sociale media?

Wanneer mag jouw kind een eigen account op sociale media aanmaken?	Totaal
Ik ben dit van plan als mijn kind hiernaar vraagt en/of het eerst besproken wordt (afspraken maken)	48%
Ik ben dit van plan als mijn kind een bepaalde leeftijd bereikt heeft	21%
Als mijn kind de wettelijke minimumleeftijd bereikt heeft	12%
Dat weet ik nog niet	14%
Nooit	0%
Andere	5%
N	740

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind geen account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Kwetsbare ouders lijken iets meer **terughoudend** tegenover het gebruik van sociale media door hun kind. Ze lijken minder de interesse van hun kind te volgen, maar meer hun eigen overtuiging of de wettelijke minimumleeftijd. Ook de gemiddelde leeftijd waarop kinderen een eerste account aanmaken, ligt volgens de kwetsbare ouders hoger (13 jaar).

Tijdens de interviews vertelden enkele ouders dat de **beslissing om wel of niet sociale media te gebruiken** eerder te maken heeft met het karakter van het kind, de sociale vaardigheden of de mate van verantwoordelijkheid. Je kan er volgens hen dus niet echt een leeftijd op plakken.

Redenen geen gebruik

Waarom gebruikt jouw kind geen apps, websites of sociale media?	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Mijn kind heeft hier nog geen interesse in of kent het nog niet	73%	54%
Mijn kind wil wel, maar ik vind het nog te jong	20%	31%
Dit mag nog niet volgens de wet	12%	21%
Ik ben tegen het gebruik van apps of websites	5%	10%
N	673	61

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind geen account heeft op sociale media kregen deze vraag.

De sociale media toppers

Over alle leeftijden heen is de **meest populaire sociale media app volgens ouders** bij hun kinderen de Ketnet app (38%), op de voet gevolgd door WhatsApp (37%). TikTok (25%), Snapchat (25%) en Instagram (21%) vervolledigen de top 5.

Dit zijn de algemene cijfers die zowel kinderen als jongeren samentellen.

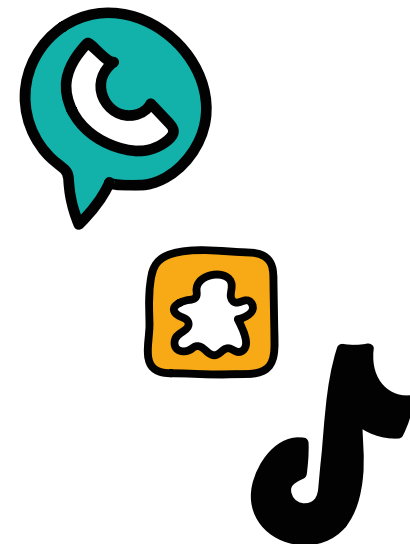
Vanzelfsprekend zijn er grote onderlinge verschillen tussen favoriete apps wanneer we kijken naar de aparte leeftijdsgroepen. Bijvoorbeeld: hier zien we dat de nieuwe sociale media app BeReal in dit algemene overzicht strandt op 7%. Vooral de tieners (24%) duwen dit cijfer de lucht in.

Sociale media apps⁴

Welke sociale media apps gebruikt je kind?	Totaal
Ketnet	38%
WhatsApp	37%
TikTok	25%
Snapchat	25%
Instagram	21%
Facebook Messenger	14%
Facebook	10%
Facetime	10%
Pinterest	9%
BeReal	7%
Discord	6%
Twitter	1%
N	988

⁴ Andere apps die ouders ook vermelden zijn de Ketnet Junior App en CapCut.

Top 3 van sociale media apps

0-4 jaar

5-8 jaar

9-12 jaar

13-18 jaar

47%

Ketnet

55%

Ketnet

52%

WhatsApp

92%

WhatsApp

12%

WhatsApp

9%

WhatsApp

39%

TikTok

80%

Instagram

4%

Facetime

6%

TikTok

36%

Snapchat & Ketnet

78%

Snapchat

Over de leeftijden heen: sociale media apps

Bij de **kinderen jonger dan 9 jaar** steekt de Ketnet app er met kop en schouders bovenuit (47 % bij 0-4 jaar en 55% bij 5-8 jaar). Soms gebruiken ze al eens de sociale media van hun ouders om te communiceren, bijvoorbeeld met de grootouders of familie die ver weg woont. Bij WhatsApp valt een voorzichtige daling op tussen de allerkleinsten (12%) en de volgende leeftijdsgroep (9%). Zien we ook hier wat meer terughoudendheid bij de ouders? Zijn ze voorzichtiger om in het begin van de lagere school hun kinderen sociale media te laten gebruiken? In de hoop die eerste smartphone en sociale media nog even uit te kunnen stellen en vooral de kat niet te veel bij de melk te zetten?

Bij de **9-12-jarigen** gebruikt de helft van de kinderen volgens hun ouders WhatsApp (52%). Ook hier een duidelijke stijging die er ook op wijst dat kinderen van deze leeftijd steeds vaker een eigen gsm-nummer

hebben, want dat heb je nodig om een WhatsApp account aan te maken. Ook de meer **speelse sociale media** zoals TikTok (39%) en Snapchat (36%) zijn voor hen aantrekkelijk. De intuïtieve en voorgeprogrammeerde filters en emoji's zitten daar zeker voor iets tussen. De Ketnet app daalt naar 36%: kinderen op deze leeftijd combineren zowel hun vertrouwde app en verkennen al volop de favorieten van tieners.

Bij **tieners (13-18 jaar)** is WhatsApp de absolute topper (92%). Instagram (80%), Snapchat (78%) en TikTok (72%) bevestigen hun plaats bij de favorieten. Het is duidelijk dat voor de tieners al die sociale media naast elkaar hun functie en meerwaarde hebben. De nieuwste sociale media app BeReal zien we vooral hier bij de tieners (24%) opduiken. Is de nieuwe app toch niet zo populair? Of hebben ouders geen idee dat deze intussen ook op de smartphone van hun tiener is terechtgekomen?

De cijfers over sociale mediagebruik in dit rapport zijn gebaseerd op antwoorden van ouders. Wanneer we dit vergelijken met wat kinderen en jongeren zelf aangeven in het Apestaartjaren onderzoek (2022), zien we dat **ouders niet altijd goed op de hoogte** zijn van welke sociale media hun kind gebruikt. Vooral bij de lagere school kinderen schatten ouders het gebruik veel lager in dan wat kinderen zelf aangeven: apps zoals TikTok, Snapchat en Instagram zijn veel populairder dan wat ouders denken. Wel positief: in vergelijking met de vorige editie zien we sterke stijgingen in de antwoorden van de ouders, wat erop kan wijzen dat ouders al beter op de hoogte zijn van welke sociale media hun kind gebruikt. Maar er blijft nog ruimte voor verbetering.

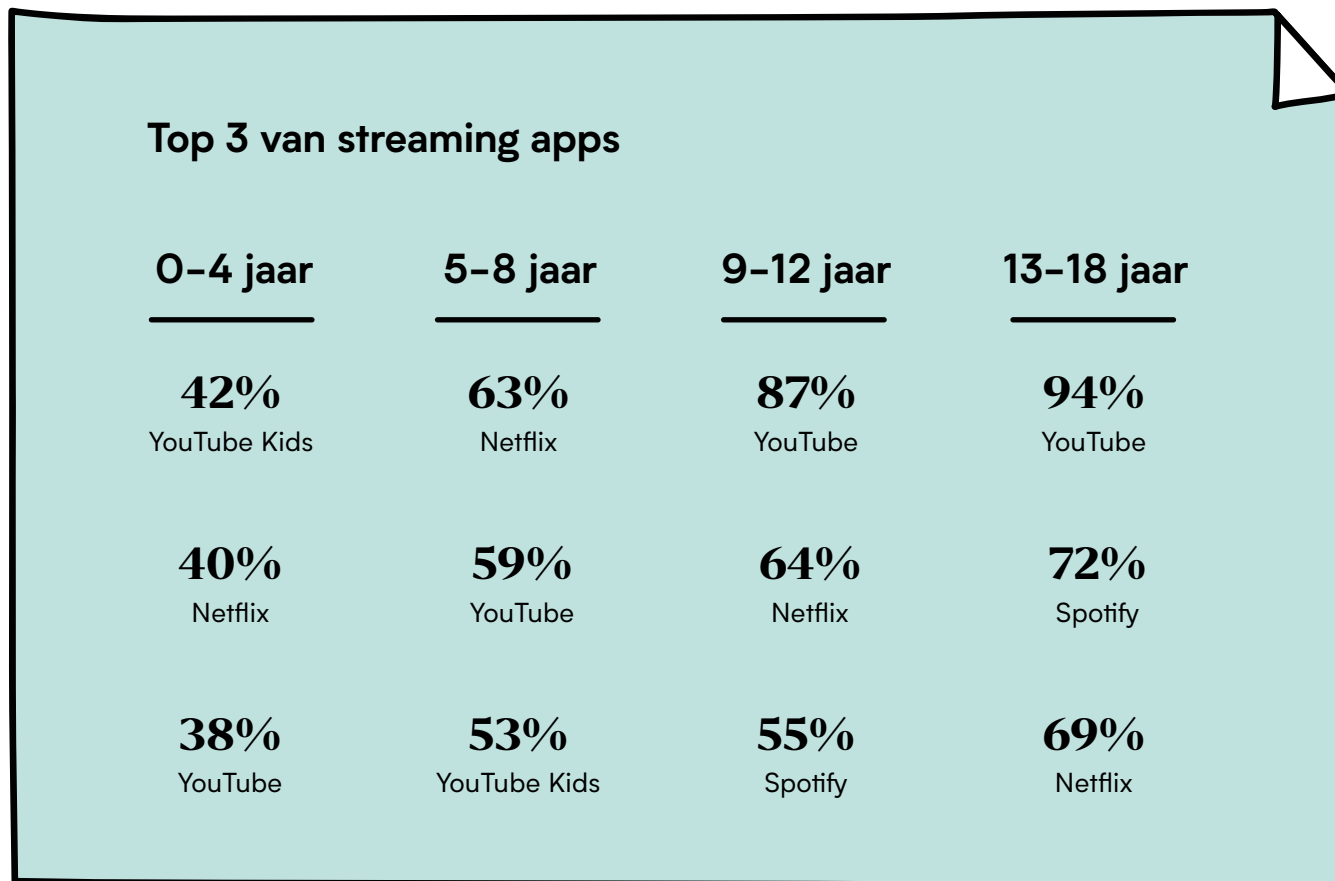
Welke streaming apps gebruiken ze?

Dat kinderen liefst van al filmpjes kijken op een scherm, valt ook duidelijk af te lezen aan hun favoriete apps. Streaming apps zijn heel populair bij zowel kinderen als jongeren. In de algemene ranking van apps overheersen ze de top 3 van meest gebruikte apps. Het meest populair zijn: YouTube (66%), Netflix (58%) en Spotify (38%). Eén op de drie kinderen gebruikt volgens ouders ook Disney+ (33%) en YouTube Kids (32%).

Streaming apps⁵

Welke streamingapps gebruikt je kind?	Totaal
YouTube	66%
Netflix	58%
Spotify	38%
Disney+	33%
YouTube Kids	32%
Streamz	8%
Twitch	1%
N	988

⁵ Andere apps die ouders ook vermelden zijn Amazon Prime, VTM Go, VRT MAX, Apple Music en Deezer.

Over de leeftijden heen: streaming apps

Bij de **allerkleinsten (0-4 jaar)** steekt er geen app met kop en schouders bovenuit, maar zien we vier gelijkwaardige toppers. YouTube Kids (42%) staat op de eerste plaats, gevolgd door Netflix (40%), YouTube (38%) en Disney+ (36%). Netflix en YouTube nemen het bij de volgende leeftijdsgroep al snel over want daar schuift YouTube Kids naar de derde plaats: het is duidelijk een app voor de kleintjes.

Bij de **5-8-jarigen** gebruiken steeds meer kinderen deze apps: twee op drie kinderen kijkt naar Netflix (63%). Meer dan de helft kijkt naar YouTube (59%) en YouTube Kids (53%). Deze leeftijdsgroep heeft dus min of meer dezelfde favorieten in vergelijking met de allerkleinsten, maar wel een duidelijke toename in de percentages.

Bij de **9-12-jarigen** neemt YouTube (87%) de koppositie volledig over. Nog steeds kijkt twee op drie naar Netflix (64%). Hier zien we voor het eerst het streamen van muziek via Spotify (55%) de top 3 binnensluipen. Ook jonge tieners hebben dus de weg gevonden naar apps waarmee ze hun favoriete nummers kunnen beluisteren.

Bij **tieners (13-18 jaar)** versterkt YouTube (94%) zijn koppositie. Het streamen van muziek zit met een mooie stijging voor Spotify (72%) in de lift. Netflix (69%) blijft een vaste waarde.

Bij de streaming apps zien we duidelijke verschillen als we deze cijfers **vergelijken met het Apestaartjaren onderzoek** (2022). Twitch is duidelijk niet gekend door ouders, maar wel populair onder kinderen en jongeren, het gebruik van YouTube Kids wordt dan weer overschat door ouders.

Bij de **sociale media apps** zien we dat WhatsApp (44%) duidelijk populairder is dan alle andere apps. Het is natuurlijk een ideale app om contact met familie in het buitenland te houden.

Naast WhatsApp dat populairder is, zien we ook dat enkele sociale media apps minder populair zijn bij kwetsbare kinderen. De Ketnet app scoort met 26% een heel stuk lager dan de algemene groep (38%). Hoewel Facebook al niet zo populair is, is dit bij kwetsbare kinderen en jongeren nog minder het geval volgens de ouders. Slechts 3% van de ouders geeft aan dat hun kind Facebook gebruikt.

Bij de **streaming apps** zien we dan weer dat Spotify minder populair is (27%) en Disney+ iets populairder (39%).

Sociale media apps

Welke sociale media apps gebruikt je kind?	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Ketnet	38%	26%
WhatsApp	37%	44%
TikTok	25%	22%
Snapchat	25%	22%
Instagram	21%	17%
Facebook Messenger	14%	9%
Facebook	10%	3%
Facetime	10%	10%
Pinterest	9%	5%
BeReal	7%	3%
Discord	6%	5%
Twitter	1%	1%
N	988	86

Streaming apps

Welke streamingapps gebruikt je kind?	Totaal	Kwetsbare doelgroep
YouTube	66%	66%
Netflix	58%	53%
Spotify	38%	27%
Disney+	33%	39%
YouTube Kids	32%	29%
Streamz	8%	7%
Twitch	1%	0%
N	988	86

“Ik denk niet dat ze Facebook heeft. Ze heeft het op een moment gehad, maar dat heeft ze weggehaald. Dat is voor de ouderen.”

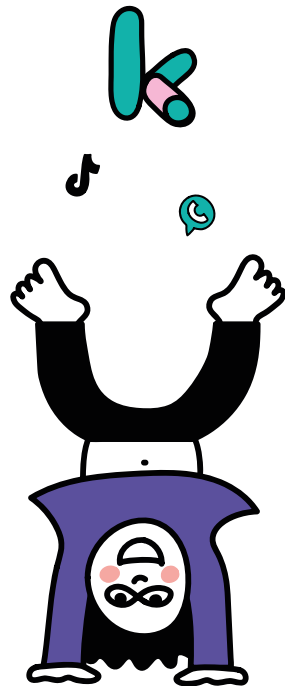
Adriana, over haar dochter van 14 jaar

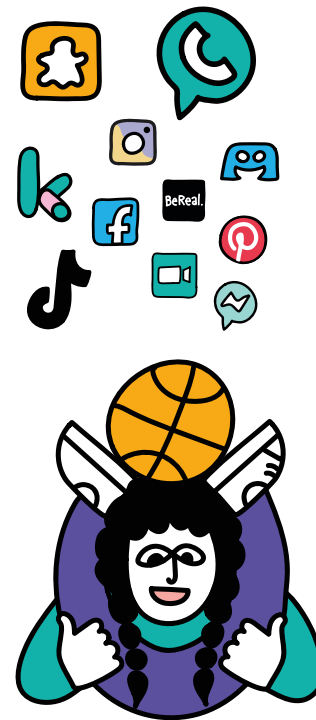
Welke social media apps gebruiken kinderen en jongeren?

0-4 jaar

5-8 jaar

9-12 jaar

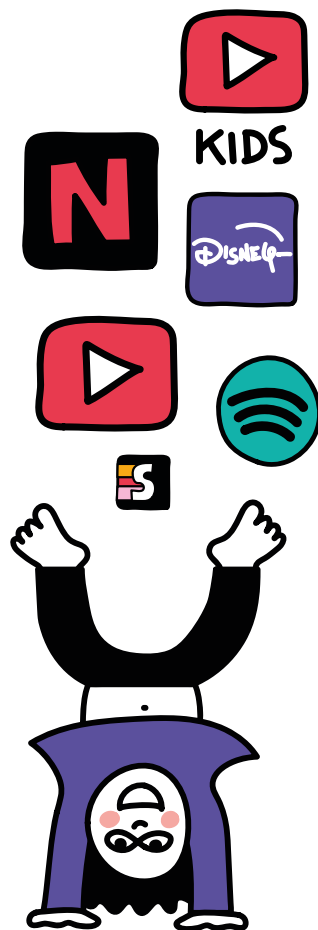

13-18 jaar

Welke streaming apps gebruiken kinderen en jongeren?

0-4 jaar

5-8 jaar

9-12 jaar

13-18 jaar

Kijken ouders mee?

Over het algemeen geldt: hoe ouder het kind, hoe minder toezicht op het sociale media gebruik, al blijven ouders wel betrokken. Waar bij de 9-12-jarigen 73% nog een oogje in het zeil houdt, zakt dit naar onder de helft (48%) bij de 13-18-jarigen. Bij de 9-12-jarigen zien we dat bijna één op de tien ouders (9%) het account van hun kind beheren. Eens ze in het middelbaar zitten, beheren kinderen hun accounts zelf.

Ouderlijke begeleiding sociale media

Hoe help je jouw kind met sociale media?	Totaal
Mijn kind gebruikt sociale media zelfstandig	30%
Mijn kind gebruikt sociale media zelfstandig, maar ik hou een oogje in het zeil	59%
Ik help mijn kind bij het opmaken van posts en berichten	7%
Ik onderhoud zelf het account van mijn kind	4%
N	312

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Kwetsbare ouders begeleiden hun kinderen ook vaker bij het gebruik van sociale media. Slechts 19% zegt dat hun kind sociale media zelfstandig gebruikt. Ze helpen hun kind ook dubbel zo vaak bij het opmaken van berichten op sociale media en één op tien ouders beheert zelf het sociale media account van hun kind.

“Het eerste jaar was het op mijn gsm en dan deden we dat samen. Alles gebeurde in overleg: wat er gepost werd en hoe of wat. Eén van de regels was: alles dat je online wilt zetten, laat je eerst aan ons zien.” Céline over haar dochter van 14 jaar

Ouderlijke begeleiding sociale media

Hoe help je jouw kind met sociale media?	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Mijn kind gebruikt sociale media zelfstandig	30%	19%
Mijn kind gebruikt sociale media zelfstandig, maar ik hou een oogje in het zeil	59%	64%
Ik help mijn kind bij het opmaken van posts en berichten	7%	16%
Ik onderhoud zelf het account van mijn kind	4%	12%
N	312	25

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Wat vinden ouders van het sociale media gebruik van hun kind?

Veel ouders hebben het gevoel dat hun kind dingen leert via sociale media (94%). Ze blijven op de hoogte van de actualiteit, leren omgaan met uiteenlopende reacties, leren nadenken over desinformatie ... Naast leerrijk, vindt 82% van de ouders sociale media een goede ontspanning voor hun kind. Al valt daarbij meteen wel te nuanceren: de meeste ouders vinden sociale media 'soms' een **goede ontspanning** voor hun kind. Het hangt er dus vanaf op welk moment, wat ze juist doen ...

Toch zien heel wat ouders ook de **nadelen van sociale media** binnen hun gezin. Zo vindt 70% van de ouders dat hun kind (soms) te veel sociale media gebruikt. Bij de 13-18-jarigen vindt drie op vier ouders (75%) dit. Dat 64% van de ouders ervaart dat hun kind moeite heeft om

Stellingen over sociale media

Is deze stelling van toepassing op jouw kind?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind leert dingen bij via sociale media	94%	-	80%	96%	95%
Mijn kind praat met mij over sociale media	93%	-	80%	97%	93%
Sociale media is een goede ontspanning voor mijn kind	82%	-	86%	72%	87%
Mijn kind gebruikt te veel sociale media	70%	-	40%	67%	75%
Mijn kind heeft moeite om te stoppen met sociale media	64%	-	53%	65%	67%
Mijn kind kan niet meer zonder sociale media	60%	-	46%	54%	67%
Mijn kind wordt verdrietig van sociale media	25%	-	13%	25%	26%
N	310	2	8	146	94

Opgelet: Enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

uit zichzelf te stoppen met sociale media, zal hier wellicht voor iets tussen zitten. Bovendien geeft 25% van de ouders aan dat hun kind soms verdrietig wordt van sociale media.

“TikTok kan heel leuk zijn, maar het kan ook snel de negatieve kant opgaan. Denk maar aan pestgedrag bijvoorbeeld. Volgens mij geldt dit voor de meeste sociale media.”

Luna, over haar pleegzoon van 16

“Mijn dochter vergelijkt zichzelf heel erg met anderen en legt de lat hoog voor zichzelf. Op sociale media ziet ze dat anderen leuke dingen doen en daar kan ze moeilijk mee om. Wij proberen uit te leggen dat sociale media slechts kleine en vooral positieve stukken van iemands leven laten zien. Uiteindelijk heeft ze voor zichzelf beslist om de meeste sociale media af te sluiten.”

Anja, over haar dochter van 15

Ouders zien zowel de voor- als nadelen van sociale media. Ze lijken hierover een genuanceerd beeld te hebben en **praten dan ook vaak met hun kind over sociale media** (93%). Opvallend: bij de stellingen over sociale media zien we dat ouders van 9-12-jarigen en 13-18-jarigen hier heel gelijkaardig over denken.

The game is on

Gamen is een populaire activiteit voor heel wat kinderen en jongeren. We vroegen ouders met kinderen die minstens wekelijks gamen hoe dat er bij hen thuis precies aan toegaat.

Kinderen gebruiken **verschillende toestellen** om te gamen: de gameconsole (62%) is het meest gebruikte toestel, gevolgd door de

tablet (53%) en smartphone (44%). De tablet is vooral populair bij de kleinere kinderen, maar moet plaatsmaken voor de gameconsole en computer naarmate ze ouder worden.

Kinderen starten dus met erg **toegankelijke en eenvoudige spelletjes** op de tablet en de smartphone. In de lagere school vinden ze stilaan

hun weg naar de gameconsole en de computer, waar ze in aanraking komen met de klassiekere en ingewikkeldere games. Toch blijven ook de eenvoudige spelletjes op een smartphone populair bij tieners.

Toestel om te gamen

Op welk toestel gamet je kind?	Totaal
Gameconsole	62%
Tablet	53%
Smartphone	44%
Computer	33%
VR-bril	2%
N	519

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind gamet kregen deze vraag.

Top 3 van populaire toestellen om te gamen

0-4 jaar

83%

Tablet

43%

Smartphone

24%

Gameconsole

5-8 jaar

66%

Tablet

55%

Gameconsole

29%

Smartphone

9-12 jaar

76%

Gameconsole

55%

Tablet

43%

Smartphone

13-18 jaar

65%

Gameconsole

63%

Smartphone

55%

Computer

Over de leeftijden heen: gametoestellen

Bij de **allerkleinsten (0-4-jarigen)** is de tablet (83%) hét toestel bij uitstek om te gamen want dat toestel sluit het best aan bij hun beperktere motorische vaardigheden op die leeftijd. 43% speelt wel eens een spelletje op de smartphone, waarschijnlijk op de smartphone van een ouder. 24% gamet op de gameconsole.

De **5-8-jarigen** grijpen vooral naar de tablet (66%) en gameconsole (55%). Op deze leeftijd zien we dat de smartphone (29%) tijdelijk even minder populair is dan bij de andere leeftijdsgroepen. Dat hoeft niet te verbazen, aangezien kinderen op deze leeftijd al wat meer gamen en daarvoor vaak een eigen tablet krijgen van hun ouders. Zo hoeven die laatsten hun waardevolle smartphone niet meer af te staan.

Bij de **9-12-jarigen** neemt de gameconsole (76%) het over van de tablet (55%) als favoriete gametoestel. Ook de smartphone (43%) en de computer (41%) kennen een grote stijging. Deze jonge tieners gamen dus op meer verschillende toestellen.

Bij de **13-18-jarigen** staat de gameconsole (65%) nog steeds op nummer één, al daalt die wel ten opzichte van de 9-12-jarigen. De smartphone (63%) is bij deze leeftijdsgroep ongeveer even populair als de gameconsole en kent daarmee bij tieners zijn hoogtepunt. Ook de computer (55%) is een veelgebruikt gametoestel bij de 13-18-jarigen. De tablet (15%) verdwijnt hier bijna volledig uit het zicht.

Samen spelen, samen delen?

Veel kinderen gamen alleen (69%), maar het kan ook een sociale activiteit zijn. Jonge kinderen (0–8 jaar) gamen vooral alleen of met een ouder. Vanaf 9 jaar gamen ze vaker met vrienden of andere mensen online: 60% van de 9–12-jarigen en 80% van de 13–18-jarigen doet dit. Ook gamen met gezins- of familieleden is populair vanaf de lagere school. Dit sluit ook mooi aan bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren om vanaf de tweede helft van de lagere school online steeds meer interactie en connectie met anderen op te zoeken.

“Via Roblox kunnen ze wel chatten en bellen. Op die manier kunnen ze contact hebben met hun vriendjes en vriendinnetjes.”

Jorn, over zijn dochters van 11

“Hij heeft veel sociale contacten via die weg. Hij gamet samen met anderen. Soms komen er via vrienden wel eens andere mensen bij, maar over het algemeen is dat met een redelijk vaste groep.”

Anja, over haar zoon van 15 jaar

Alleen of samen gamen

Gamet jouw kind alleen of samen met anderen?	Totaal
Mijn kind gamet alleen	69%
Mijn kind gamet met vrienden of andere mensen online	46%
Mijn kind gamet met andere familieleden	36%
Mijn kind gamet met mij of mijn (ex)partner	31%
Mijn kind gamet samen met (een) grootouder(s)	2%
N	520

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind gamet kregen deze vraag.

“Mijn zoon is een gamer. Hij gamet op de laptop en heeft ook nog een extra scherm, klavier en headset. Hij belt vaak via Messenger met een groepje vrienden van de lagere school. Soms spelen ze met kinderen uit Oostenrijk, Amerika. Hollandse stemmen heb ik ook al gehoord.”

Liesbeth, over haar zoon van 12

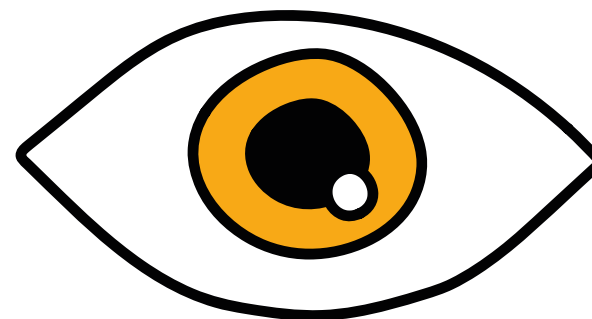
Kijken ouders mee?

Over het algemeen geldt: **hoe ouder het kind, hoe minder toezicht** op het gamegedrag en controle over welke games kinderen spelen. Toch zien we de grootste verschuiving bij de overgang naar het middelbaar. Ouders kiezen zelf nog games en houden nog meer toezicht in de lagere school, al neemt dat geleidelijk af. Bij tieners laten ze dit plots volledig los. Bewust? Of omdat de tiener geen inspraak meer toelaat?

Ouderlijke begeleiding gamen

Hoe help je jouw kind met gamen?	Totaal
Mijn kind gamet met mijn toezicht	73%
Mijn kind gamet zonder mijn toezicht	28%
Mijn kind kiest zelf de spelletjes	42%
Ik en/of mijn (ex) partner kiezen de spelletjes	39%
N	192

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind gamet kregen deze vraag.

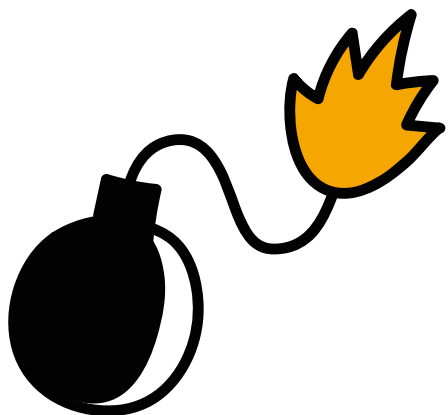
Wat vinden ouders van het gamegedrag van hun kind?

Stellingen over gamen

Is deze stelling van toepassing op jouw kind?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Gamen is een goede ontspanning voor mijn kind	95%	87%	97%	95%	92%
Mijn kind leert dingen bij via games	88%	99%	93%	90%	73%
Mijn kind praat met mij over games	86%	68%	86%	97%	82%
Mijn kind heeft moeite om te stoppen met gamen	61%	34%	62%	71%	59%
Mijn kind heeft contact met anderen via games	53%	0%	19%	73%	85%
Mijn kind gamet te veel	51%	22%	44%	56%	60%
Mijn kind wordt agressief van gamen	24%	8%	19%	27%	34%
N	514	59	124	219	109

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind gamet kregen deze vraag.

Veel ouders vinden gamen een **goede ontspanning** voor hun kind (95%). Al moeten we dat meteen wel nuanceren: veel ouders vinden dat gamen 'soms' een goede ontspanning voor hun kind. Het hangt er dus vanaf welk spel, op welk moment ... Naast een goede ontspanning, heeft 88% van de ouders het gevoel dat hun kind dingen **leert van games**. Vooral bij jonge kinderen vinden ze games heel leerrijk, waarschijnlijk omdat dit vaak nog educatieve games zijn of games waarmee ze bepaalde motorische vaardigheden kunnen trainen. Vanaf 9 jaar zien we dat ouders minder aangeven dat hun kind leert van games, al blijft ook hier het percentage nog best hoog.

“De Switch is een beetje als beloning ‘s avonds na het huiswerk maken. Daarop spelen ze dan Minecraft, Go Vacation en Animal Crossing.”

Rosie, over haar dochters van 8 en 10

Toch zien heel wat ouders ook de **nadelen van gamen** binnen hun gezin. Zo vindt 51% van de ouders dat hun kind (soms) te veel gamet. Hoe ouder kinderen worden, hoe meer ouders dit vinden. Dat 61% van de ouders thuis ervaart dat hun kind soms moeite heeft om uit zichzelf te stoppen met gamen, zal hier wellicht voor iets tussen zitten. Zeker op de lagere schoolleeftijd geven ouders aan dat hun kind moeite

heeft om uit zichzelf te stoppen, maar ook bij tieners blijft dit een grote uitdaging! Bovendien geeft 24% van de ouders aan dat hun kind soms agressief wordt van gamen. Ook hier: hoe ouder het kind, hoe meer ouders dit gevoel hebben.

“Roblox heb ik verwijderd, vooral omdat ze heel boos werd als ze niet mocht spelen.”

Rosie, over haar dochter van 10

“Onze kinderen gamen wel vaak. De regel is dat ze de ene dag mogen gamen en dan de volgende niet. Soms wijken we hier wel van af in ons eigen voordeel. Als we

zelf bezig zijn met bepaalde zaken, gebeurt het wel dat we toegeven en dan mogen ze gamen op een dag dat dat eigenlijk niet de bedoeling was.”

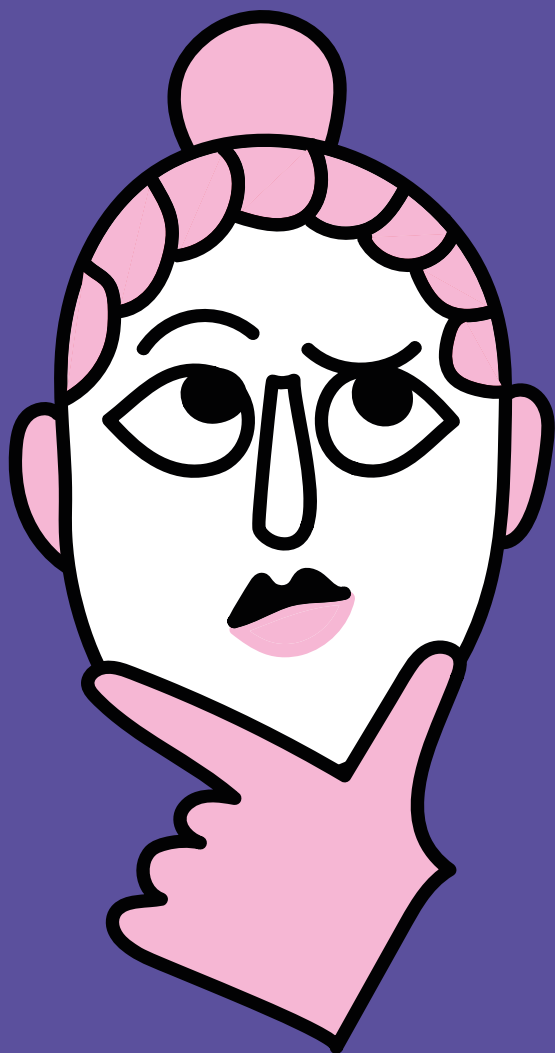
Leen en Tim, over hun kinderen van 5, 11 en 13

Ouders zien dus zowel de voor- als nadelen van games in en lijken een genuanceerd beeld te hebben over gamen. 86% van de ouders geeft ook aan te **praten met hun kind** over games. Vooral de ouders van de 8-12-jarigen (95%) gaan hierover in gesprek met hun kinderen.

Wat onthouden we?

- Televisiekijken, filmpjes kijken, gamen en muziek luisteren zijn over alle leeftijdscategorieën heen de favoriete activiteiten van kinderen en jongeren.
- Een aanzienlijk deel van de schermtijd gaat volgens ouders ook naar huiswerk maken. Mogelijk is dat wel ruim ingeschat: 'huiswerk maken' kan al snel plaatsmaken voor meer ontspannende activiteiten op een scherm.
- Algemeen geldt: hoe ouder ze zijn, hoe meer ze doen met een scherm. De resultaten van dit jaar benadrukken dat contrast tussen jong en oud nog meer. Zo zien we dat jonge kinderen minder media-activiteiten doen dan pakweg twee jaar geleden. Naast de keuze van toestel lijken ouders dus ook meer stil te staan bij de activiteiten waarvoor hun jonge kinderen dat toestel (kunnen) gebruiken.
- Bij de 9-12-jarigen zien we een heel gevarieerd mediagebruik: naast de activiteiten die ze voorheen al deden, gebruiken ze hun toestellen ook steeds meer voor sociale activiteiten. Op deze leeftijd gaan ouders ook het meest samen met hun kind aan de slag met media. Zo blijven ze een beetje mee en kunnen ze helpen waar nodig.
- Tieners ontdekken dan weer hoe ze online geld kunnen uitgeven. Zo koopt een klein deel van de 13-18-jarigen al eens een virtueel item of virtuele munt aan. Sommigen deden dat zelfs al eens per ongeluk.
- Voor kwetsbare kinderen zijn schermen vooral ook een goede manier om in contact te blijven met vrienden en familie. Ze doen opvallend meer aan (video)bellen, vaak in het gezelschap van hun ouders.

04

Waar piekeren ouders over?

Opvoeden, daar komen een hoop vragen bij kijken. Gooi daarbij ook nog eens schermen in de mix en het vragen- en zorgenlijstje wordt er alleen maar langer op. Wij vroegen ouders naar hun mening en bekommernissen over het mediagebruik van hun kind en hoe ze de mediaopvoeding in hun gezin aanpakken.

Alle zorgen op een rijtje

Amper 8% van de ouders stelt zich geen vragen over het mediagebruik van hun kinderen. Ter vergelijking: twee jaar geleden was dit cijfer nog 13%. De **groep bezorgde ouders is dus groter geworden**. Waar worstelen ouders mee?

“**Hoeveel schermtijd** is oké voor mijn kind?” (64%) is dé vraag die ouders zich stellen. Schermtijd was ook in 2021 al de voornaamste bezorgdheid van ouders, maar toch zien we een sterke toename in het aantal ouders dat zich hier zorgen over maakt: van 52% in 2021 naar 64% in 2023.

De bezorgdheid over schermtijd is een rode draad doorheen de mediaopvoeding van kinderen: bij baby's, peuters, kleuters, maar ook bij lagere schoolkinderen en tieners blijft het een vraag die telkens opnieuw beantwoord moet worden. Ook de coronatijd die achter ons ligt, heeft wel wat ouders wakker geschud: een tijdlang waren die schermen handig om de periode thuis te overbruggen en in contact te blijven met vrienden, familie, school ... maar na deze periode van 'overvloed' staan ouders nog meer stil bij de vraag 'wanneer is het teveel'.

Bezorgdheden van ouders

Ik vraag me soms af ...	Totaal
Hoeveel schermtijd oké is voor mijn kind	64%
Hoe ik de privacy van mijn kind mee kan bewaken online	42%
Welke inhoud en welke (nog) niet geschikt zijn voor mijn kind	40%
Wat het effect is van sociale media op de mentale en/of fysieke gezondheid van mijn kind	39%
Wat het effect is van online reclame op mijn kind	37%
Of het kwaad kan dat mijn kind nieuws ziet of hoort waar het te jong voor is	32%
Of ik moet controleren wat mijn kind doet online	23%
Of het oké is dat er foto's of video's van mijn kind online staan	22%
Wat mijn kind online doet en deelt	18%
Met wie mijn kind online contact heeft	17%
Geen van bovenstaande	8%
N	909

“Soms vraag ik me wel af hoeveel tijd ze verliest door die gsm. Zich klaarmaken gaat vaak traag want ze heeft altijd haar gsm in haar handen. Maar gelukkig is niet elke dag hetzelfde.”

Inge, over haar dochter van 14

“Je merkt dat ze zodanig gewend zijn van naar een scherm te kijken ... Het is een vorm van verslaving voor de kinderen.”

Johan, over zijn kinderen van 6 en 7

Over hun bezorgdheden over privacy zijn ouders minder duidelijk. Iets minder dan de helft van de ouders geeft aan zich af te vragen hoe ze de privacy van hun kind mee kunnen bewaken (42%). Anderzijds vraagt slechts 22% zich af of het oké is dat er foto's of video's van hun kind online staan en 18% vraagt zich af wat hun kind online doet. Antwoordden ouders wenselijk op de algemene vraag over privacy? Weten ze niet goed wat privacy inhoudt? Vinden ze privacy steeds minder belangrijk? Of

speelt er hier nog iets anders?

Bezorgdheden over inhoud scoren hoger dan twee jaar geleden. Steeds meer ouders vragen zich af welke content geschikt is (40%), wat het effect is van online reclame (37%) en of hun kind niet te jong is om bepaalde (nieuws) berichten te zien (32%). Daarnaast stellen ze ook vast dat hun kinderen vaak dingen kopiëren van wat ze online zien (76%, zie bijlage over stellingen over visie op mediaopvoeding) en dat maakt hen soms ook wel ongerust. Ouders zoeken naar verschillende manieren om hiermee om te gaan. Zo zullen we later zien dat twee op drie ouders actief op zoek gaat naar geschikte inhoud, apps of games.

Ik vraag me soms af ...	2021	2023
Welke inhoud geschikt zijn voor mijn kind en welke (nog) niet	33%	40%
Wat het effect is van online reclame op mijn kind	30%	37%
Of het kwaad kan dat mijn kind nieuws ziet of hoort waar het te jong voor is	26%	32%
N		909

“Mijn zoon keek altijd naar Dutchtuber via de computer. Daardoor begon hij dezelfde Nederlandse uitdrukkingen te gebruiken en dat vond ik zeer irritant.”
Dina, over haar zoon van 8

Niet alle ouders piekeren over hetzelfde. De leeftijd van hun kinderen, maar ook hun eigen mediawijsheid speelt een rol. Zo hebben ouders van 9-12-jarigen de meeste zorgen. Dit ligt in lijn met de stijging in aantal gebruikte toestellen en activiteiten die

kinderen van die leeftijd doen. Niet alleen de leeftijd van hun kinderen, maar ook de eigen mediawijsheid van ouders speelt een rol. Ouders die naar hun aanvoelen niet erg mediawijs zijn, liggen vaker wakker van het mediagebruik van hun kind. Toch betekent dat niet dat mediawijzere ouders helemaal geen zorgen hebben. Ze piekeren gewoon iets minder dan de andere.

“Ja, ik denk dat we het daarom ook wel een beetje beperkt hebben. De gsm moet altijd open blijven en de computer staat hier ook standaard beneden, in de hoop dat we ook ergens een oogje in het zeil kunnen houden. Ze hebben recht op hun privacy, maar toch moeten we ze een beetje in het oog houden en waarschuwen dat er toch gevaren kunnen zijn.”

Marie, over haar kinderen van 7 en 8

Top 3 bezorgdheden van ouders

0-4 jaar

70%

Schermtijd

36%

Geschikte inhoud

33%

Foto's delen

5-8 jaar

66%

Schermtijd

46%

Geschikte inhoud

45%

Effect van reclame

9-12 jaar

70%

Schermtijd

58%

Effect sociale media

56%

Privacy

13-18 jaar

55%

Effect sociale media

53%

Privacy

49%

Online contact

Over de leeftijden heen: bezorgdheden

Ouders van de **allerkleinsten (0-4 jaar)** piekeren het minst van alle deelnemers. Veel zorgen zijn simpelweg nog niet aan de orde, tonen de interviews aan. Zo is hun kind nog niet bezig met zaken waar andere ouders wel al hun hoofd over breken. Als deze ouders zich zorgen maken, dan heeft dat vooral te maken met hoeveel schermtijd oké is (70%), welke inhoud geschikt zijn (36%) en of er foto's van hun kind online mogen staan (33%).

“Ik maak me nu nog geen zorgen over sociale media. Ik weet niet goed wat het gaat geven bij mijn kinderen, maar ik denk daar nu nog niet veel over na.”

Erik, over zijn dochter van 2

“Zolang we het goed kunnen controleren, maken we ons niet echt zorgen over mediagebruik. We hebben nog voldoende mogelijkheden om bij te sturen, maar we maken ons wel zorgen over de toekomst. Ik ben bang dat ze binnen een paar jaar van alles gaan kunnen waar wij geen zicht meer op hebben. Eens sociale media erbij komt, hoe gaat dat evolueren en hoe gaan we daar mee omgaan?”

Jef, over zijn kinderen van 4, 4 en 5

Bij de **5-8-jarigen** maken ouders zich, net zoals bij de allerkleinsten, vooral zorgen over schermtijd (66%) en de geschiktheid van wat ze te zien krijgen online (46%). Opvallend is dat ouders zich op deze leeftijd meer vragen beginnen te stellen over het effect van online reclame op

hun kind (45%). Dat is niet onlogisch: op deze leeftijd krijgen ouders vaak de eerste vragen om iets te kopen dat hun kind online gezien heeft.

“We proberen YouTube nog te beperken omdat hij nog niet echt de leeftijd heeft om reclame te kunnen kaderen en de mechanismen erachter te begrijpen. Kinderen zijn nog heel beïnvloedbaar.”

Julie, over haar zoon van 5

Rond de leeftijd van **9-12 jaar** blijft schermtijd zorg nummer één (70%), maar ouders zijn ook meer en meer bezorgd over wat de effecten van sociale media op hun kind zijn (58%) en sluipen ook zorgen over online privacy (56%) de top drie in. We zien hier dan ook een duidelijk

kantelpunt: de bezorgdheden van ouders gaan niet enkel meer over geschikte inhoud, maar steeds meer over sociale media en de online contacten die ze hebben. Hun kind zet de eerste stappen op sociale media en dat gaat duidelijk gepaard met nieuwe bezorgdheden.

13-18-jarigen gaan intussen op eigen houtje aan de slag met sociale media en hebben er geen boodschap aan om hun ouders daar nog bij te betrekken. Ouders maken zich op deze leeftijd dan ook vooral zorgen over

het effect van sociale media op hun tieners (55%), hun privacy online (53%) en hun online contacten (49%). Zo schuift de bezorgdheid over schermtijd stilaan toch iets meer naar de achtergrond.

“Ik heb daar niet echt behoefte aan om controle uit te oefenen. Ik vertrouw erop dat ze daar eerlijk in zijn. Ik denk dat het vooral belangrijk is om te praten over de gevaren en de voordelen. Eerder dat dan het extreem controleren.”

Anja, over haar zoon van 13 en dochter van 15

Ouders in kwetsbare situaties maken zich iets minder zorgen dan de andere groep: 14% is onbezorgd, tegenover 8% bij de andere ouders.

Top 3 bezorgdheden van kwetsbare ouders:

1. Hoeveel schermtijd is oké voor mijn kind? (65%)
2. Hoe kan ik de privacy van mijn kind mee bewaken? (32%)
3. Kan het kwaad dat mijn kind nieuws ziet waarvoor het nog te jong is? (31%)

Ook schermtijd staat bij de kwetsbare ouders op nummer één. Hoewel privacy bij de kwetsbare ouders op de tweede plaats staat, maken ze zich hier een stuk minder zorgen over. Ze maken zich wel meer zorgen over welk nieuws hun kind te zien krijgt. Dit staat in contrast met de eerdere vaststelling dat kwetsbare ouders minder vaak samen met hun kind naar het nieuws kijken dan andere ouders.

Bezorgdheden ouders

Ik vraag me soms af ...	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Hoeveel schermtijd oké is voor mijn kind	64%	65%
Hoe ik de privacy van mijn kind mee kan bewaken online	42%	32%
Welke inhoud en geschiktheid zijn voor mijn kind en welke (nog) niet	40%	29%
Wat het effect is van sociale media op de mentale en/of fysieke gezondheid van mijn kind	39%	30%
Wat het effect is van online reclame op mijn kind	37%	30%
Of het kwaad kan dat mijn kind nieuws ziet of hoort waar het te jong voor is	32%	31%
Of ik moet controleren wat mijn kind doet online	23%	26%
Of het oké is dat er foto's of video's van mijn kind online staan	22%	24%
Wat mijn kind online doet en deelt	18%	21%
Met wie mijn kind online contact heeft	17%	16%
Geen van bovenstaande	8%	14%
N	909	86

Weten ouders wat hun kinderen online zien?

Ouders hebben duidelijk heel wat bezorgdheden, maar weten ze ook wat hun kind online te zien krijgt?

Heel wat kinderen die op sociale media zitten, kwamen volgens hun ouders ooit al eens in **aanraking met risicovolle of ongeschikte inhoud**. Vooral inhoud verwant aan geweld (62%), het nemen van drugs (38%) en seksuele handelingen (23%) scoort hoog. Contact met alle vormen van ongeschikte inhoud neemt toe naarmate kinderen ouder worden.

“Onlangs kreeg mijn zoon via Snapchat beelden binnen die echt niet voor zijn ogen bestemd waren. Dan hebben we daar toch ook wel even over gepraat.”

Nathalie, over haar zoon van 11

Opvallend is dat heel wat **ouders eigenlijk niet goed weten** of hun kind al in aanraking kwam met ongeschikte beelden. Bij de oudste twee leeftijdsgroepen (9-18-jarigen) is dit vooral het geval bij inhoud gelinkt

aan zelfverminking, zelfdoding en eetstoornissen. Ongeveer één op twee ouders zegt niet te weten of hun kind dit al zag online.

Als we de cijfers van wat ouders weten **naast de cijfers uit Apestaartjaren (2022)** leggen over waar kinderen en jongeren mee in aanraking kwamen, zien we dat ouders van 9-plussers vooral aangeven op de hoogte te zijn wanneer hun kind enge beelden zag of beelden over drugs nemen (bij tieners komt daar ook seks bij). Opvallend: ouders scoren op deze vraag hoger ten opzichte van wat kinderen en jongeren zelf aangeven. Overschatten ze de blootstelling van hun kinderen aan deze inhoud? Of hebben kinderen zelf niet goed door dat ze deze beelden gezien hebben?

Waar ze content over enge beelden, drugs en seks lijken te overschatten, weten ouders duidelijk minder goed dat hun kinderen ook beelden over zelfverminking en eetstoornissen (9-12-jarigen) en beelden over zelfdoding

en eetstoornissen (13-18-jarigen) te zien krijgen. Concrete handvaten voor ouders om ook over deze thema's een gesprek aan te gaan lijken dus wel nodig.

Ongeschikte inhouden

Heeft jouw kind online al eens berichten gezien over ...	Totaal (N 292)		
	Ja	Ik weet het niet	Nee
Vieze, gewelddadige of enge beelden	62%	21%	17%
Drugs nemen	38%	40%	22%
Beelden van mensen die seksuele handelingen doen	23%	36%	41%
Manieren om heel dun en mager te zijn	18%	45%	37%
Manieren om jezelf pijn te doen, bijvoorbeeld jezelf krassen	16%	47%	37%
Manieren om zelfmoord te plegen	9%	47%	44%

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Weten ouders wat hun kinderen ervaren online?

Ouders weten dus niet altijd even goed wat hun kind online te zien krijgt. Zijn ze beter op de hoogte van wat hun kind online meemaakt? We vroegen ouders wat ze weten over ervaringen van haatspraak, cyberpesten, sexting en cybersecurity.

Kinderen en jongeren zagen volgens hun ouders al heel wat **haatspraak** passeren online: meer dan de helft van de ouders (69%) geeft aan dat hun kind online al eens een gemene opmerking zag. 31% van de ouders zegt dat hun kind al zo een opmerking kreeg. Die cijfers komen ook overeen met wat kinderen en jongeren zelf aangeven in Apestaartjaren (2022), ouders lijken dus goed op de hoogte te zijn.

Daarnaast geeft 15% van de ouders aan dat hun kind zelf al eens een gemene opmerking heeft gegeven.

In vergelijking met twee jaar geleden zijn vooral de cijfers over het zien en krijgen van een gemene opmerking opvallend gestegen. Weten ouders dit beter omdat ze hierover vaker met hun kinderen in gesprek gaan? Of komt het effectief vaker voor dan twee jaar geleden?

Toch is er ook nog een aanzienlijke groep ouders die aangeeft dat ze eigenlijk niet weten of hun kind al in aanraking kwam met gemene opmerkingen. Maar ook de groep ouders die niet weet of hun kind zelf

Negatieve ervaringen

Heeft jouw kind één van deze dingen al eens meegemaakt online?	Totaal (N 296)		
	Ja	Ik weet het niet	Nee
Mijn kind zag al eens een gemene opmerking online	69%	18%	13%
Mijn kind kreeg al eens een gemene opmerking online	31%	28%	41%
Mijn kind gaf al eens een gemene opmerking online	15%	39%	46%
Mijn kind was al eens getuige van cyberpesten	21%	33%	46%
Mijn kind is al eens gecyberpest	8%	16%	76%
Mijn kind heeft zelf al eens gecyberpest	2%	25%	73%
Mijn kind ontving al eens een sexy foto van iemand anders	9%	21%	70%
Mijn kind zag al eens een sexy foto die voor iemand anders bedoeld was	10%	30%	60%
Mijn kind stuurde al eens een sexy foto naar iemand	2%	18%	80%
Mijn kind heeft al eens per ongeluk geld uitgegeven online	12%	2%	86%
Mijn kind werd ooit al gehackt	7%	7%	86%
Mijn kind gaf al eens persoonlijke gegevens door aan onbekenden	6%	19%	75%
Mijn kind werd ooit al slachtoffer van phishing	5%	7%	88%

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

al eens een gemene opmerking gaf (39%) valt op. We moeten er dus nog steeds rekening mee houden dat hier in heel wat gezinnen niet voldoende over gesproken wordt.

Wanneer we ouders vragen over **cyberpesten**, liggen de cijfers meteen een stuk lager dan bij haatspraak. Het aantal ouders dat aangeeft niet te weten of hun kind dit meemaakt, blijft vrij gelijk in vergelijking met haatspraak. Gezinnen lijken cyberpesten als gespreksonderwerp op het eerste gezicht dus niet per se meer uit de weg te gaan dan haatspraak.

“Ik hoor van mijn dochter dat er veel klasgroepen worden aangemaakt via WhatsApp. Ze babbelen veel met elkaar, maar natuurlijk soms ook over elkaar. Dat is niet altijd zo positief.”

Michiel, over zijn dochter van 12

Maar wanneer we deze cijfers vergelijken met wat kinderen en jongeren zelf aangeven in Apestaartjaren (2022), zien we dan weer een heel ander verhaal: ongeveer de helft was het afgelopen jaar getuige van cyberpesten, 32% van de kinderen en 24% van de jongeren was het afgelopen jaar

slachtoffer. Iets meer dan 10% pestte zelf al eens. Ouders zijn dus toch niet zo goed op de hoogte als ze zelf denken (of zouden willen). Of hebben ze een ander idee dan hun kind over wat cyberpesten en wat haatspraak is?

Ook over **sexting** zijn ouders niet goed op de hoogte. 2% van de ouders geeft aan dat hun kind al eens een sexy foto stuurde. 9% heeft weet dat hun kind al zo een foto ontvangen heeft. 10% gaf ook aan dat hun kind al eens een foto zag die niet voor hen bedoeld was. Deze aantallen liggen opmerkelijk lager dan wat kinderen zelf aangeven in Apestaartjaren (2022). Dat is niet zo verwonderlijk: sexting is niet meteen het onderwerp dat gezinnen graag bespreken aan de keukentafel. Toch is dat wel belangrijk, want 25% van de kinderen en jongeren geeft aan bij niemand terecht te kunnen als er iets misloopt met een verstuurd sexy foto (Apestaartjaren 2022).

“Wij proberen sexting wel bespreekbaar te maken, ook al is onze zoon nu misschien nog wat jong. We maken hem duidelijk dat hij geen foto's moet nemen van zijn geslachtsdelen en die ook niet hoort te ontvangen.”

Dina, over haar zoon van 8

Problemen met **cybersecurity** komen kinderen en jongeren volgens hun ouders minder tegen. 5% van de ouders geeft aan dat hun kind ooit slachtoffer werd van phishing, 7% zegt dat hun kind al eens gehackt werd. Dat lijkt niet zo heel veel, maar dit betekent dat gemiddeld één kind per klas slachtoffer is van phishing of hacking. Dus als we dit zo bekijken is dit misschien toch best wel een hoog cijfer. 6% van de ouders zegt dan weer dat hun kind al eens persoonlijke gegevens doorgaf aan onbekenden. We vermoeden dat dit in de praktijk hoger zal liggen, maar er zijn geen cijfers uit Apestaartjaren 2022 waarmee we dit kunnen bevestigen. Hoe dan ook: praten over cybersecurity is dus sowieso iets wat ouders best regelmatig eens doen.

“Het is belangrijk om als ouder een goede band te hebben waarbij je kind dingen durft te vragen. Volgens mij is dat belangrijker dan er echt op te staan kijken, want er zijn altijd momenten dat je het niet gezien hebt. Als je dingen gaat verbieden, gaat het misschien ook net verleidelijker worden.”

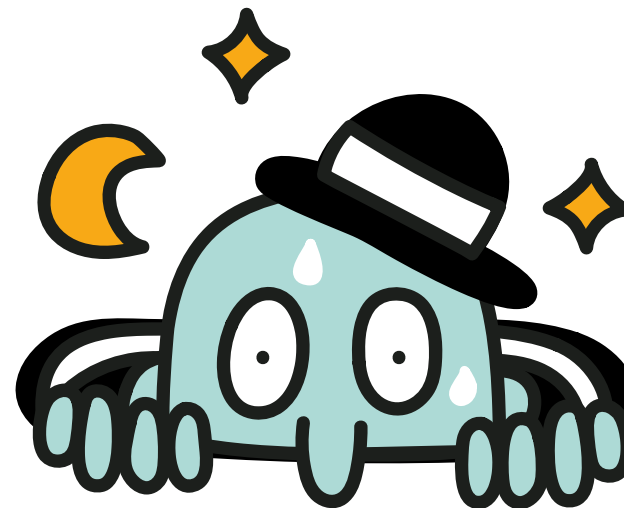
Britt, over haar dochter van 5 (over de toekomst)

Zijn ouders alleen maar bezorgd?

Natuurlijk hebben ze hun bezorgdheden, maar dat wil niet zeggen dat ouders negatief staan tegenover digitale media. Zo ziet 89% in dat schermen leerrijk kunnen zijn. Kinderen leren sneller talen, filmpjes monteren ... ze doen veel meer dan enkel passief consumeren. Schermtijd kan zelfs heel actief zijn: kinderen die bijvoorbeeld TikTok-moves willen leren, houden daar vaak een flinke work-out aan over.

“Hij leert eigenlijk best vlot Engels. Hij zit nog maar in het eerste middelbaar en krijgt eigenlijk nog geen Engels, maar hij spreekt best vlot Engels door het gamen. Dus daar leert hij wel van.”
Liesbeth, over haar zoon van 12

“Ik zie digitale media echt als een verrijking, zolang we ze goed gebruiken en het niet té is.”
Ward, over zijn kinderen van 6 en 7

Staan ouders ook stil bij wat ze zelf doen?

Hoe je het ook draait of keert: mediawijze ouders voeden mediawijze kinderen op. Ouders hebben dus een belangrijke voorbeeldrol. Het merendeel van de ouders (80%) zegt zelf het **goede voorbeeld** te geven als het gaat om afspraken over schermen (zie bijlage over schermgebruik). Kinderen zijn daar niet helemaal van overtuigd: volgens Apestaartjaren (2020) houdt 77% zich niet altijd aan de afspraken. Antwoorden ouders sociaal wenselijk op deze vraag? Of denken ze dat hun kinderen het niet merken als ze zich eens niet aan de afspraken houden?

“Ik denk dat ik nog een beter voorbeeld kan zijn.”

Ada, over haar kinderen van 11, 14 en 16

“Als we samen zijn, probeer ik er wel op te letten dat ik niet te veel op mijn gsm zit.”

Luna, over haar zoon van 2

“Ik probeer zelf wel het goede voorbeeld te geven. De keren dat ik dat niet doe, spreken de kinderen mij daar wel op aan.”

Nathalie, over haar kinderen van 11, 14 en 16

“Ik probeer het goede voorbeeld te geven, maar soms betrap ik mezelf erop dat ik op mijn gsm zit terwijl mijn dochter aan het spelen is. Dan beseft ik dat ik daarmee moet opletten want die kleine mannen nemen dat snel over.”

Amin, over zijn dochter van 2

Ook als het gaat om **sharenting** zien we dat ouders en kinderen van elkaar leren. Best wel wat ouders zetten foto's, video's of andere info van hun kind online (65%). Naarmate hun kind opgroeit, doen ze dit wel minder. We zien een daling van 71% bij ouders

van de allerkleinsten (0-4 jaar) naar 52% bij de ouders van tieners (13-18 jaar). Niet onlogisch: tieners zijn zich bewuster van hun online identiteit en hebben dus graag iets te zeggen over of een ouder iets over hen online mag zetten.

Meer dan de helft (56%) van de ouders beseft dat kinderen graag inspraak hebben over wat er online over hen verschijnt en **vraagt dan ook toestemming aan hun kind** voor ze iets delen. Bij de jongsten (0-4-jaar) is dat — uiteraard — nog heel beperkt (21%). De grootste sprong

zien we rond de leeftijd van 9 jaar (81%). Zodra kinderen tieners zijn, stellen bijna alle ouders (91%) de vraag of hun kind akkoord gaat. Opvallend: er zijn meer ouders die om toestemming vragen dan twee jaar geleden. Er is dus een groeiend bewustzijn en een toenemend aantal ouders die hierin een voorbeeldrol aannemen.

“Wij zetten bewust geen foto’s van onze kinderen op Facebook waarop je hun gezicht ziet. Zij hebben ook recht op hun privacy.”

Veerle, over haar (pleeg)kinderen van 2 en 16

“Als wij een foto online plaatsen van onze kinderen, vragen we daar wel meestal hun toestemming voor.”
Marie, over haar dochters van 7 en 8

Wat onthouden we?

- Ouders zien de positieve kanten in van digitale media, maar piekeren ook wel wat over bepaalde zaken. De **groep bezorgde ouders** is groter geworden in vergelijking met twee jaar geleden. Hun zorgen evolueren mee met de leeftijd en media-activiteiten van hun kind.
- Dé vraag die ouders zich blijven stellen is de vraag **hoeveel schermtijd oké is voor hun kind**. Ouders van jongere kinderen zijn ook erg begaan met wat die hun kinderen online te zien krijgen en **welke inhoud wel of niet geschikt** is voor hun leeftijd: een zorg die duidelijk meer leeft dan twee jaar geleden. Naarmate hun kinderen ouder worden, hebben ouders ook meer zorgen over **sociale media, privacy en online contacten**. Over inhoud liggen ze dan iets minder wakker.
- **Ouders van 9-12-jarigen hebben de meeste zorgen**. Dat is niet verrassend, aangezien kinderen op deze leeftijd met verschillende toestellen en media-activiteiten beginnen te experimenteren. Wanneer ouders naar hun gevoel minder mediawijs zijn, liggen ze iets vaker wakker van het mediagebruik van hun kind.
- Verder is er nog **redelijk wat onwetendheid bij ouders** over wat hun kinderen allemaal doen en zien online. Zo weten heel wat ouders niet of hun kind al eens een gemene opmerking gaf of een sexy foto kreeg of verstuurde. Ouders zijn ook niet goed op de hoogte of hun kind al eens in aanraking kwam met inhoud over zelfverminking, eetstoornissen en zelfdoding.
- Tot slot **vragen ouders steeds meer toestemming** aan hun kind vooraleer ze beelden van of info over hen delen op het internet.

05

Mediaopvoeden – hoe moet dat eigenlijk?

Dat schermen doen piekeren, betekent daarom niet dat ouders bij de pakken blijven zitten. Kunnen heldere afspraken hen helpen om weer op beide oren te slapen? Zoja, hoe pakken ze dat dan aan? En niet onbelangrijk: luisteren die kinderen daar wel naar?

Goede afspraken, goede vrienden

79% van de gezinnen hebben **afspraken** over schermtijd of sociale media. Vooral tijdens de lagere schoolperiode hebben gezinnen nood aan houvast: 88% van de 5-8-jarigen en 94% bij de 9-12-jarigen hebben thuis afspraken. Kinderen ontdekken op die leeftijd volop al die verschillende schermen, hun ouders proberen dit met een aantal afspraken wat in goede banen te leiden.

Het verbaast niet dat zoveel gezinnen afspraken hebben. Want bijna alle ouders (98%) vinden een goede balans tussen **schermtijd en geen schermtijd** belangrijk. 76% van de ouders zegt dat hun kind moeite heeft om uit zichzelf te stoppen als het op een scherm zit

en 62% van de ouders zegt dat hun kind activiteiten met een scherm verkiest boven activiteiten zonder een scherm (zie bijlage over visie over mediaopvoeding). Logisch dus dat ouders door afspraken te maken die digitale balans proberen te zoeken.

Schermtijd is zorg nummer één bij ouders en we zien dan ook dat dit het thema is waar ouders het vaakst afspraken over maken. In de gezinnen waar er afspraken zijn, gaan die in 86% van de gevallen over **hoelang** hun kind een scherm mag gebruiken. 73% heeft afspraken over de tijdstippen **wanneer** hun kind een scherm mag gebruiken (tijdens het eten, als het huiswerk klaar is ...).

Stellingen over schermgebruik

Is deze stelling van toepassing op jouw gezin?	Totaal
Ik vind een goede balans tussen schermtijd/geen schermtijd belangrijk	98%
In ons gezin praten we over schermgebruik	89%
Ik vind het makkelijk om met mijn kind te praten over schermgebruik	84%
Ik geef zelf het goede voorbeeld als het gaat over schermgebruik	80%
In ons gezin zijn er afspraken over schermtijd en/of sociale media	79%
N	978

Waarover maken ze afspraken?

We hebben thuis afspraken over ...	Totaal
Hoelang mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken	86%
Wanneer mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken	73%
Wat mijn kind allemaal online mag kijken	51%
Waar mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken	50%
Welke games mijn kind speelt	46%
Welke apps mijn kind downloadt	45%
Wat mijn kind allemaal over zichzelf of anderen deelt online	35%
Of mijn kind een openbaar of privé account heeft	28%
Met wie mijn kind chat of praat online	27%
Welke mensen of accounts mijn kind volgt of met wie het bevriend is online	24%
Welke aankopen mijn kind doet online	21%
Hoeveel geld mijn kind online besteedt	19%
N	755

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

Ook over **inhoud** maken ouders graag afspraken: 51% heeft afspraken over wat hun kind online mag kijken, 46% over welke games hun kind speelt en 45% over welke apps hun kind mag downloaden.

Naast tijd en inhoud, vinden ouders het ook belangrijk om vast te leggen **op welke plaats** hun kind een scherm mag gebruiken (50%). Mag de tablet of smartphone mee naar de slaapkamer of eettafel? Of blijft die enkel in de woonkamer?

“Bij ons thuis is de afspraak dat we geen gsm gebruiken aan tafel. Dit geldt zowel voor ons als voor de kinderen.”

Anja, over haar kinderen van 13 en 15

Afspraken over **privacy op sociale media** kunnen voor veel ouders ook niet ontbreken. Vooral afspreken over wat hun kind online deelt vinden ouders (35%)

belangrijk. Maar ook of hun kind een openbaar of privé account heeft (28%), met wie hun kind chat of praat online (27%) en met wie ze online bevriend zijn (24%) zijn onderwerpen waarover heel wat gezinnen afspraken maken. De percentages liggen hoger vanaf de leeftijdsgroep 9-12-jarigen, vermits kinderen vanaf dan volop sociale media gebruiken.

“Mijn dochter mocht Instagram en TikTok aanmaken, maar de afspraak was dat haar account niet openbaar zou zijn.”

Isa, over haar dochter van 12

Welke online aankopen kinderen doen (21%) en hoeveel geld ze daaraan uitgeven (19%) zijn minder populaire afspraken. Vanaf 9 jaar zijn hierover in meer gezinnen afspraken, bij de tieners ligt in bijna de helft van de gezinnen met afspraken vast welke online aankopen ze mogen doen (47%).

“Wij hebben een tijdje met een systeem van kaartjes gewerkt die de kinderen konden inwisselen voor schermtijd. Dat werkte maar een korte periode en nadien verwaterde dat. We proberen wel in gesprek te gaan met onze kinderen over schermtijd.”

Michiel, over zijn zoon van 10 en dochter van 12

Top 3 afspraken van ouders

0-4 jaar

5-8 jaar

9-12 jaar

13-18 jaar

81%

Hoelang

92%

Hoelang

89%

Hoelang

86%

Hoelang

72%

Wanneer

80%

Wanneer

79%

Wanneer

70%

Welke info delen

45%

Waar

64%

Wat

71%

Welke apps

57%

Openbaar of
privé account

Over de leeftijden heen: afspraken

Bij de **0-4-jarigen** draait alles om schermtijd. Hoelang mag mijn kind kijken (81%)? Wanneer (72%)? Waar (45%)? Op de voet gevolgd door: wat mag mijn kind dan kijken (43%)? Ouders proberen dus vooral te waken over de tijd die hun kind voor een scherm doorbrengt en of hun kind niets te zien krijgt dat ongepast is voor hun leeftijd.

Bij de **kinderen van 5-8 jaar** zien we min of meer dezelfde toppers, maar de percentages stijgen duidelijk: veel meer gezinnen beginnen hierover afspraken te maken. Ook spreken ouders op deze leeftijd vaker met hun kinderen af welke games ze mogen spelen (57%) en welke apps ze mogen downloaden (50%).

Bij de **9-12-jarigen** blijven hoelang (89%) en wanneer (79%) schermtijd de belangrijkste afspraken, maar we zien een opvallende stijging bij de apps die ze mogen

downloaden (71%). Naast de intussen usual suspects over schermtijd, plaats en inhoud, komen er op deze leeftijd ook afspraken bij over sociale media, zoals welke info kinderen over zichzelf mogen delen (62%) en met wie ze online contact mogen hebben (57%). De eerste stappen op sociale media gaan hand in hand met duidelijke afspraken, om kinderen hierin nog de weg te wijzen.

Ook bij de **tieners (13-18 jaar)** blijft hoelang ze naar een scherm mogen kijken de belangrijkste afspraak in gezinnen (86%). Welke info hun kind mag delen (70%) en of ze een openbaar of privé account op sociale media mogen maken (57%) duiken bij de tieners ook op in de top drie. De andere afspraken over schermtijd, plaats en inhoud blijken minder belangrijk op deze leeftijd, maar afspraken over online aankopen dan weer wel.

Ongeveer de helft (49%) van de kwetsbare ouders heeft thuis afspraken over schermtijd of sociale media. Al kunnen we de cijfers niet met elkaar vergelijken, de trend dat **minder kwetsbare ouders thuis afspraken hebben**, is wel duidelijk.

Wanneer we kijken **waarover de afspraken gaan**, zien we dat ook bij kwetsbare ouders wanneer, waar en wat de top 3 vormen. De cijfers liggen hoger dan bij de andere ouders. Dit wijst erop dat als kwetsbare ouders afspraken maken, ze er dan ook meer maken dan andere ouders.

Stellingen over schermgebruik

Is deze stelling van toepassing op jouw gezin?	Kwetsbare doelgroep
Ik vind een goede balans tussen schermtijd/ geen schermtijd belangrijk	68%
In ons gezin praten we over schermgebruik	66%
Ik vind het makkelijk om met mijn kind te praten over schermgebruik	36%
Ik geef zelf het goede voorbeeld als het gaat over schermgebruik	24%
In ons gezin zijn er afspraken over schermtijd en/of sociale media	49%
N	86

Afspraken

We hebben thuis afspraken over ...	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Wanneer mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken	73%	86%
Wat mijn kind allemaal online mag kijken	51%	64%
Waar mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken	50%	67%
Welke games mijn kind speelt	46%	55%
Welke apps mijn kind downloadt	45%	48%
Wat mijn kind allemaal over zichzelf of anderen deelt online	35%	22%
Welke aankopen mijn kind doet online	21%	26%
Hoeveel geld mijn kind online besteedt	19%	21%
N	755	42

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

Wie maakt de regels?

Vooral **ouders bepalen de afspraken** in huis: in 71% van de gezinnen is dat het geval. Kinderen hebben dus weinig inspraak, al groeit dat wel doorheen de jaren. Zo zien we bij tieners dat 43% van de ouders nog volledig zelf de regels bepaalt en 55% inspraak geeft aan hun kind. Slechts 2% van de tieners mogen zelf hun eigen regels bepalen.

“Ook goede afspraken maken met haar papa vind ik belangrijk.”

Britt, over haar dochter van 5

“Wij als ouders maken uiteindelijk de afspraken rond mediagebruik en schermtijd, maar we proberen dit toch ook wel in overleg met onze kinderen te doen. We leggen altijd uit waarom we bepaalde regels hanteren.”

Anja, over haar kinderen van 13 en 15

Wanneer we deze cijfers vergelijken met die uit Apestaartjaren (2022), zien we dat ouders meer inspraak denken te geven aan hun kinderen dan het geval is. Of omgekeerd kan ook: jongeren krijgen misschien meer inspraak maar ervaren dat misschien niet zo? Ouders blijken dus toch vrij topdown te beslissen welke regels er in huis gelden.

Wie maakt de regels over schermtijd en/of sociale media?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Vooral ik en/of mijn (ex)partner	71%	89%	80%	64%	43%
Mijn kind mag mee beslissen over de regels of afspraken	29%	11%	20%	36%	55%
Mijn kind mag zelf kiezen	0%	0%	0%	0%	2%
N	760	169	194	210	118

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

Wat als ze de regels breken?

Afspraken maken is één ding, **afspraken opvolgen blijkt iets minder evident.**

21% doet niets als hun kind zich er niet aan houdt. Vooral ouders van tieners laten een overtreding gewoon passeren (30%). De helft van de ouders (51%) herinnert hun kind soms aan de afspraak, maar doet verder niets. Naarmate hun kind ouder wordt, doen ouders dit steeds vaker en laten ze stap voor stap de afspraken meer los.

Bij de ouders die wel reageren, is het gesprek aangaan met het kind de populairste reactie (83%). Hoe ouder het kind, hoe vaker ouders samen met hun kind de afspraken (her)bekijken. Ook heel wat ouders geven hun kind een straf (63%) of verliezen hun geduld (60%) wanneer hun kind de afspraken niet nakomt. Vooral bij de 9-12-jarigen pieken deze reacties bij ouders.

Afspraken niet nakomen

Wat doe je als je kind zich niet aan de afspraken over schermen houdt?	Totaal
Ik ga een gesprek aan met mijn kind om te bespreken of de gemaakte afspraken herbekeken moeten worden	83%
Ik geef een straf	63%
Ik verlies mijn geduld	60%
Ik herinner mijn kind aan de afspraak, maar doe verder niets	51%
Ik doe niets	21%
N	742

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

Kwetsbare ouders geven iets **minder ruimte voor inspraak** aan hun kind bij het maken van afspraken (21% tegenover 29% bij de andere ouders). Dit ligt in lijn met wat we eerder zagen bij het gebruik van sociale media: kwetsbare ouders lijken iets minder de interesses of wensen van hun kind te volgen, maar meer hun eigen overtuiging.

Wanneer hun kind de afspraken niet nakomt, doet slechts 5% van de kwetsbare ouders niets. 12% verliest hun geduld. Ook al kunnen we deze cijfers door een andere vraagstelling niet rechtstreeks vergelijken met de andere ouders, toch liggen deze cijfers opvallend lager.

Wat doen ze dan wel wanneer hun kind de afspraken overtreedt? Kwetsbare ouders gaan vooral het gesprek aan met hun kind (57%) of geven een straf (45%).

Wie bepaalt de regels?

Wie maakt de regels over schermtijd en/of sociale media?	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Vooral ik en/of mijn (ex)partner	71%	79%
Mijn kind mag mee beslissen over de regels of afspraken	29%	21%
Mijn kind mag zelf kiezen	0%	0%
N	760	42

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

Afspraken niet nakomen

Wat doe je als je kind zich niet aan de afspraken over schermen houdt?	Kwetsbare doelgroep
Ik ga een gesprek aan met mijn kind om te bespreken of de gemaakte afspraken herbekeken moeten worden	57%
Ik geef een straf	45%
Ik verlies mijn geduld	12%
Ik herinner mijn kind aan de afspraak, maar doe verder niets	19%
Ik doe niets	5%
N	42

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

Controle of loslaten?

94% van de ouders **houdt een oogje in het zeil** wanneer hun kind media gebruikt. Vanop een afstand mee volgen wat hun kind doet en beschikbaar zijn voor vragen, is voor veel ouders een manier om toch wat zicht te krijgen op wat hun kind zoal doet online. Of dat nu uit nieuwsgierigheid of bezorgdheid is.

Sommige ouders gaan nog een stapje verder. 65% van de ouders reikt hun kind afspeellijsten, **apps of websites met kindvriendelijke inhoud** aan. Vooral de ouders van de allerkleinsten (90%) en de 5-8-jarigen (81%) vinden dit heel handig. Zo kan hun jonge kind onbezorgd genieten van hun favoriete filmpjes en spelletjes.

31% van de ouders controleert de **zoekgeschiedenis** van hun kind. Vooral bij de 9-12-jarigen doen ouders dit (50%). Niet onlogisch dat ouders zich daar op deze

leeftijd door laten verleiden, want ze krijgen steeds minder grip op wat hun kind online doet. Maar als kinderen niet weten dat hun ouders dit doen, kan dat voor een vertrouwensbreuk zorgen.

49% van de ouders gebruikt **apps of software voor ouderlijk toezicht**. Dit soort 'ouderlijk toezicht' gebruiken ze vooral tijdens de lagere school: ouders doen dit bij 56% van de 5-8-jarigen en 58% van de 9-12-jarigen.

Welke beperkingen stellen ouders in met deze apps of software? 70% zorgt ervoor dat hun kind niets nieuw kan installeren zonder hun toestemming, maar ook de soort inhoud die kinderen kunnen zien (56%) en de tijd dat kinderen een toestel kunnen gebruiken (55%) zijn populaire instellingen. Meekijken wat kinderen doen op hun toestel (38%) en tijdsbeperkingen op specifieke

Stellingen over mediaopvoeding

Is deze stelling van toepassing op jouw gezin?	Totaal
Ik hou een oogje in het zeil als mijn kind media gebruikt	94%
Ik geef mijn kind afspeellijsten, apps of websites met kindvriendelijke inhoud	65%
Ik zet foto's, video's of andere info van mijn kind online	65%
Ik vraag toestemming aan mijn kind voor ik iets online plaats over mijn kind	56%
Ik gebruik apps of software waarmee ik beperkingen (tijd, inhoud ...) kan instellen	49%
Ik controleer de zoekgeschiedenis van mijn kind	31%
N	943

apps instellen (36%) doen ouders minder. Eén op vier (25%) volgt de locatie van hun kind op. Goed om te weten: veel kinderen zijn kraks in het omzeilen van dit soort instellingen, dus zonder een gesprek kan dit zijn doel missen.

“Vroeger gaf ik geen toegang tot het wachtwoord om apps te installeren. Wanneer ze dan een nieuwe app wilden downloaden, deden we dat samen. Op die manier kon ik bijhouden wat ze downloadden.”

Isa, over haar kinderen van 5, 7, 10 en 12

“We hebben allerlei instellingen waardoor hij bijvoorbeeld op de PlayStation enkel vrienden van vrienden kan toevoegen en geen volkomen vreemden. Maar verder weet ik eigenlijk niet goed hoe hiermee om te gaan.”

Antwoord van een ouder op een open vraag in de vragenlijst

Ouderlijk toezicht

Hoe stel je beperkingen in?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind kan niks installeren zonder mijn toestemming	70%	62%	78%	76%	57%
Ik beperk het soort inhoud dat mijn kind kan zien	56%	69%	62%	49%	35%
Ik beperk de tijd dat mijn kind het toestel kan gebruiken	55%	42%	51%	68%	52%
Ik kan meekijken in wat mijn kind doet op het toestel	38%	27%	40%	43%	44%
Ik beperk de tijd dat mijn kind specifieke apps kan gebruiken	36%	36%	28%	42%	39%
Ik kan de locatie opvolgen van mijn kind	25%	6%	14%	35%	56%
N	453	107	76	172	20

Opgelet: Enkel ouders die antwoordden dat ze ouderlijk toezicht gebruiken kregen deze vraag.

“Via de iPhone zijn de kinderen aan ons account gekoppeld. Als ouders zijn wij de beheerders. Zo kunnen we de schermtijd van onze kinderen aan- of uitzetten. Vanaf een bepaald uur kunnen ze dus geen enkele app meer openen.”

Liesbeth, over haar kinderen van 12 en 14

Stellingen over mediaopvoeding

Is deze stelling van toepassing op jouw gezin?	Kwetsbare ouders
Ik hou een oogje in het zeil als mijn kind media gebruikt	83%
Ik geef mijn kind afspeellijsten, apps of websites met kindvriendelijke inhoud	35%
Ik gebruik apps of software waarmee ik beperkingen (tijd, inhoud ...) kan instellen	31%
Ik controleer de zoekgeschiedenis van mijn kind	25%
N	86

Opgelet: deze stellingen werden anders bevraagd bij de kwetsbare ouders dan bij de andere ouders. Rechtstreekse vergelijkingen tussen beide cijfers zijn niet mogelijk, maar de cijfers tonen wel bepaalde trends.

Al kunnen we de cijfers niet rechtstreeks met elkaar vergelijken, het is wel duidelijk dat kwetsbare ouders **minder afspeellijsten, apps of websites met kindvriendelijke inhoud** gebruiken voor hun kinderen (35%).

Ook ouderlijk toezicht lijken ze minder in te stellen (31%). Tijdens de interviews vertelden enkele kwetsbare ouders dat ze geen ouderlijk toezicht gebruiken omdat ze er de voorkeur aan geven dat hun kind zelf – met vallen en opstaan – leert omgaan met schermen.

Kwetsbare ouders die toch ouderlijk toezicht gebruiken (31%), stellen **vaker beperkingen op tijd** (71%) in en veel **minder vaak op inhoud** (12%). Dit ligt ook in lijn met de vaststelling dat ze minder afspeellijsten, apps of websites met kindvriendelijke inhoud gebruiken (35%).

Ook bij de bezorgdheden zagen we eerder dat kwetsbare ouders zich minder zorgen maken over de inhoud die hun kind te zien

krijgt. Daarom zien we ook dat kwetsbare ouders minder meekijken met wat hun kind doet op het toestel (29%).

Opvallend: kwetsbare ouders volgen vaker de locatie van hun kind op (46%). Dit is voor hen een makkelijke manier om te volgen waar hun kind uithangt.

Ouderlijk toezicht

Hoe stel je beperkingen in?	Totaal	Kwetsbare doelgroep
Mijn kind kan niks installeren zonder mijn toestemming	70%	79%
Ik beperk het soort inhoud dat mijn kind kan zien	56%	71%
Ik beperk de tijd dat mijn kind het toestel kan gebruiken	55%	12%
Ik kan meekijken in wat mijn kind doet op het toestel	38%	29%
Ik beperk de tijd dat mijn kind specifieke apps kan gebruiken	36%	37%
Ik kan de locatie opvolgen van mijn kind	25%	46%
N	453	25

Opgelet: Enkel ouders die antwoordden dat ze ouderlijk toezicht gebruiken kregen deze vraag.

Praten over digitale media

89% van de ouders **praat met hun kind over schermgebruik**. Enkel met de allerkleinsten praten ouders minder, vanaf daarna praat minstens 95% van de ouders met hun kind. 84% van de ouders vindt het makkelijk om met hun kind over schermgebruik te praten. Dat veel kinderen vragen stellen aan hun ouders (78%) vergemakkelijkt zo'n gesprekken uiteraard. Wel opvallend: kinderen zeggen zelf in Apestaartjaren (2022) dat er thuis minder gepraat

wordt. Vergeten kinderen deze gesprekken? Of interpreteren ouders en kinderen de gesprekken die ze hierover hebben anders?

Maar waarover praten ze dan juist? Net zoals bij de bezorgdheden en de afspraken, is schermtijd ook het populairste gespreksonderwerp in de meeste gezinnen. Ook sociale media, games en (nep)nieuws zijn populaire gespreksonderwerpen in heel wat gezinnen.

Praten met je kind

Ik praat met mijn kind over ...	Totaal
Balans in schermtijd	55%
Sociale media	42%
Games	42%
Nieuws en nepnieuws	41%
Online privacy	36%
Reclame en influencers	36%
Cyberveiligheid	32%
Cyberpesten	31%
Sexting	23%
Niet van toepassing	29%
N	892

**“Ik zou graag vaker er mee naast gaan zitten
en alles samen bespreken, maar in de praktijk
heb ik daar de tijd niet voor.”**

Antwoord van een ouder op een open vraag in de vragenlijst

Top 3 gespreksonderwerpen

0-4 jaar

22%

Schermtijd

6%

Games

5%

Reclame
en influencers

5-8 jaar

68%

Schermtijd

52%

Games

33%

(Nep)nieuws,
reclame en
influencers

9-12 jaar

75%

Schermtijd

72%

Sociale media

72%

(Nep)nieuws

13-18 jaar

88%

Sociale media

79%

Online privacy

73%

Cyberveiligheid

Over de leeftijden heen: praten

Ouders praten nog niet veel met hun **0-4-jarigen**. Als ze dit wel doen, hebben ze het vooral over een balans in schermtijd (22%). Enkele ouders praten ook al met hun allerkleinsten over games (6%) en reclame (5%), al is dit heel beperkt.

Bij de **5-8-jarigen** praten ouders vaker en over meer thema's met hun kind. Naast schermtijd (68%), games (52%) en reclame (33%), praten ouders op deze leeftijd ook over het nieuws met hun kind (33%).

Ook bij de **9-12-jarigen** blijft balans in schermtijd (75%) het belangrijkste gespreksonderwerp, al volgen praten over sociale media (72%) en (nep)nieuws (72%) daar snel op. Deze kinderen zetten hun eerste stappen op sociale media en komen steeds meer zelf in contact met het nieuws, en daar horen duidelijk heel wat gesprekken

bij. Maar ook andere onderwerpen zoals online privacy, games, cyberpesten, reclame en influencers, cyberveiligheid en sexting komen op deze leeftijd aan bod.

Bij de **13-18-jarigen** verdwijnt balans in schermtijd uit de top drie en zien we dat gesprekken over sociale media (88%), online privacy (79%) en cyberveiligheid (73%) de bovenhand nemen. Maar ook andere thema's zoals gaming, (nep)nieuws en online reclame blijven voer voor gesprek leveren.

Al kunnen we de cijfers niet één op één met elkaar vergelijken, toch lijken ouders minder te praten met hun kind over schermgebruik (66%). Dat heel wat minder kwetsbare ouders het makkelijk vinden om hierover te praten met hun kind (36%), kan hier een verklaring voor zijn. Ze praten wel over dezelfde topics met hun kinderen.

Praten over cyberveiligheid

Vanaf de leeftijd van 9 jaar praten ouders steeds vaker met hun kind over cyberveiligheid. Welke tips geven ze dan mee? Vooral het niet delen van wachtwoorden met anderen (82%), een sterk wachtwoord gebruiken (67%) en privacy-instellingen aanpassen (55%) zijn de tips die ouders hun kind graag meegeven.

Opvallend: de meest recente adviezen over cyberveiligheid geven ouders hun kinderen minder mee. Slechts 18% raadt hun kind aan om tweefactorauthenticatie te gebruiken

en 4% raadt het gebruik van een wachtwoordkluis aan. Vermoedelijk kennen ze deze nieuwere opties nog niet goed?

Ouders geven aan dat ze vooral op **zoek zijn naar informatie** om zelf mee te blijven, concrete tips om mee te geven aan hun kind en informatie op maat van hun kind. Daarnaast zien ze ook een belangrijke rol weggelegd voor scholen: een les over cyberveiligheid kan ook thuis interessante gesprekken op gang brengen.

Accounts beschermen

Welke tips geef jij jouw kinderen om hun accounts te beschermen?	Totaal
Wachtwoorden niet delen met anderen	82%
Een sterk wachtwoord gebruiken	67%
Privacyinstellingen aanpassen	55%
Antivirus gebruiken	25%
Wachtwoord regelmatig veranderen	21%
Tweefactorauthenticatie gebruiken	18%
Wachtwoorden niet hergebruiken	12%
Een wachtwoordkluis gebruiken	4%
N	273

Opgelet: Enkel ouders die antwoordden dat ze met hun kind praten over cyberveiligheid, kregen deze vraag.

“Onze zoon is nogal impulsief en klikt snel door als iets zijn interesse opwekt. Hier zou ik hem graag weerbaarder in willen maken. Wachtwoorden blijven ook moeilijk. Ik ben geen fan van de Google wachtwoordenkluis, maar een andere extensie vind ik voor hem nog wat ingewikkeld.”

Antwoord van een ouder op een open vraag in de vragenlijst

“Tot nu toe komt ze nog altijd naar mij als ze een ‘vreemd’ berichtje krijgt, maar de komende jaren zal dat misschien niet zo blijven. Hoe kan ik het dan nog in het oog houden?”

Antwoord van een ouder op een open vraag in de vragenlijst

Ook kwetsbare ouders praten met hun kinderen over cyberveiligheid. Ze geven hun kind vaker de tip om een sterk wachtwoord te gebruiken, wachtwoorden regelmatig te veranderen en wachtwoorden niet te hergebruiken. Ze lijken dus wel meer bezig te zijn met cyberveiligheid.

Praten over de actualiteit

We vroegen ook aan ouders of ze met hun kind praten over de actualiteit.

Voor de allerkleinsten is praten over de actualiteit voor de meeste ouders nog niet aan de orde. Maar bij de

5-8-jarigen doet 79% van de ouders dit. Al vinden sommigen dit wel

een moeilijk onderwerp (18%). 95% van de ouders van 9-12-jarigen en

13-18-jarigen praat met hun kind over de actualiteit. Hoe ouder hun kind

wordt, hoe minder moeilijk ouders het vinden om over de actualiteit te praten met hun kind.

Praten over de actualiteit

Praten over de actualiteit	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ja, ik vind dit belangrijk	56%	14%	61%	79%	89%
Ja, maar ik vind dit (heel) moeilijk	12%	7%	18%	16%	6%
Nee, ik vind dit niet nodig	4%	7%	4%	3%	2%
Nee, want ik weet niet hoe ik dit moet doen	2%	2%	3%	1%	1%
Niet van toepassing	26%	70%	14%	1%	2%
N	902	254	205	218	142

45% van de ouders schermt hun kind soms af van de actualiteit. Vooral ouders van 5-8-jarigen doen dit (72%). Kinderen komen op deze leeftijd voor het eerst in contact met nieuws, en ouders beslissen graag nog welk nieuws hun kind te zien krijgt. Opvallend: ook 21% van de ouders van 13-18-jarigen schermt hun kind soms nog af van de actualiteit.

Wanneer het gaat over de actualiteit hebben ouders het meest nood aan kwalitatieve nieuwsbronnen op maat van jonge kinderen: Karrewiet, nws.nws.

nws en het HLN TikTok kanaal vinden veel ouders waardevol, maar ze zouden ook graag een nieuwsbron op maat van nog jongere kinderen hebben. Daarnaast zoeken ze ook concrete tips om eerlijk te praten over nieuws met hun kind, op elke leeftijd.

“Mijn oudste kinderen volgen nws.nws.nws op Instagram. Naar Karrewiet kijken ze ook dagelijks. Ik vind Karrewiet en nws.nws heel handige nieuwsbronnen op het niveau van kinderen.” Isa, over haar kinderen van 10 en 12

Afschermen van de actualiteit

Schermt u je kind soms af van de actualiteit?	Totaal
Ja	45%
Nee	38%
Niet van toepassing	17%
N	904

Waar kunnen ouders terecht?

Ouders met vragen over **mediaopvoeding** gaan meer op zoek naar antwoorden op hun vragen in vergelijking met het vorige onderzoek: alle cijfers stijgen of blijven gelijk. Ouders kloppen in de eerste plaats aan bij hun vrienden (62%). Maar ook online steken ze hun licht op: informatieve websites (46%) en sociale media of websites over mediaopvoeding (44%) en zoeken op het internet via zoekmachines (38%) scoren best hoog.

Ouders kunnen ook terecht bij familie (43%) of volgen graag de sociale media accounts van mom- of dadfluencers (30%). Dit laatste is een verdubbeling in vergelijking met vorig jaar. Het cijfer over leerkrachten of medewerkers van de opvang (15%) stijgt licht, maar blijft opvallend laag. Hebben ouders geen nood aan advies van leerkrachten? Of hebben ze het gevoel niet bij hen terecht te kunnen hierover?

“Sociale media is nu nog niet aan de orde. Als ik daar later bezorgd of onzeker over zou zijn, zal ik daar met andere ouders over praten.”

Britt, over haar dochter van 5

We zien **geen al te grote verschillen over de leeftijden heen**. Vrienden als hulpkanaal blijven een vaste waarde. Jongere ouders grijpen het meest van al naar sociale media. Ouders van tieners gebruiken vaker informatieve websites.

Hulpbronnen over mediaopvoeding

Waar kan je terecht met je vragen over mediaopvoeding?	Totaal
Vrienden	62%
Informatiewebsites	46%
Sociale media of websites over mediaopvoeding	44%
Familie	43%
Zoekmachines	38%
Sociale media accounts van ouders	30%
Magazines	24%
Kennissen	17%
Leerkrachten/medewerker van opvang	15%
Specifieke organisatie voor ouders van kinderen met een beperking	1%
VAPH	0%
Anders	4%
Geen van bovenstaande	6%
N	915

Vermoedelijk steken ouders eerst hun licht op bij hun vrienden en zetten ze online hun zoektocht verder als ze bij hen geen (duidelijk) antwoord vinden.

We vroegen aan ouders of ze **specifieke websites** kennen zoals MediaNest, PEGI en Kijkwijzer. Daaruit blijkt dat ze vooral Kijkwijzer (76%) kennen die je informatie geeft over de geschikte leeftijd voor films, series en games. MediaNest (53%), de website van Mediawijs en partners over

mediaopvoeding komt op de tweede plaats. Snel gevolgd door PEGI (50%), de website waar je informatie vindt over de geschikte leeftijd voor games.

Kennen ouders deze websites

Heb je ooit al gehoord van volgende websites?	Totaal (alle ja's)	Totaal (alle nee's)	N
MediaNest website over mediaopvoeding	53%	47%	896
PEGI leeftijd voor games	50%	50%	895
Kijkwijzer leeftijd voor films, series, games	76%	24%	901

Volgens ouders kunnen hun kinderen met vragen over (digitale) media terecht bij de ouders zelf (90%), broer of zus (23%) of zoeken ze zelf het antwoord op (17%). Naarmate kinderen ouder worden, doen ze vaker beroep op de hulp van leeftijdsgenoten (broer, zus of vriend) of trekken ze zelf hun plan.

“Als er een probleem is, helpen mijn man of ik. Soms moeten we wel uitleg vragen aan de kinderen zelf, bijvoorbeeld over TikTok. Vaak zoeken we ook samen naar oplossingen voor problemen. Dan leren we het gewoon samen en dat is uiteraard zeer fijn.”

Ellen, over haar zoon van 7 en dochter van 11

“Meestal help ik hen, maar andersom gebeurt het ook wel eens. Van bepaalde apps, zoals Instagram, weten zij soms meer af dan ik.”

Jorn, over zijn dochters van 11

Hulp bij problemen

Wie helpt je kind als het een probleem heeft met schermen?	Totaal
Ik of mijn (ex)partner	90%
Broer of zus	23%
Mijn kind zoekt het zelf op	17%
Familielid	11%
Leerkracht	9%
Vriend of vriendin	8%
Mijn kind heeft geen problemen	8%
N	922

Ook kwetsbare ouders zoeken vooral hulp bij hun vrienden (55%) wanneer ze vragen hebben over mediaopvoeding. Familie komt voor kwetsbare ouders op de tweede plaats (48%), gevolgd door zoekmachines (41%). Opvallend: 25% van de kwetsbare ouders kan met vragen terecht bij leerkrachten. Voor kwetsbare ouders zijn leerkrachten dus een belangrijkere hulpbron.

Volgens kwetsbare ouders kunnen hun kinderen ook bij hen terecht wanneer ze een probleem ervaren (86%). Hulp zoeken bij broer of zus doen ze opvallend minder (13%), bij een familielid dan weer meer (20%). Nonkels, tantes of grootouders zijn voor kwetsbare kinderen dus een belangrijkere bron van hulp.

Wat onthouden we?

- Ouders maken wel degelijk afspraken over het schermgebruik in hun gezin. Vooral kinderen in de lagere school moeten bepaalde regels respecteren. En daarbij is de **balans tussen schermtijd en niet-schermtijd** een belangrijke drijfveer.
- Maar schermtijd is lang niet het enige onderwerp dat thuis besproken wordt. Zo maken veel gezinnen ook **afspraken over inhoud**, plaats en privacy op sociale media. Over online aankopen wordt er dan weer veel minder gepraat. Bij de jongsten gaan de **afspraken vooral over tijd, inhoud en plaats, bij de oudsten over tijd en privacy op sociale media**.
- **Veel ouders bepalen de afspraken vooral zelf**. Naarmate hun kinderen opgroeien laten ze wel meer inspraak toe en worden er met het hele gezin compromissen gesloten over wat wel en niet kan.
- **Er zijn minder kwetsbare ouders met afspraken over mediagebruik**. Hebben ze wél afspraken, dan is dat lijstje wel langer. Ook hebben hun kinderen minder inspraak in de afspraken die gemaakt worden.
- **De helft van de ouders gebruikt ‘ouderlijk toezicht’**. Dat doen ze vooral om beperkingen op inhoud en tijd in te stellen. Kwetsbare ouders vinden het belangrijk dat hun kind zelf leert omgaan met schermen en gebruiken daarom minder ouderlijk toezicht. Met één uitzondering: de locatie van hun kind volgen ze vaak wel op.
- **Ouders zeggen veel te praten met hun kinderen over schermgebruik**, al spreken kinderen dat tegen in Apestaartjaren (2022). Gesprekken in huis zouden vooral gaan over schermtijd, sociale media, games en (nep)nieuws. Veel ouders vinden het relatief makkelijk om te praten met hun kind, al zijn ze toch ook op zoek naar concrete tips om mee te geven aan hun kind. Ook kunnen ze nog wat hulp gebruiken om informatiebronnen op maat van hun kind aan te reiken.
- Daarnaast doen ouders meer dan ooit beroep op hulpbronnen om antwoorden te krijgen op hun vragen over mediaopvoeding. **Liefst van al stappen ze naar hun vrienden voor advies**.

06

Wat hebben we geleerd?

Ouders, leerkrachten, beleidsmakers, jeugdwerkers, media en onze jeugd zelf: iedereen heeft er baat bij om te weten hoe het staat met het mediagebruik en de mediaopvoeding van kinderen en jongeren. Ouders zijn daarbij een belangrijke bron van informatie. Met de MediaNest Cijfers polsen we tweejaarlijks hoe het er bij hen thuis aan toegaat, met extra aandacht voor kwetsbare gezinnen. Dit zijn de krachtlijnen uit het onderzoek van 2023.

Jonge ouders springen bewuster om met media

Ouders met jonge kinderen in huis (onder de 8 jaar) staan vandaag meer stil bij de toestellen die hun kind gebruikt. Dat blijkt in het voordeel van de televisie: dit oude, maar vertrouwde scherm laat ouders het meest toe om de touwtjes in handen te houden en op te volgen welke inhoud hun kind te zien krijgt. Zo kunnen ze zelf de afstandsbediening controleren en makkelijk meevolgen als ze in dezelfde ruimte zijn. Ook qua activiteiten zijn deze ouders selectiever. Hun kinderen zijn minder bezig met filmpjes kijken, muziek luisteren, beelden maken en telefoneren.

Terwijl de televisie z'n positie versterkt, moeten de tablet en vooral de smartphone eraan geloven. Waar er in 2021 nog meer 5-8-jarigen een smartphone gebruikten dan 0-4-jarigen, zien we nu het omgekeerde gebeuren. Het lijkt erop dat ouders de kat liever niet bij de melk zetten om de vraag van hun kind naar een eerste smartphone uit te stellen.

Vinden ouders het - na de coronaperiode - opnieuw tijd om bewuster om te gaan met media na een tijd waarin alle remmen werden losgegooid? Heeft het nieuws over een

eerste smartphone vanaf 9 jaar de aandacht van ouders getrokken? Of heeft hun houding meer te maken met het feit dat ze zelf in hun jonge jaren al in contact kwamen met de media waar ze hun kinderen nu liever van afschermen?

Digitale deuren gaan open tussen 9 en 12

Wanneer kinderen tussen 9 en 12 jaar oud zijn, gaan er steeds meer digitale deuren voor hen open. Ze zetten hun eerste stappen op sociale media, maken kennis met gadgets als smartwatches ... Ouders zien dit in sneltempo gebeuren en kunnen niet altijd volgen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze ouders zich het meest zorgen maken over het mediagebruik van hun kinderen.

Ze beseffen dat ze iets moeten doen om grip te krijgen op de situatie en hun kind te begeleiden, maar worstelen met het vinden van een balans tussen praten en controleren. Vaak grijpen ze naar de makkelijkste uitweg: regels opleggen en beperkingen instellen via apps of software. Begrijpelijk, maar belangrijk om dit in samenspraak met het kind te doen. Zonder duiding of afspraken kan

er afstand of een vertrouwensbreuk ontstaan tussen kinderen en hun ouders. Toch zijn er ook lichtpunten: heel wat ouders met kinderen in deze leeftijdscategorie geven aan dat er thuis veel gepraat wordt over media. Vooral onderwerpen als schermtijd, sociale media en (nep)nieuws worden weleens op tafel gelegd.

Meer op de hoogte, maar ook bezorgder

Ook al zien ouders de voordelen van media in, zijn ze allemaal weleens bezorgd over wat hun kind online ziet en doet op al die schermen. De groep bezorgde ouders is ook gegroeid tegenover twee jaar geleden, al is dat niet noodzakelijk negatief. Ouders lijken namelijk meer betrokken te zijn bij de mediaopvoeding van kinderen dan voorheen. Ze staan niet alleen vaker stil

bij de toestellen, activiteiten en apps van hun kinderen, maar ook bij de afspraken die thuis gelden. Mogelijk maken ouders zich dus simpelweg meer zorgen omdat ze meer weten over media en er meer mee bezig zijn.

Schermtijd blijkt zorg nummer één, gevolgd door privacy en de inhoud die hun kind bekijkt. Ouders zoeken naar

informatie om daarmee om te gaan, maar zijn niet altijd mee met de meest actuele thema's (bv. cybersecurity). De toekomst zal uitwijzen hoe dit verder zal evolueren: zullen ouders zich steeds meer zorgen maken naarmate ze meer en meer kennis hebben over media?

Surfen kinderen en jongeren onder de radar?

Hoewel ouders meer stilstaan bij de media-activiteiten van hun kind, is het niet altijd evident om de vinger aan de pols te houden. Vooral wanneer kinderen ouder worden, blijkt dat best een uitdaging. De apps die ze gebruiken, wat ze online zien en wat ze online meemaken: voor ouders blijft het allemaal redelijk vaag. Als we de resultaten van ouders naast die van kinderen en jongeren leggen (Apestaartjaren 2022), zien we bijvoorbeeld dat 9-12-jarigen een pak meer apps gebruiken dan ouders

denken. In vergelijking met wat kinderen en jongeren zelf aangeven, zijn ouders ook niet goed op de hoogte of ze al in aanraking kwamen met cyberpesten of sexting. Verder geven veel ouders aan dat ze niet weten of hun kind online beelden ziet over zelfverminking, zelfdoding of eetstoornissen. De mate waarin hun kind enge beelden en beelden van drugs of seks te zien krijgt, overschatten ze dan weer. Maar er is ook goed nieuws: ouders weten wél goed of hun kind al ervaring heeft met haatspraak.

Heel wat ouders zeggen zelf niet goed te weten wat hun kind online ziet en meemaakt. En de cijfers tonen ook aan dat ouders toch niet zo goed op de hoogte zijn dan ze misschien zelf zouden willen. Een goed gesprek blijft een ideale manier voor ouders om een beter beeld te krijgen van het mediagebruik van hun kind en de lijnen open te houden in het geval van problemen.

Wat met kwetsbare gezinnen?

Net als bij de vorige editie van de MediaNest Cijfers namen we ook deze keer kwetsbare gezinnen (i.e. gezinnen met ouders die niet-Belgen zijn, een andere thuistaal hebben of vaak geld tekortkomen) onder de loep. Uit de resultaten blijkt dat deze ouders iets minder tevreden zijn over het aantal toestellen en de internetverbinding in huis. De toestellen die ze gebruiken, moeten ze meer delen en zijn vaak ook al verouderd. Wel zijn de media-activiteiten van

kinderen uit kwetsbare gezinnen gelijkaardig aan die van andere kinderen. Ze (video)bellen alleen iets meer om contact te houden met familieleden.

Verder maken kwetsbare ouders thuis minder snel afspraken over het mediagebruik van hun kind. Doen ze dat wel, dan hebben ze doorgaans méér afspraken dan andere ouders en zijn ze minder geneigd om hun kind daarin te betrekken. Ook maken ze minder

gebruik van ouderlijk toezicht dan andere ouders, tenzij om de locatie van hun kind op te volgen. Tot slot beslissen ze eerder vanuit hun eigen overtuiging of op basis van de wettelijke minimumleeftijd wanneer de tijd rijp is voor hun kind om een account aan te maken op sociale media.

Aandachtspunten voor volgende editie

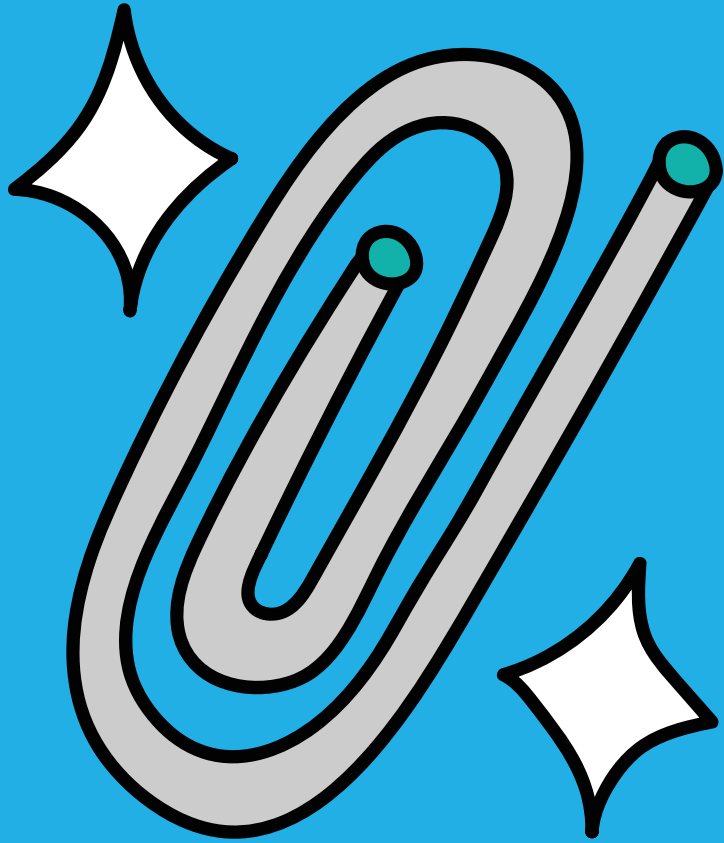
Elk onderzoek kan altijd beter. Ook bij de MediaNest Cijfers zijn er een aantal aandachtspunten die we meenemen naar de volgende editie. Zo blijft het moeilijk om mannen en kwetsbare ouders te bereiken. Wat die laatste betreft, kan samenwerking met middenveldorganisaties of een aangepaste onderzoeksmethodologie mogelijk beterschap brengen. Ook ouders van tieners mogen we niet uit

het oog verliezen. Hoewel de piek tussen 9 en 12 jaar voor hen al achter de rug is, blijven ze een belangrijke doelgroep: ook zij hebben zorgen en nood aan informatie om hun kinderen bij te staan in hun tienerjaren.

Deze editie leerde ons verder dat ouders meer en meer mee zijn met de basics van media(opvoeding). Het idee dat alles voor hen nieuw is, is

dus enigszins achterhaald. Toch blijft het gevoel bij velen overeind dat ze niet goed meekunnen. Interessant om op te volgen is hoe ouders hun kennis bijschaven. Waar vinden ze informatie over actuele (bv. AI) of diepgaande (bv. sexting) thema's om hun mediawijsheid te versterken en hun kinderen te begeleiden? Voer voor een volgende en ongetwijfeld even leerrijke editie van de MediaNest Cijfers!

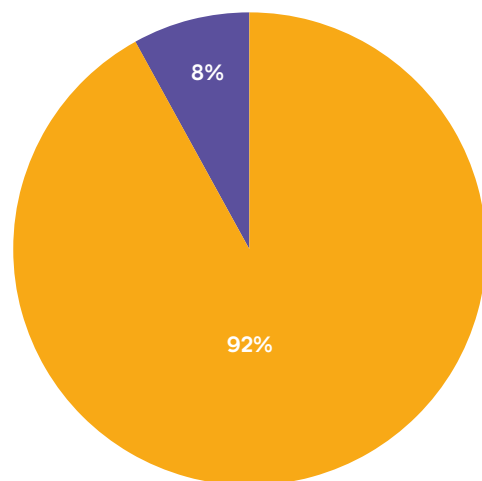

07

Bijlagen

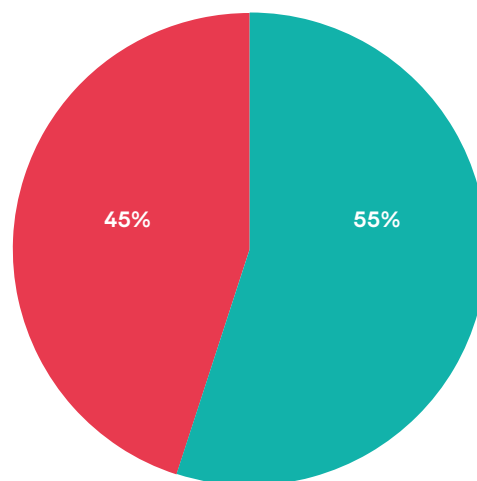
Geslacht ouders

■ Man ■ Vrouw

Geslacht ouders	
Man	8%
Vrouw	92%
Non-binair	0%
N	1004

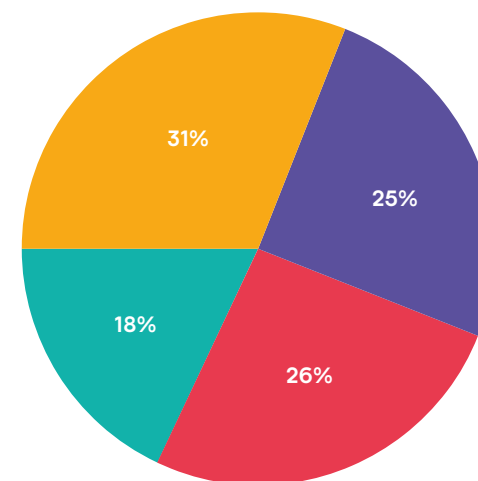
Geslacht kinderen

■ Jongen ■ Meisje

Geslacht kinderen	
Jongen	55%
Vrouw	45%
Non-binair	0%
N	1006

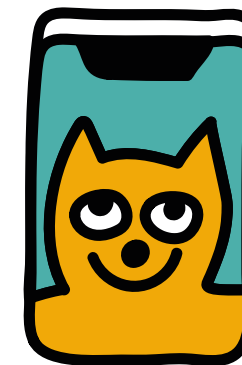
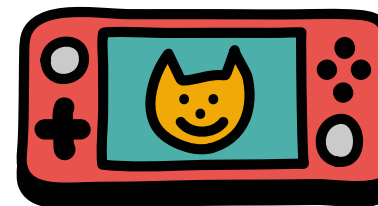
Verdeling leeftijd kinderen (N=905)

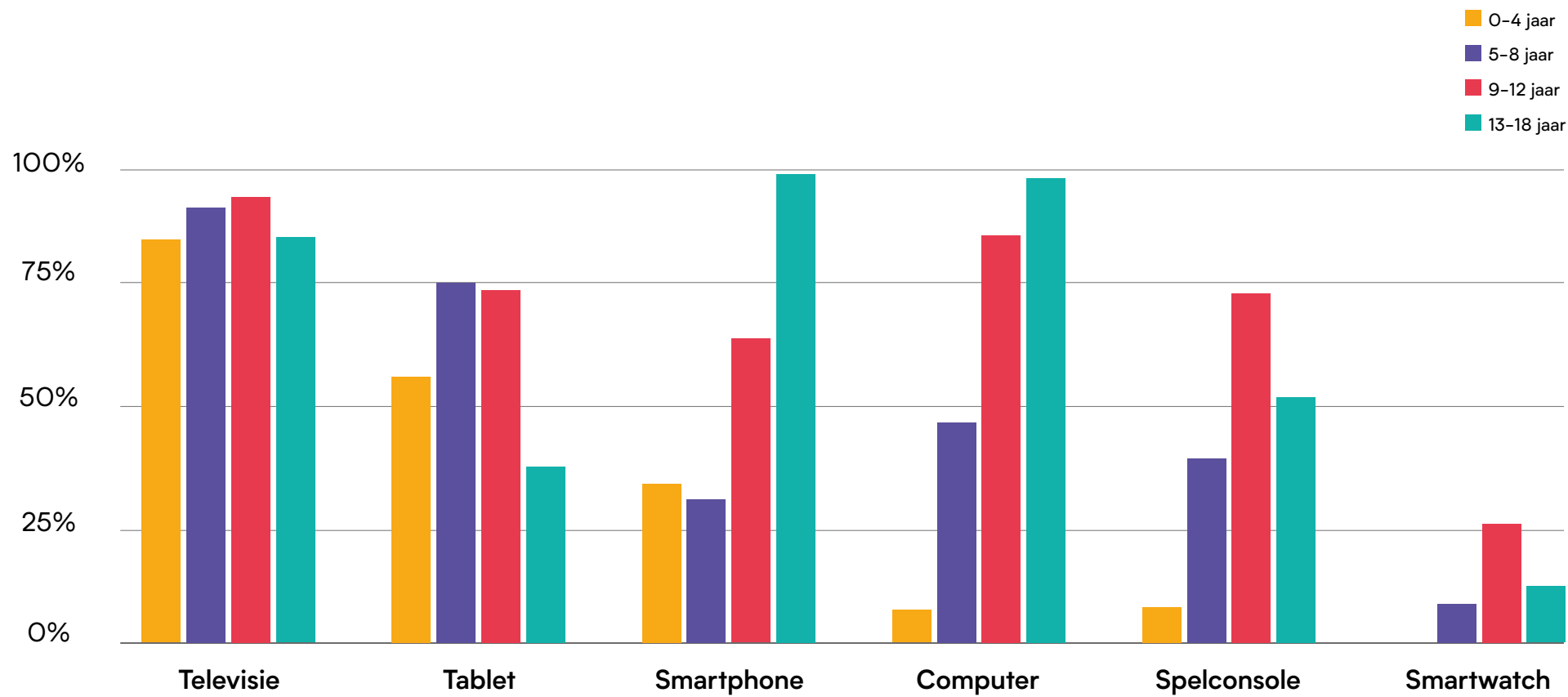

■ 0-4 jaar ■ 5-8 jaar
■ 9-12 jaar ■ 13-18 jaar

Toestellen

Welke toestellen gebruikt je kind?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Televisie	88%	84%	91%	94%	85%
Tablet	62%	55%	75%	73%	37%
Smartphone	53%	33%	30%	67%	99%
Computer	53%	6%	45%	86%	97%
Gameconsole	40%	7%	39%	71%	54%
Radio	21%	13%	21%	30%	19%
Smartwatch of slim polsbandje	12%	0%	8%	27%	12%
Audio- en/of muziekspeler	10%	11%	9%	13%	9%
Smart speakers	7%	4%	7%	11%	9%
Slim speelgoed	5%	3%	6%	10%	2%
Gewone gsm	3%	2%	2%	6%	0%
Virtual reality bril	2%	0%	0%	4%	4%
Geen van bovenstaande	3%	10%	1%	0%	0%
N	1002	280	224	238	158

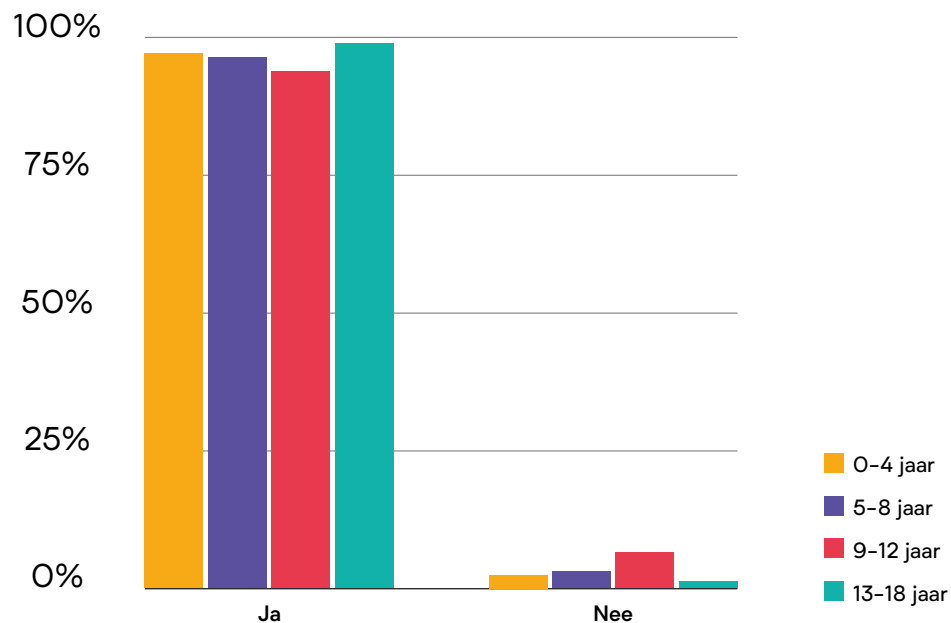

Gedeeld of eigen toestel

Het toestel dat mijn kind gebruikt is een eigen toestel.	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Tablet	37%	13%	41%	49%	53%
Smartphone	62%	0%	24%	75%	99%
Computer	46%	0%	8%	41%	83%
N	614	153	166	202	155

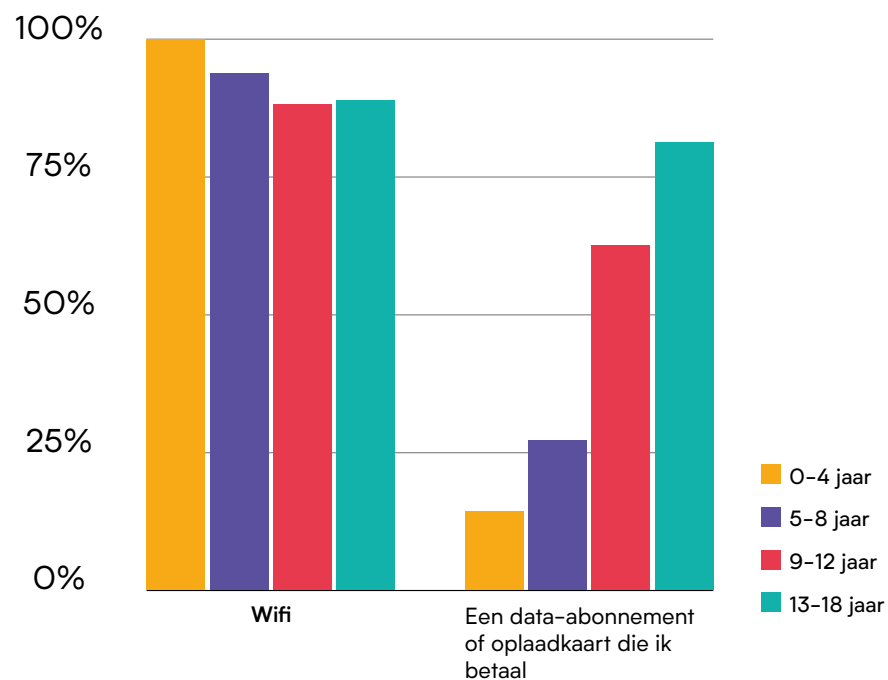
Voldoende toestellen

Hebben jullie thuis voldoende toestellen voor werk, school, vrije tijd ... ?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ja	95%	96%	95%	93%	99%
Nee	4%	3%	4%	7%	1%
Ik weet het niet	1%	1%	1%	0%	0%
N	1003	282	224	238	157

Opgelet: Deze tabel gaat enkel over de resultaten van de algemene bevraging. Cijfers van kwetsbare ouders zijn hier dus niet in opgenomen.

Wie betaalt data?

Internetverbinding smartphone					
Mijn kind kan met de smartphone online via ...	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Wifi	90%	100%	94%	88%	89%
Een data-abonnement of oplaadkaart die ik betaal	66%	14%	27%	62%	82%
Een data-abonnement of oplaadkaart die mijn kind zelf betaalt	0%	0%	0%	0%	0%
Een andere manier	1%	0%	0%	1%	2%
N	373	7	33	136	154

Plaats mediagebruik

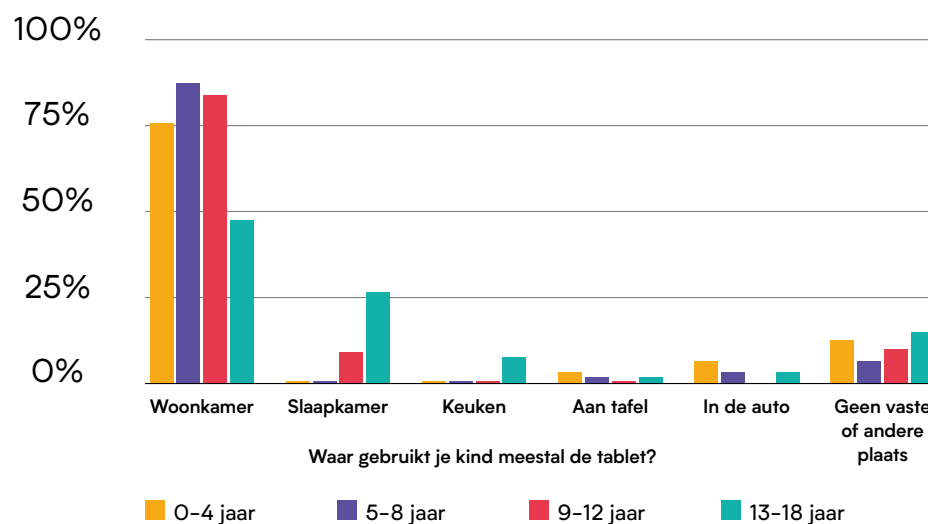
Waar kijkt je kind meestal naar schermen?	Tablet	Smartphone	Computer	Gameconsole
Woonkamer	77%	46%	45%	74%
Slaapkamer	6%	7%	26%	15%
Keuken	2%	1%	4%	0%
Aan tafel	2%	1%	12%	0%
In de auto	3%	3%	0%	0%
Geen vaste of andere plaats	10%	42%	13%	11%
N	620	533	534	404

Opgelet: de vraag peilt naar de plaats waar het kind het toestel het meest gebruikt.

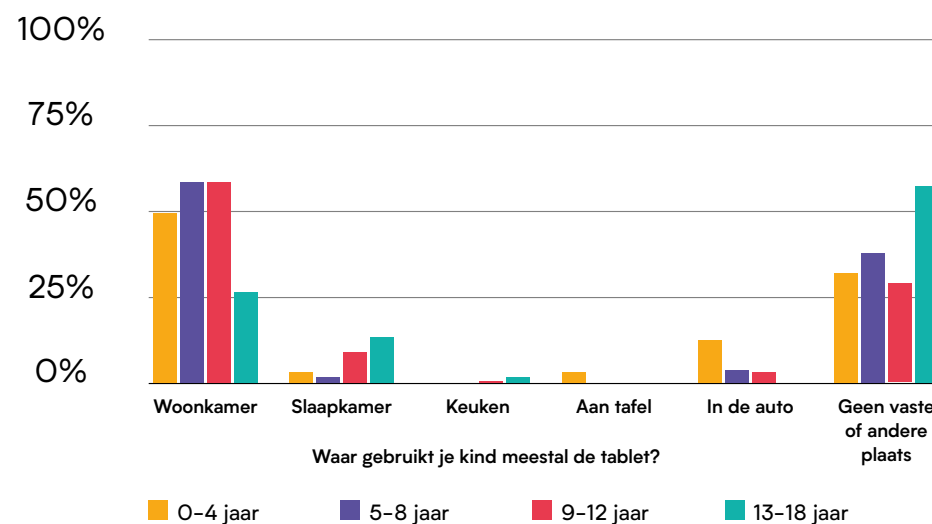
Waar gebruikt je kind meestal de tablet/ smartphone/computer/ gameconsole?	Tablet (N=620)				Smartphone (N=533)				Computer (N=534)				Gameconsole (N=404)			
	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Woonkamer	76%	87%	81%	46%	49%	57%	57%	27%	53%	61%	55%	25%	100%	89%	81%	41%
Slaapkamer	1%	1%	8%	28%	3%	2%	8%	13%	0%	2%	16%	57%	0%	1%	14%	32%
Keuken	1%	1%	1%	7%	0%	0%	1%	2%	0%	7%	6%	1%	0%	0%	0%	1%
Aan tafel	4%	2%	1%	2%	3%	0%	0%	0%	18%	15%	12%	5%	0%	0%	0%	0%
In de auto	6%	3%	0%	3%	12%	4%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Geen vaste of andere plaats	12%	6%	9%	14%	33%	37%	31%	59%	29%	15%	11%	12%	0%	10%	5%	26%
N	154	168	174	58	92	68	159	156	17	100	203	153	20	87	169	85

Opgelet: De vraag peilt naar de plaats waar het kind het toestel het meest gebruikt.

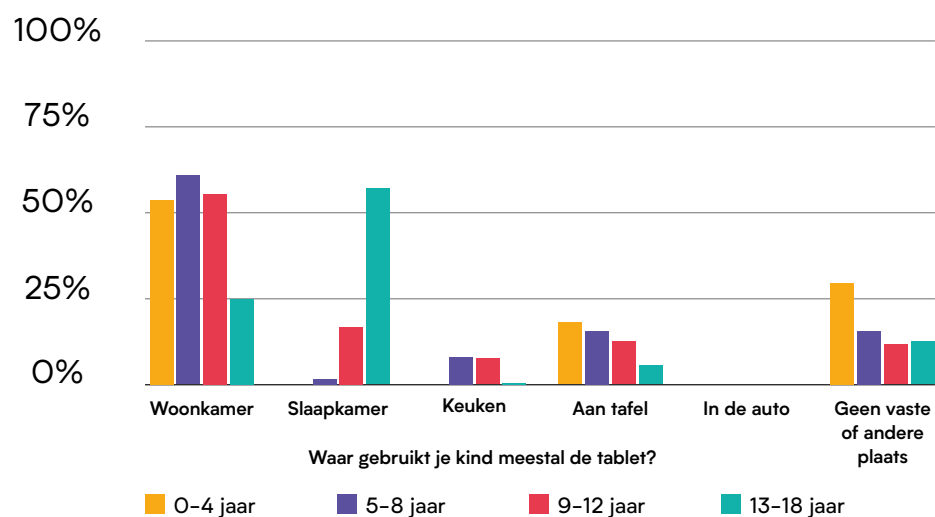
Tablet

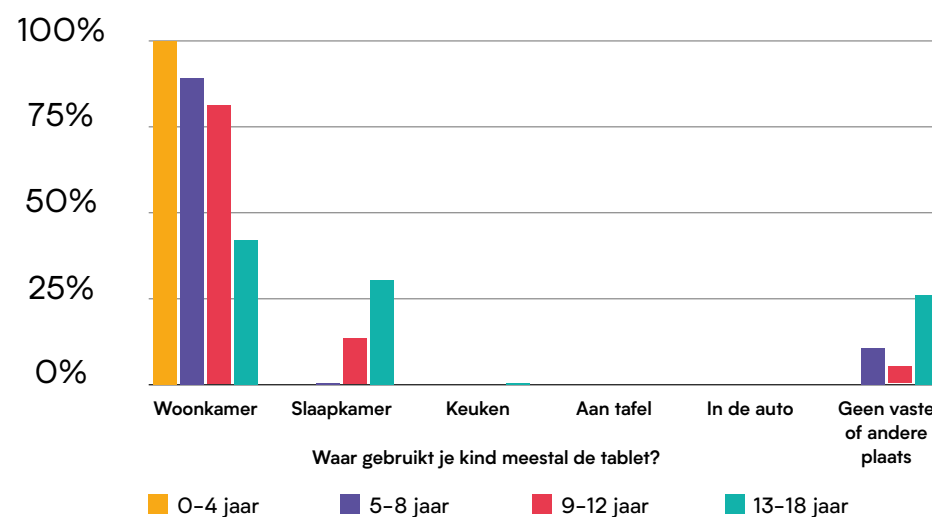
Smartphone

Computer

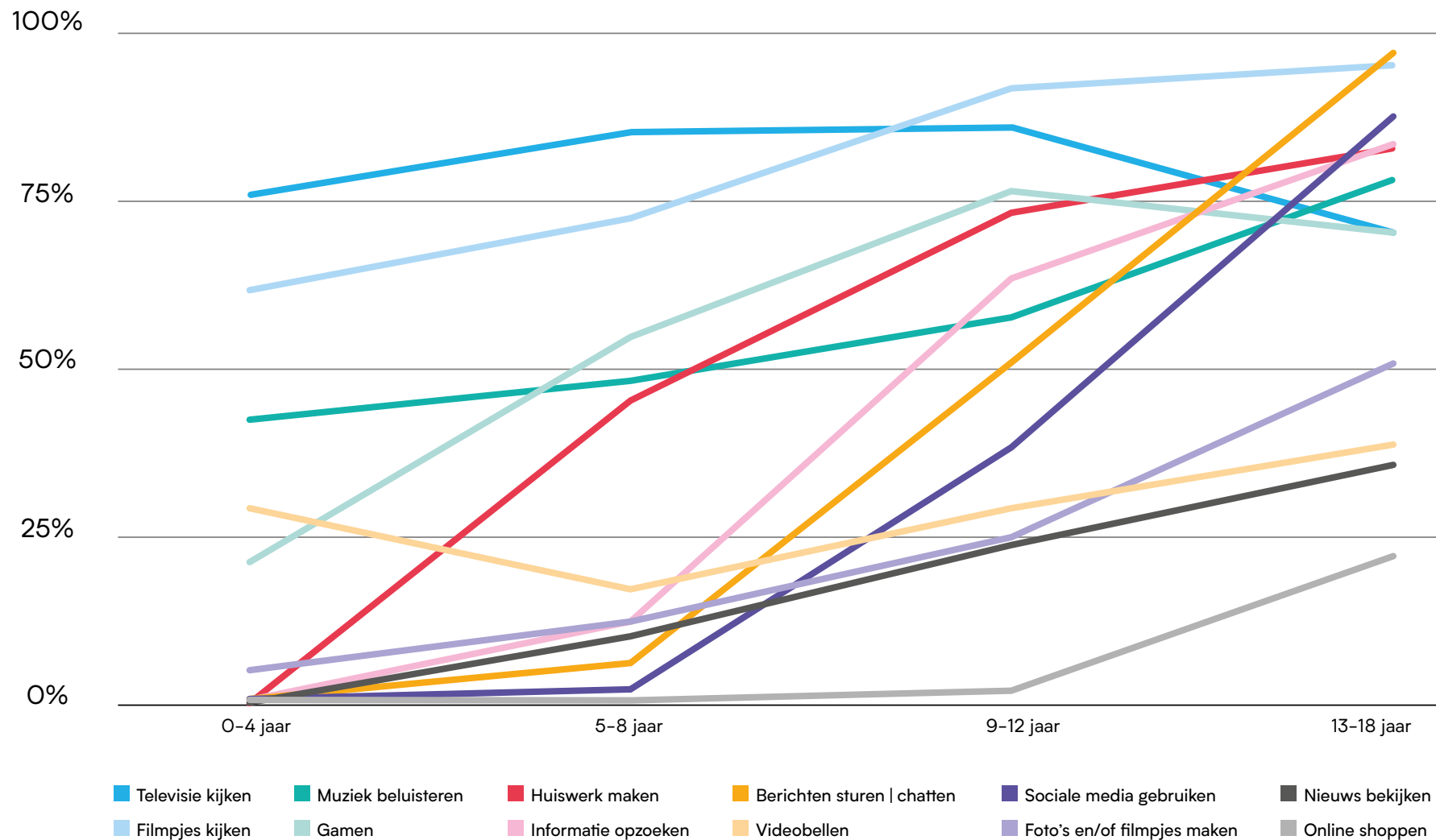

Gameconsole

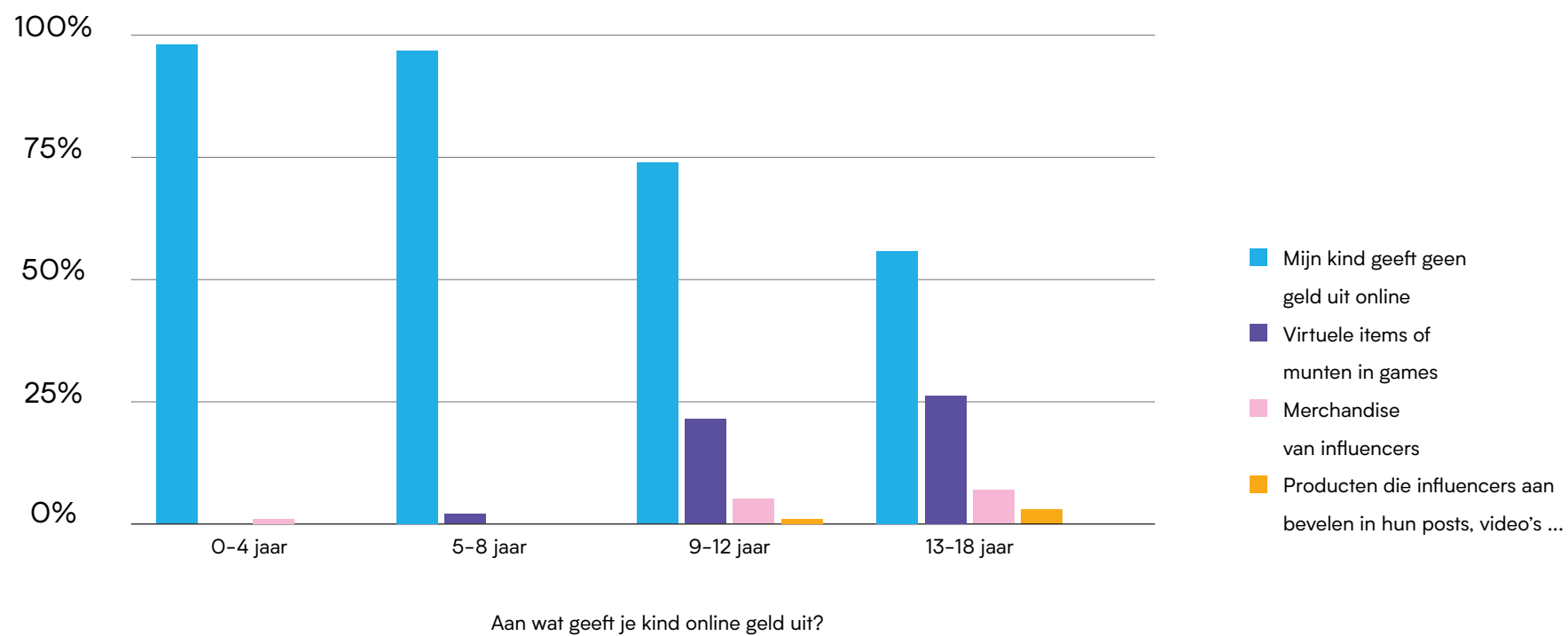
Activiteiten

Welke activiteit doet je kind minstens wekelijks?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Televisie kijken	78%	76%	81%	82%	71%
Filmpjes kijken	76%	61%	72%	88%	91%
Muziek beluisteren	53%	40%	48%	59%	78%
Gamen	53%	21%	56%	76%	71%
Huiswerk maken	45%	0%	44%	73%	82%
Informatie opzoeken	35%	1%	12%	63%	83%
Berichten sturen/chatten	33%	1%	6%	52%	95%
Videobellen	29%	29%	18%	29%	39%
Sociale media gebruiken	27%	1%	4%	38%	87%
Foto's en/of filmpjes maken	21%	5%	12%	25%	52%
Telefoneren	14%	6%	5%	12%	34%
Nieuws bekijken	14%	0%	9%	23%	34%
E-mails versturen	12%	1%	1%	19%	36%
Foto's en/of filmpjes bewerken	10%	0%	5%	14%	24%
Spraakopdrachten geven	8%	2%	8%	11%	12%
Programmeren	6%	0%	2%	14%	9%
De weg opzoeken	6%	0%	1%	6%	24%
Tekeningen en andere ontwerpen maken	5%	1%	5%	8%	8%
Online shoppen	5%	1%	1%	4%	20%
Geen van bovenstaande	3%	8%	0%	0%	0%
N	997	281	223	235	157

Online geld uitgeven

Waaraan geeft je kind online geld uit?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind geeft geen geld uit online	84%	98%	97%	74%	56%
Virtuele items of munten in games	10%	0%	2%	21%	26%
Merchandise van influencers	3%	1%	0%	5%	7%
Producten die influencers aanbevelen in hun posts, video's ...	1%	0%	0%	1%	3%
Gifts op TikTok, donaties op Twitch, YouTube ...	0%	0%	0%	0%	0%
Andere	4%	1%	0%	2%	15%
N	964	272	144	300	92

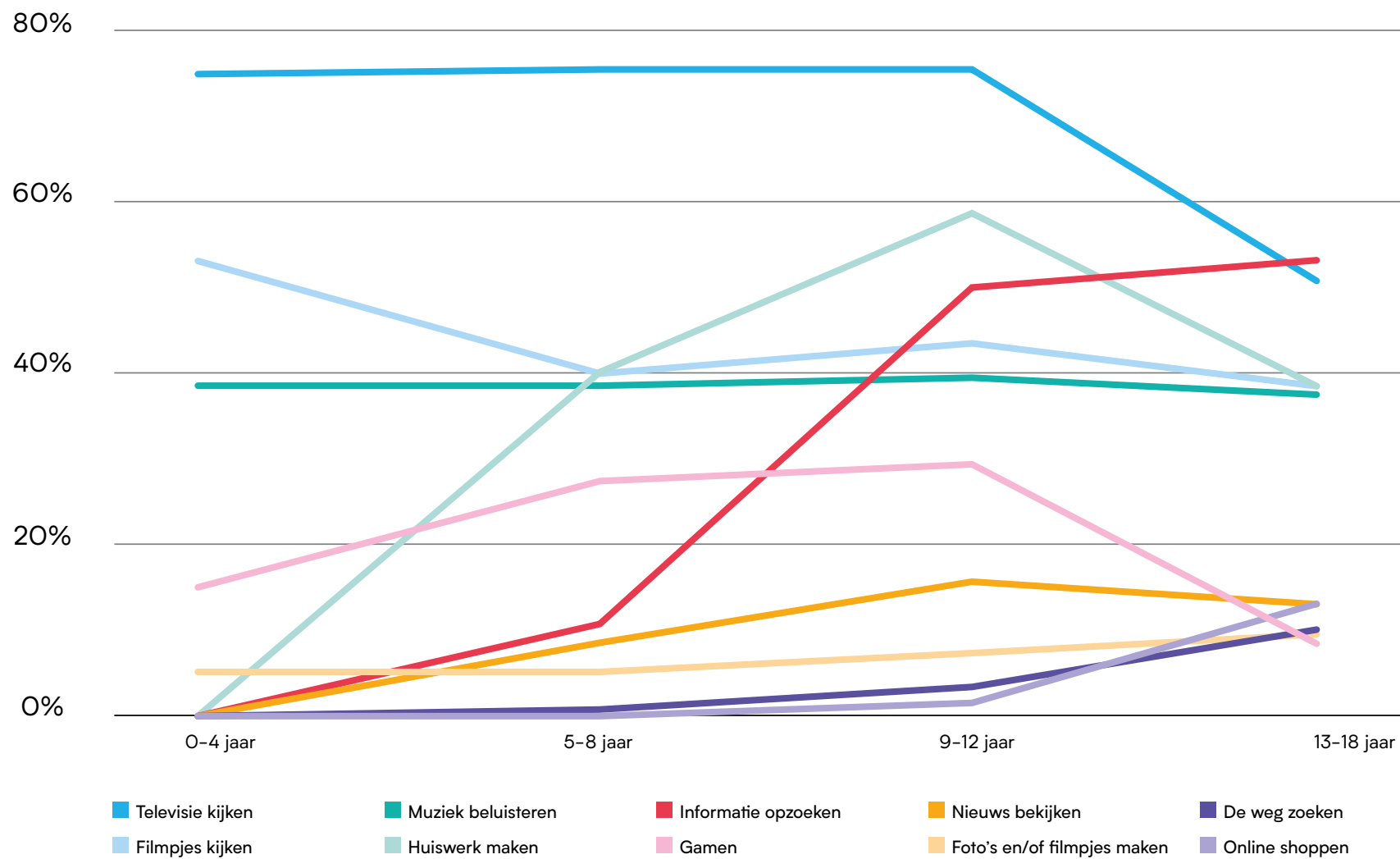
Zelfstandigheid kind

	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind kan deze activiteiten zelfstandig	65%	27%	64%	90%	97%
N	917	225	207	217	148

Samen media gebruiken

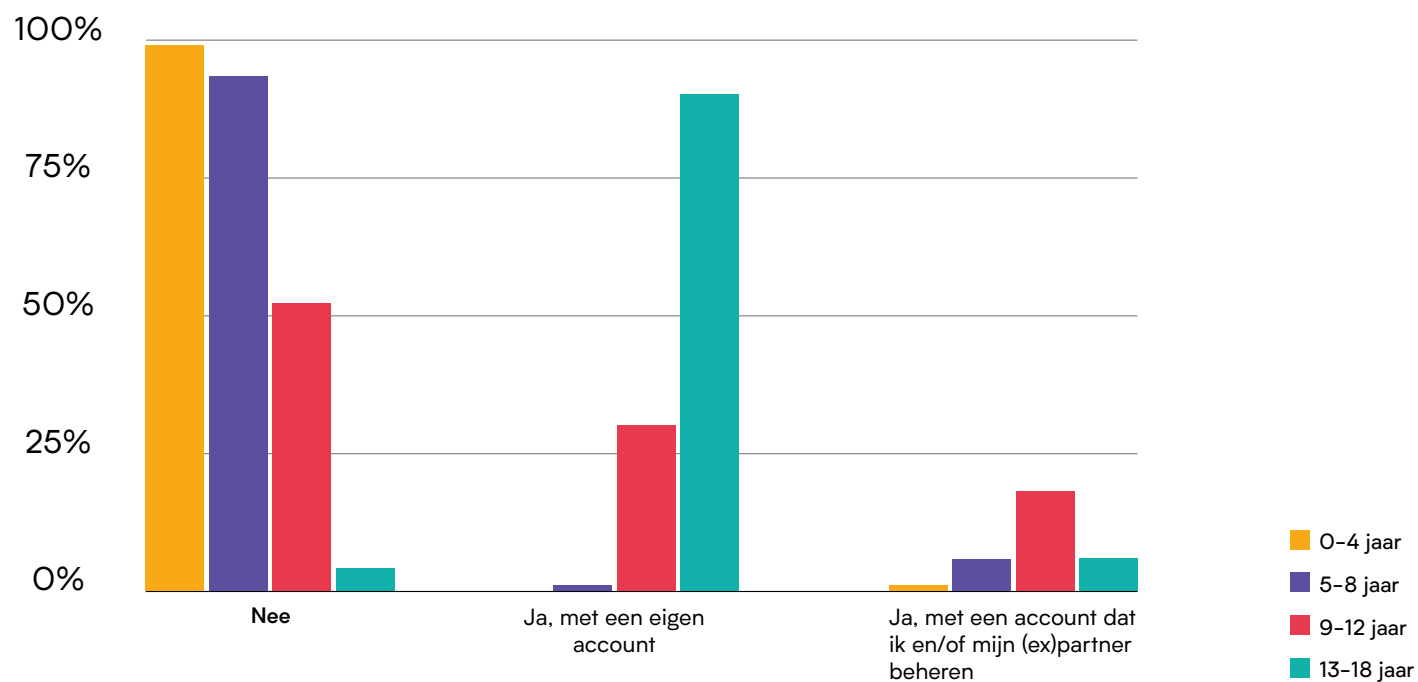
Welke activiteiten doe je wel eens samen met je kind?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Televisie kijken	71%	75%	76%	76%	51%
Filmpjes kijken	44%	53%	40%	43%	38%
Muziek beluisteren	38%	38%	38%	39%	37%
Huiswerk maken	32%	0%	40%	58%	38%
Informatie opzoeken	25%	0%	11%	50%	53%
Videobellen	23%	29%	18%	18%	22%
Gamen	20%	15%	27%	29%	8%
Berichten sturen/chatten	18%	0%	5%	27%	52%
Telefoneren	9%	6%	5%	7%	19%
Sociale media gebruiken	9%	0%	3%	13%	23%
Nieuws bekijken	8%	0%	8%	16%	13%
Foto's en/of filmpjes maken	6%	5%	5%	7%	9%
E-mails versturen	5%	0%	0%	10%	12%
De weg opzoeken	3%	0%	1%	3%	10%
Online shoppen	3%	0%	0%	2%	13%
Spraakopdrachten geven	2%	1%	5%	2%	2%
Foto's en/of filmpjes bewerken	1%	0%	1%	1%	3%
Tekeningen en andere ontwerpen maken	1%	1%	1%	2%	0%
Programmeren	1%	0%	0%	3%	1%
Geen van bovenstaande	5%	8%	3%	3%	6%
N	986	227	221	233	156

Samen media gebruiken

Gebruik sociale media

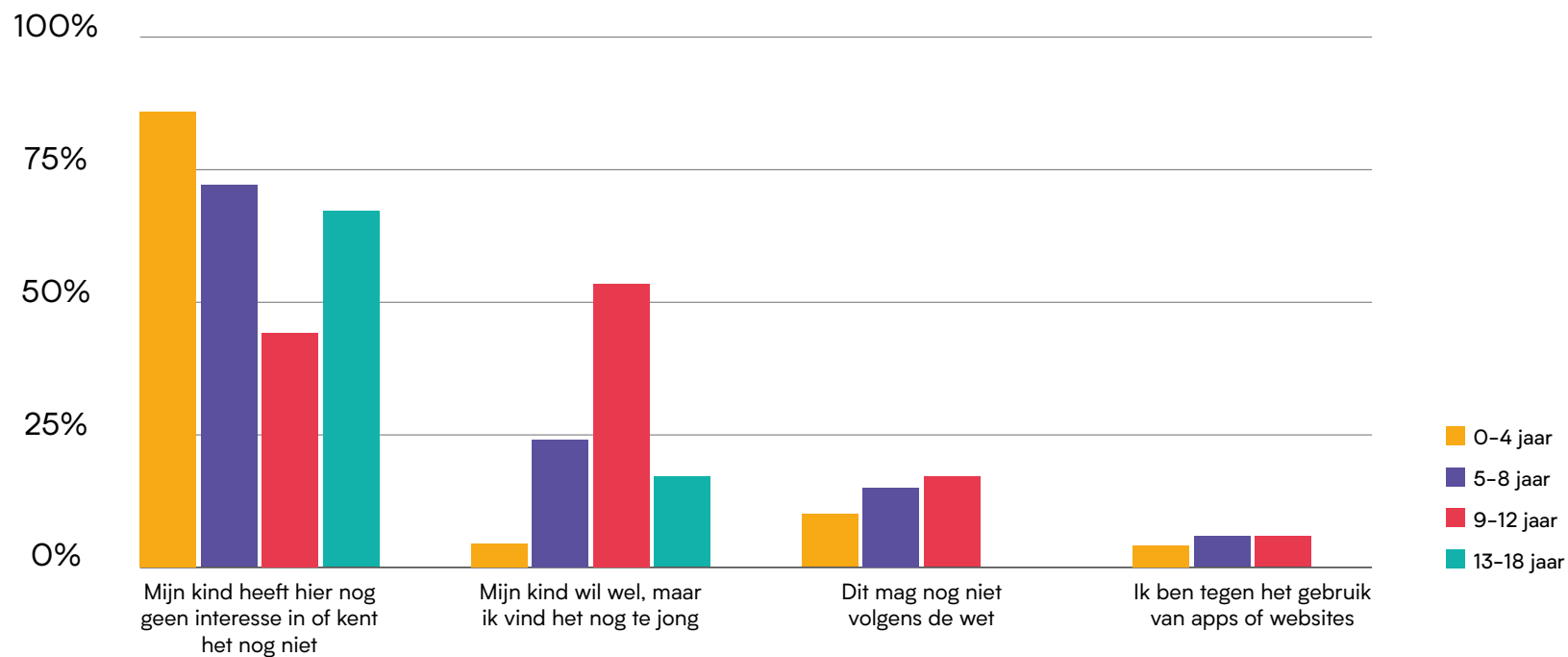
Gebruikt jouw kind sociale media?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Nee	68%	99%	93%	52%	4%
Ja, met een eigen account	25%	0%	1%	30%	90%
Ja, met een account dat ik en/of mijn (ex)partner beheren	7%	1%	6%	18%	6%
N	992	227	149	308	97

Redenen geen gebruik

Waarom gebruikt jouw kind geen apps, websites of sociale media?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind heeft hier nog geen interesse in of kent het nog niet	73%	86%	72%	44%	67%
Mijn kind wil wel, maar ik vind het nog te jong	20%	4%	24%	53%	17%
Dit mag nog niet volgens de wet	12%	10%	15%	17%	0%
Ik ben tegen het gebruik van apps of websites	5%	4%	6%	6%	0%
N	673	278	205	121	6

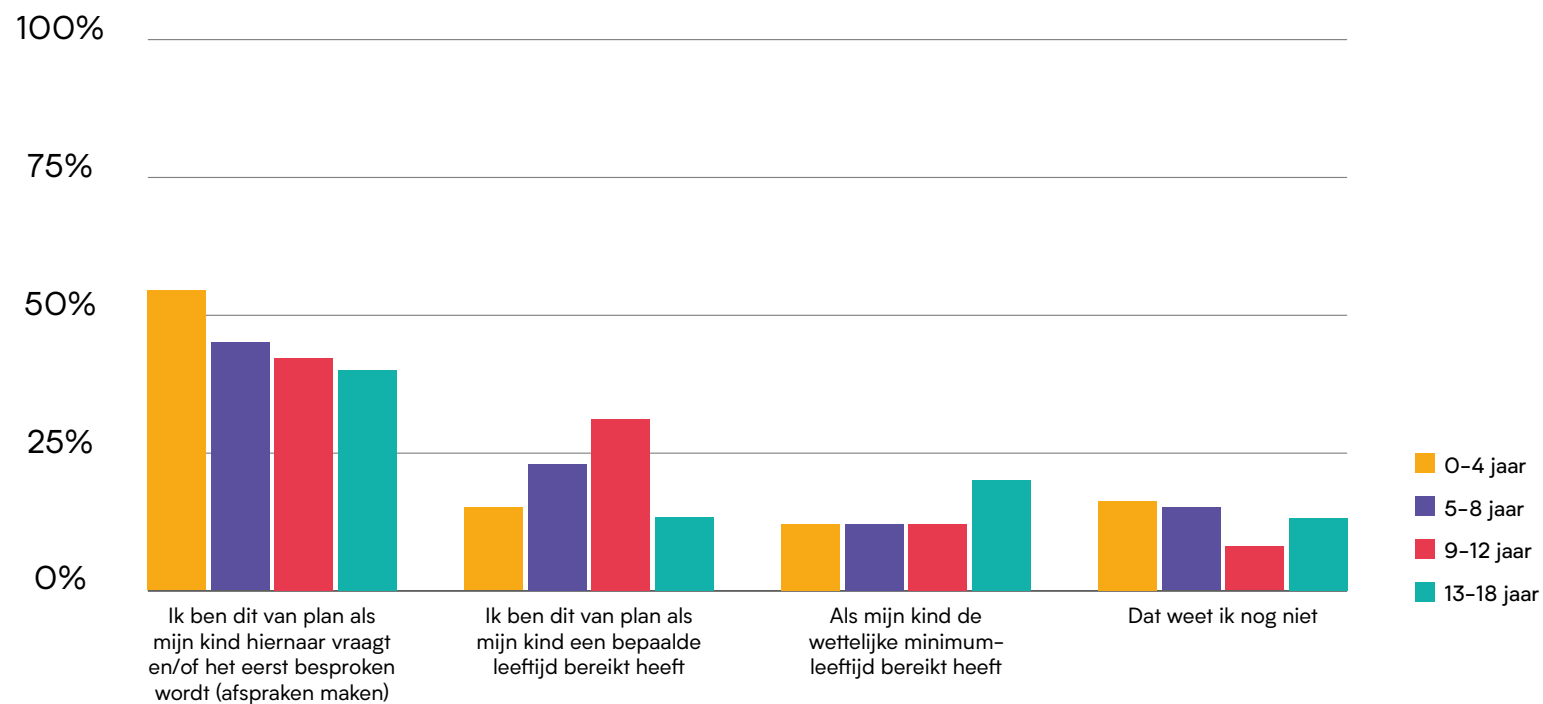
Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind geen account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Vanaf welke leeftijd op sociale media?

Wanneer mag jouw kind een eigen account op sociale media aanmaken?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ik ben dit van plan als mijn kind hiernaar vraagt en/of het eerst besproken wordt (afspraken maken)	48%	54%	45%	42%	40%
Ik ben dit van plan als mijn kind een bepaalde leeftijd bereikt heeft	21%	15%	23%	31%	13%
Als mijn kind de wettelijke minimumleeftijd bereikt heeft	12%	12%	12%	12%	20%
Dat weet ik nog niet	14%	16%	14%	8%	13%
Nooit	0%	0%	0%	0%	7%
Andere	5%	3%	6%	7%	7%
N	740	279	217	169	15

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind geen account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Apps

Welke apps gebruikt je kind?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
YouTube	66%	38%	59%	87%	94%
Netflix	58%	40%	63%	64%	69%
Spotify	38%	13%	27%	55%	72%
Ketnet	38%	47%	55%	36%	6%
WhatsApp	37%	12%	9%	52%	92%
Disney+	33%	36%	41%	31%	20%
YouTube Kids	32%	42%	53%	23%	2%
TikTok	25%	0%	6%	39%	72%
Snapchat	25%	0%	2%	36%	78%
Instagram	21%	0%	1%	19%	80%
Facebook Messenger	14%	3%	5%	19%	37%
Facebook	10%	0%	1%	10%	34%
Streamz	10%	8%	7%	11%	13%
Facetime	10%	4%	5%	12%	22%
Pinterest	9%	0%	3%	12%	28%
BeReal	7%	0%	0%	6%	24%
Discord	6%	0%	0%	8%	22%
Twitch	2%	0%	0%	3%	7%
Twitter	1%	0%	0%	2%	4%
Andere	9%	9%	8%	12%	5%
Geen van bovenstaande	6%	18%	4%	1%	0%
Ik weet het niet	1%	1%	0%	1%	0%
N	988	276	222	231	157

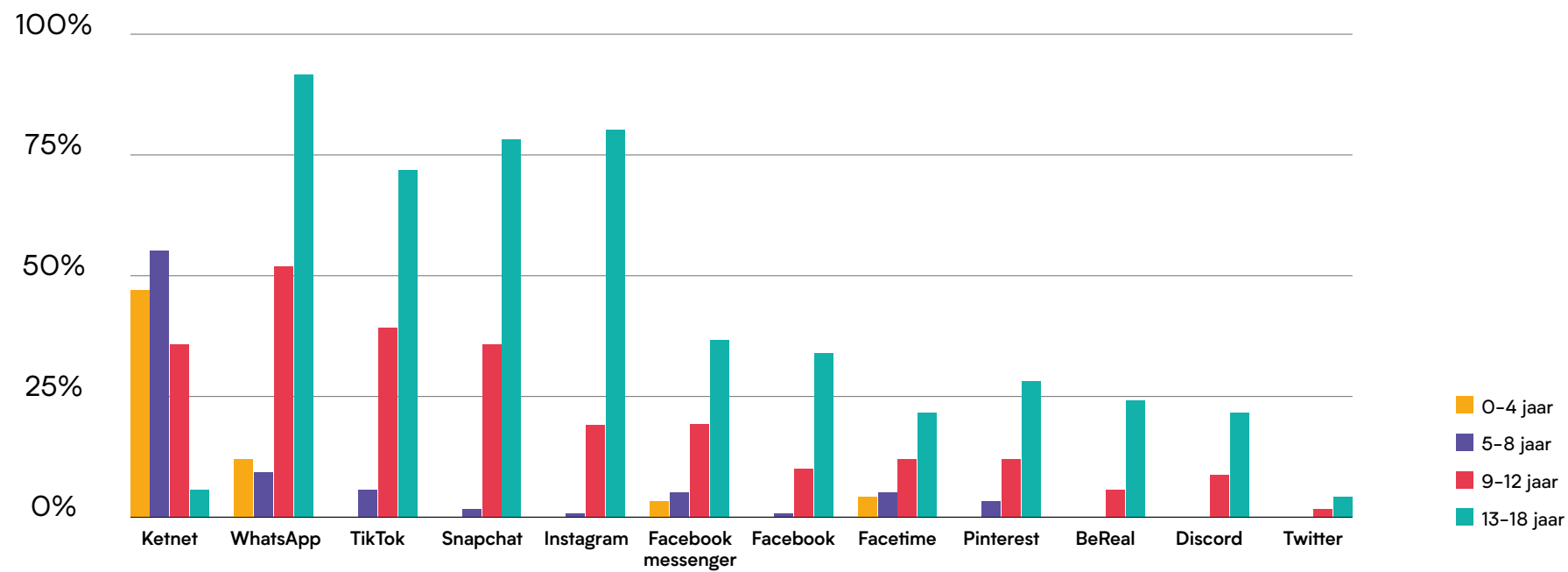
Sociale media apps

Welke sociale media apps gebruikt je kind?	Totaal
Ketnet	38%
WhatsApp	37%
TikTok	25%
Snapchat	25%
Instagram	21%
Facebook Messenger	14%
Facebook	10%
FaceTime	10%
Pinterest	9%
BeReal	7%
Discord	6%
Twitter	1%
N	988

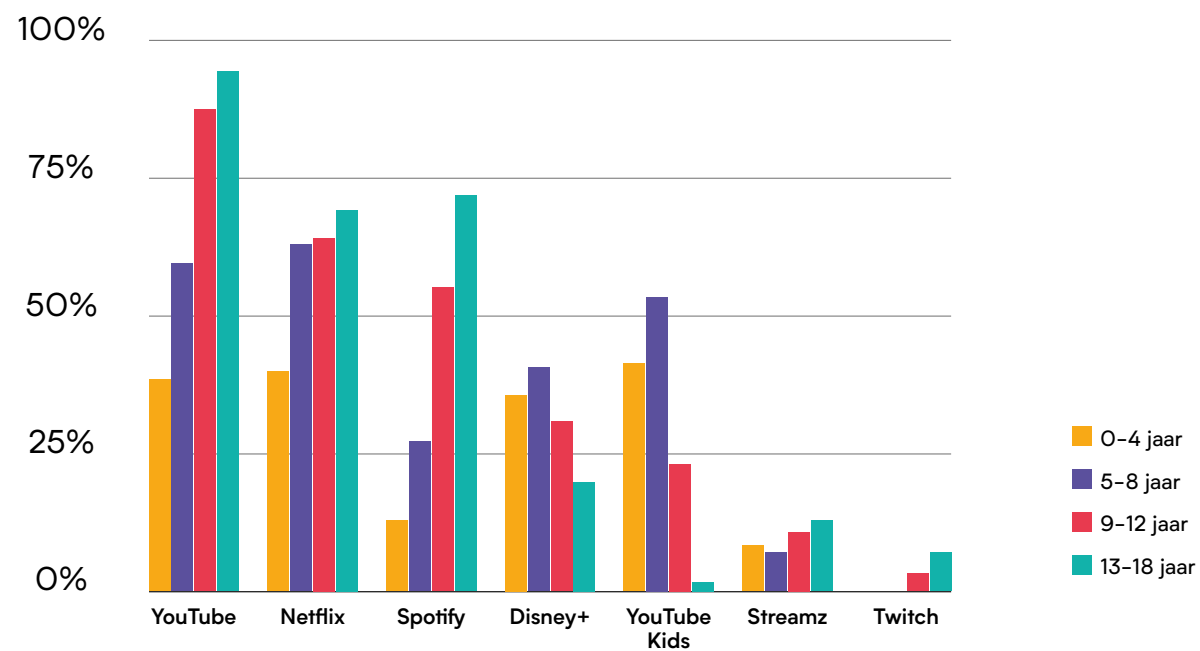
Streaming apps

Welke streamingapps gebruikt je kind?	Totaal
YouTube	66%
Nefflix	58%
Spotify	38%
Disney+	33%
YouTube Kids	32%
Streamz	8%
Twitch	1%
N	988

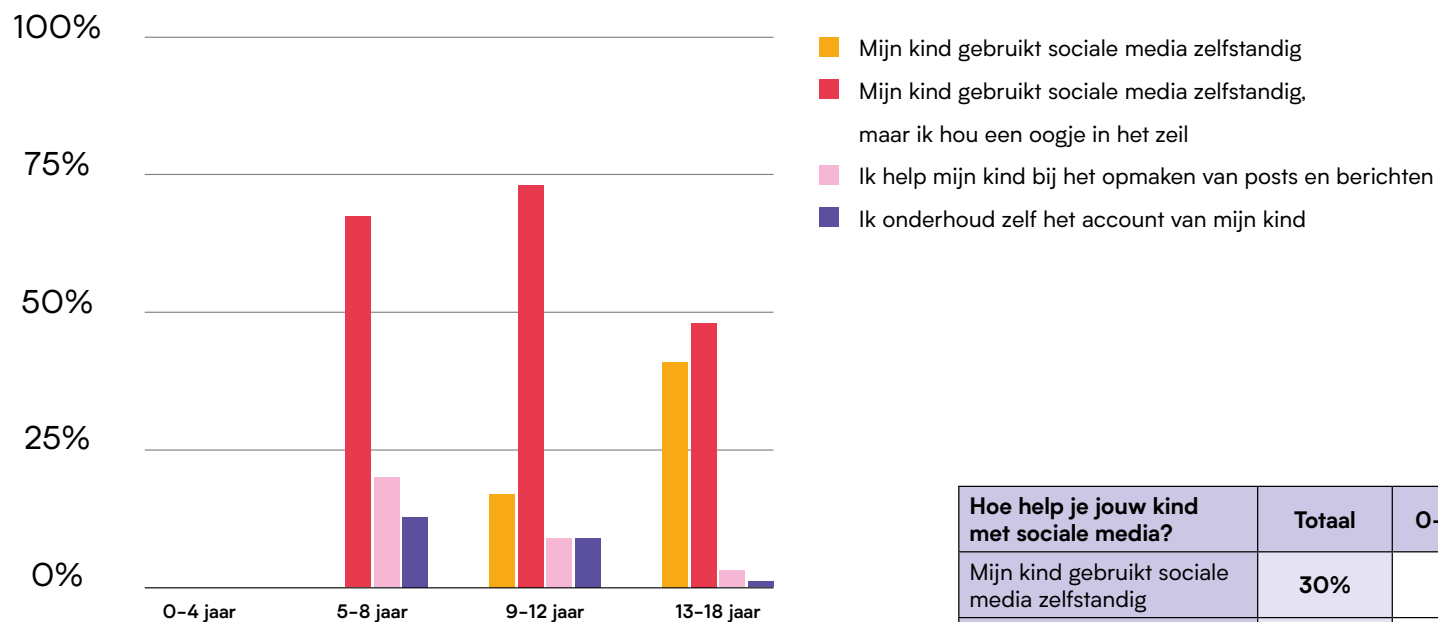
Sociale media apps

Streaming apps

Ouderlijke begeleiding sociale media

Hoe help je jouw kind met sociale media?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind gebruikt sociale media zelfstandig	30%	-	0%	17%	41%
Mijn kind gebruikt sociale media zelfstandig, maar ik hou een oogje in het zeil	59%	-	67%	73%	48%
Ik help mijn kind bij het opmaken van posts en berichten	7%	-	20%	9%	3%
Ik onderhoud zelf het account van mijn kind	4%	-	13%	9%	1%
N	312	2	15	109	149

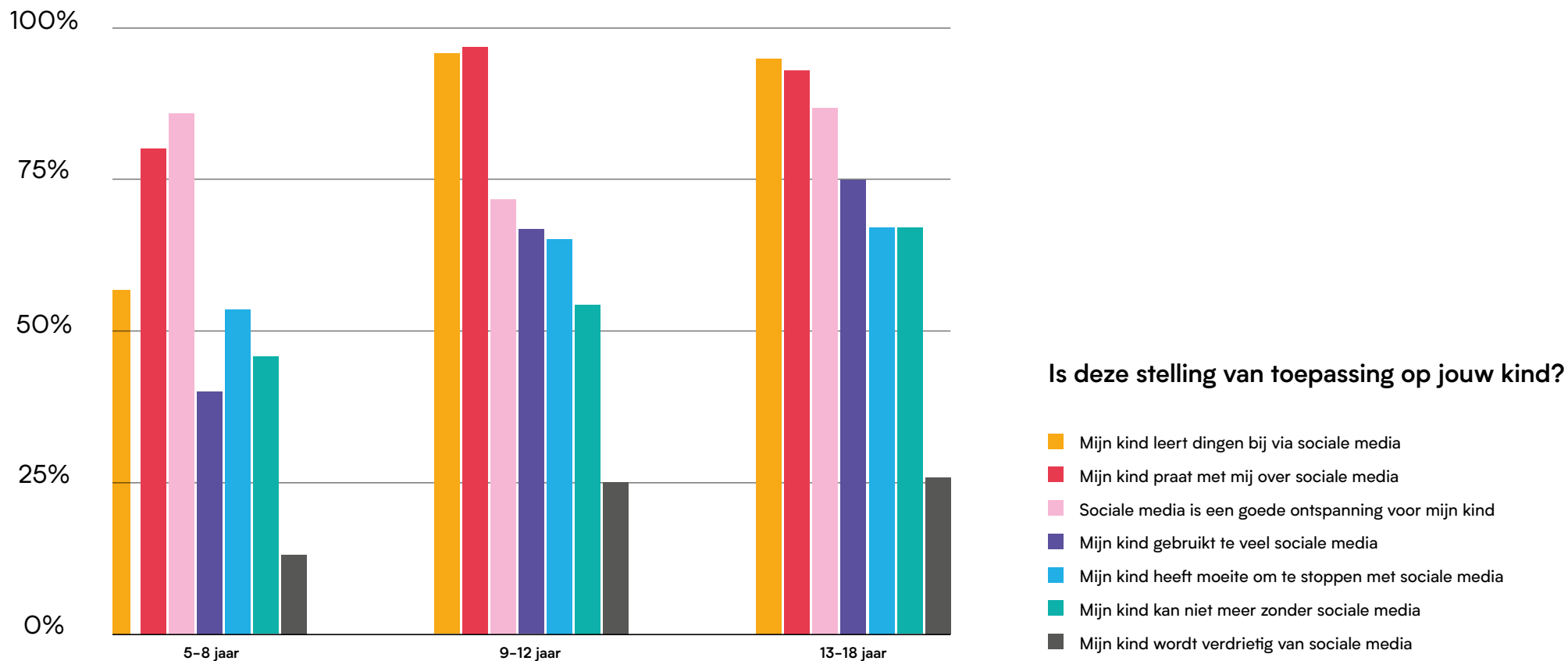
Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Stellingen over sociale media

Is deze stelling van toepassing op jouw kind?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind leert dingen bij via sociale media	94%	-	80%	96%	95%
Mijn kind praat met mij over sociale media	93%	-	80%	97%	93%
Sociale media is een goede ontspanning voor mijn kind	82%	-	86%	72%	87%
Mijn kind gebruikt te veel sociale media	70%	-	40%	67%	75%
Mijn kind heeft moeite om te stoppen met sociale media	64%	-	53%	65%	67%
Mijn kind kan niet meer zonder sociale media	60%	-	46%	54%	67%
Mijn kind wordt verdrietig van sociale media	25%	-	13%	25%	26%
N	310	2	8	146	94

Opgelet: Enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

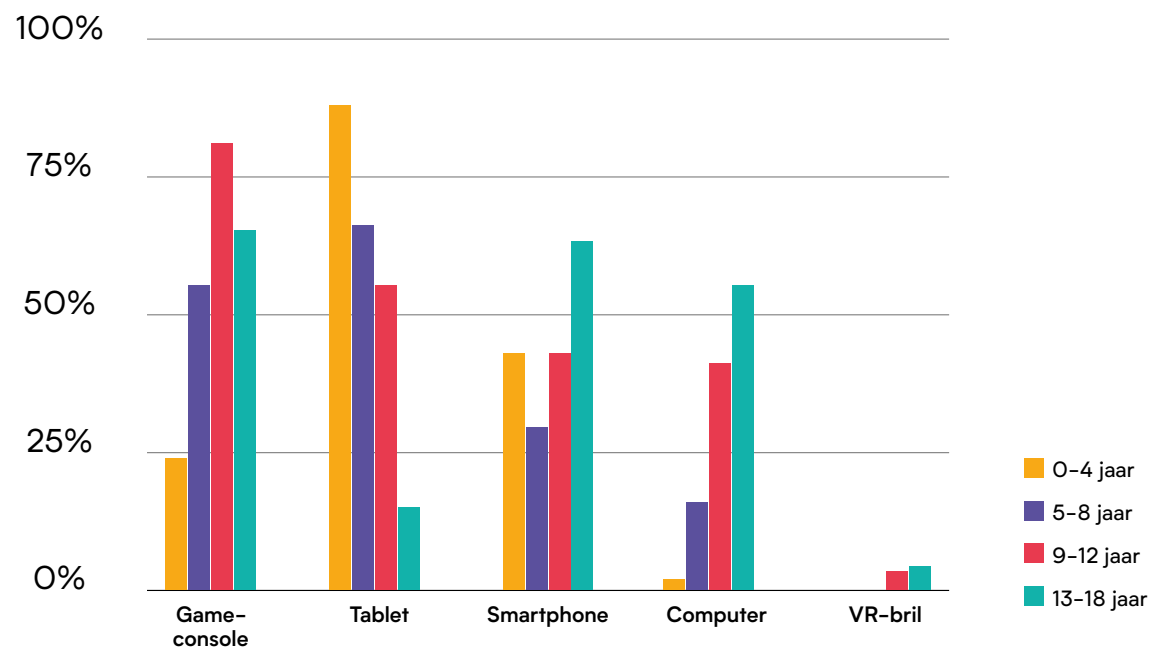
Stellingen over sociale media

Toestel om te gamen

Op welk toestel gamet je kind?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Gameconsole	62%	24%	55%	76%	65%
Tablet	53%	83%	66%	55%	15%
Smartphone	44%	43%	29%	43%	63%
Computer	33%	2%	16%	41%	55%
VR-bril	2%	0%	0%	3%	4%
N	519	58	124	175	110

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind gamet kregen deze vraag.

Alleen of samen gamen

Gamet jouw kind alleen of samen met anderen?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind gamet alleen	69%	73%	74%	70%	63%
Mijn kind gamet met vrienden of andere mensen online	46%	0%	15%	60%	80%
Mijn kind gamet met andere familieleden	36%	19%	39%	47%	32%
Mijn kind gamet met mij of mijn (ex)partner	31%	42%	38%	35%	13%
Mijn kind gamet samen met (een) grootouder(s)	2%	8%	2%	2%	0%
N	520	59	124	175	110

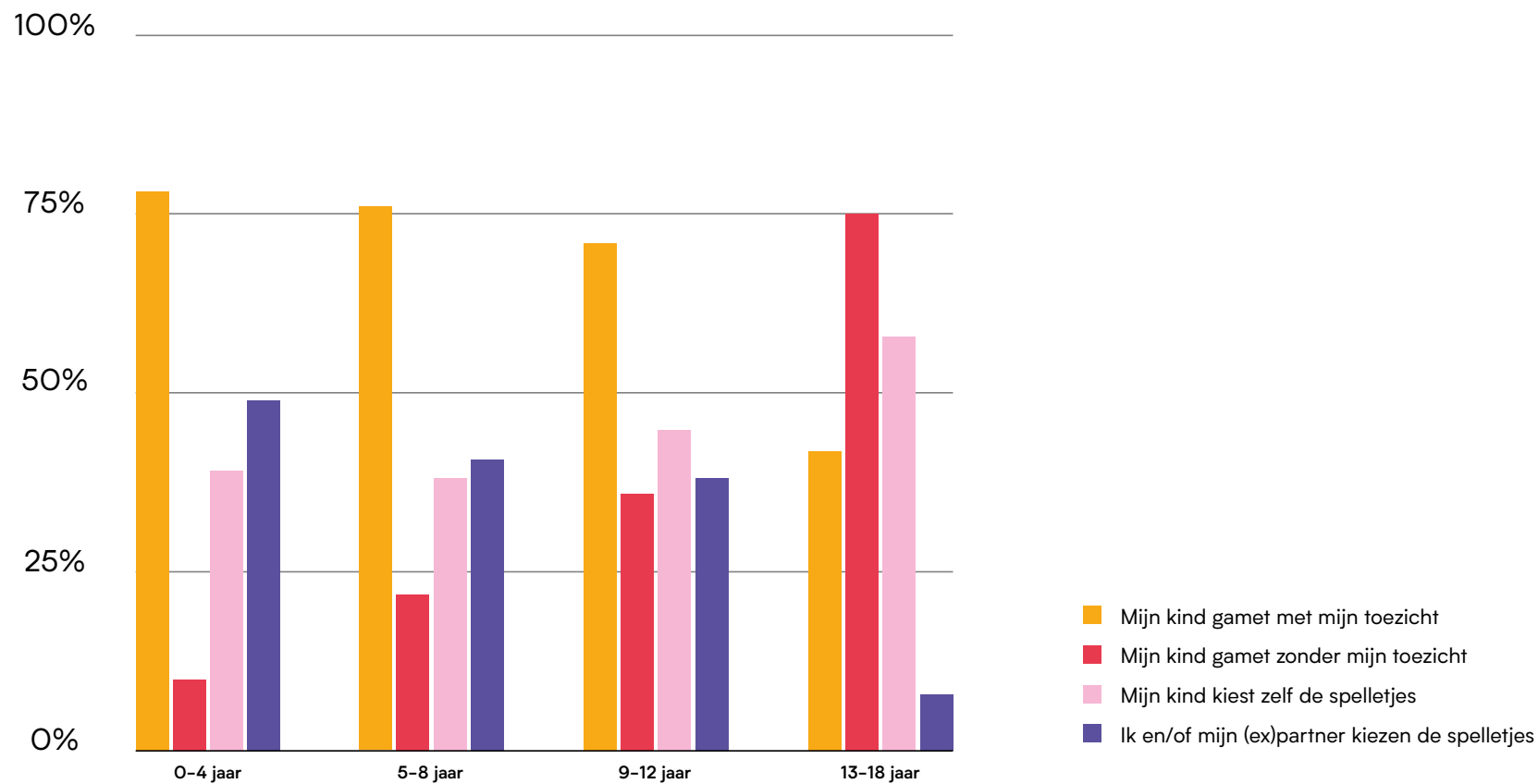
Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind gamet kregen deze vraag.

Ouderlijke begeleiding gamen

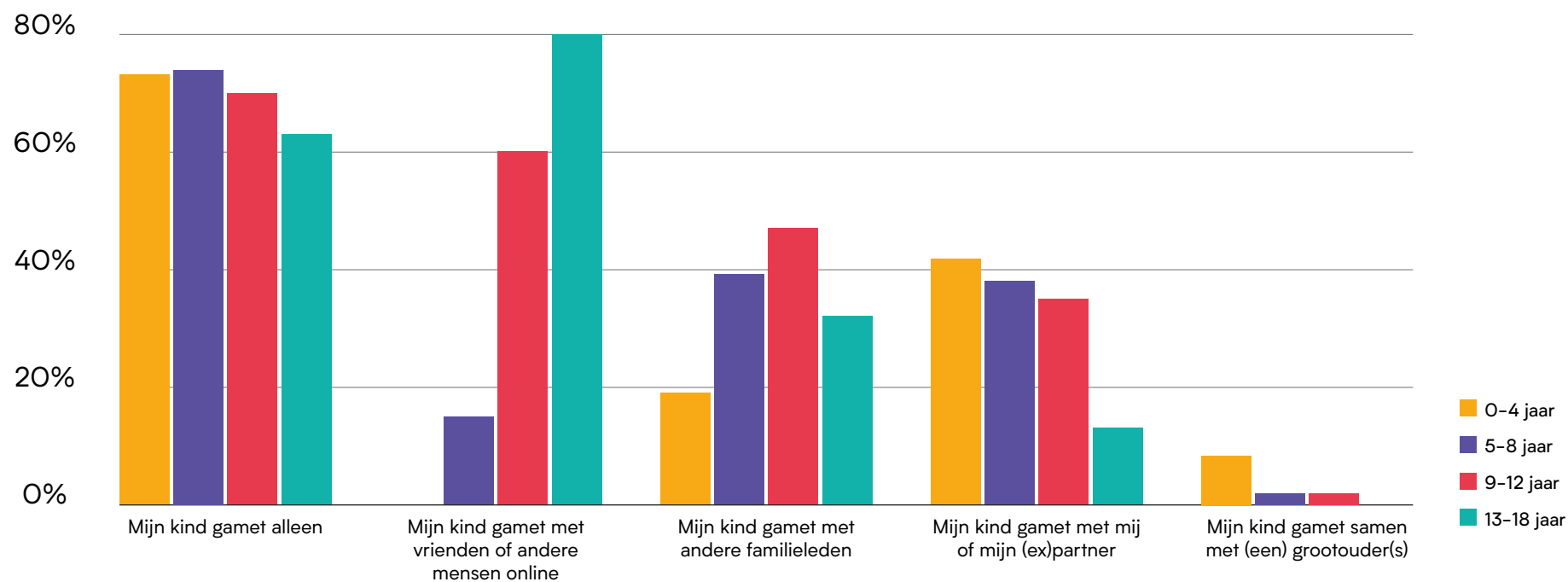
Hoe help je jouw kind met gamen?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind gamet met mijn toezicht	73%	78%	76%	71%	42%
Mijn kind gamet zonder mijn toezicht	28%	10%	22%	36%	75%
Mijn kind kiest zelf de spelletjes	42%	39%	38%	45%	58%
Ik en/of mijn (ex) partner kiezen de spelletjes	39%	49%	41%	38%	8%
N	192	41	58	66	12

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind gamet kregen deze vraag.

Ouderlijke begeleiding gamen

Alleen of samen gamen

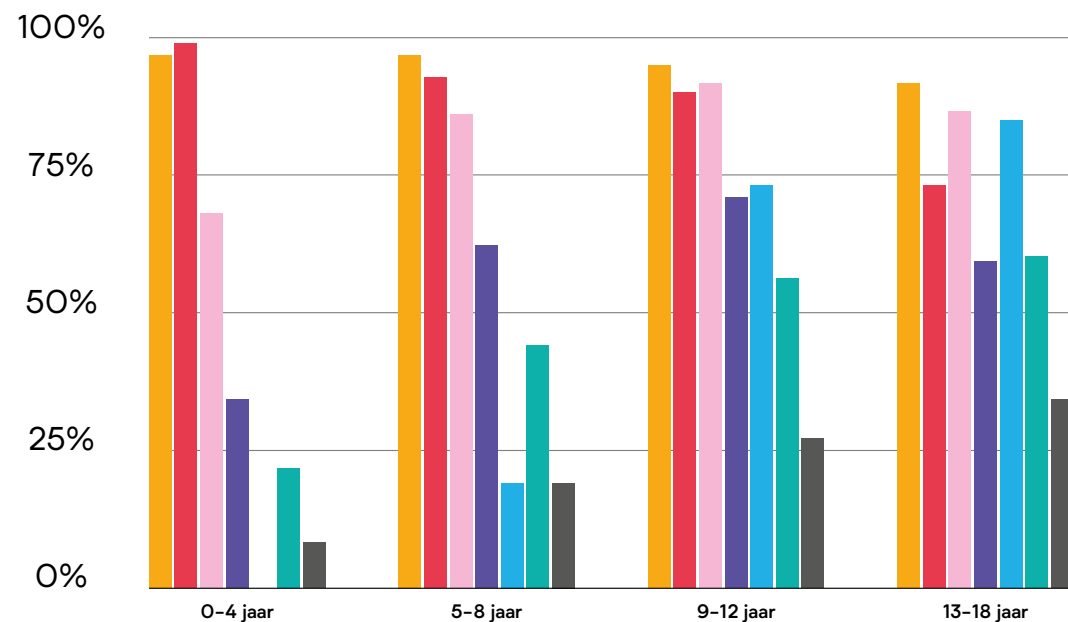

Stellingen over gamen

Is deze stelling van toepassing op jouw kind?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Gamen is een goede ontspanning voor mijn kind	95%	87%	97%	95%	92%
Mijn kind leert dingen bij via games	88%	99%	93%	90%	73%
Mijn kind praat met mij over games	86%	68%	86%	97%	82%
Mijn kind heeft moeite om te stoppen met gamen	61%	34%	62%	71%	59%
Mijn kind heeft contact met anderen via games	53%	0%	19%	73%	85%
Mijn kind gamet te veel	51%	22%	44%	56%	60%
Mijn kind wordt agressief van gamen	24%	8%	19%	27%	34%
N	514	59	124	219	109

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind gamet kregen deze vraag.

Stellingen over gamen

Is deze stelling van toepassing op jouw kind?

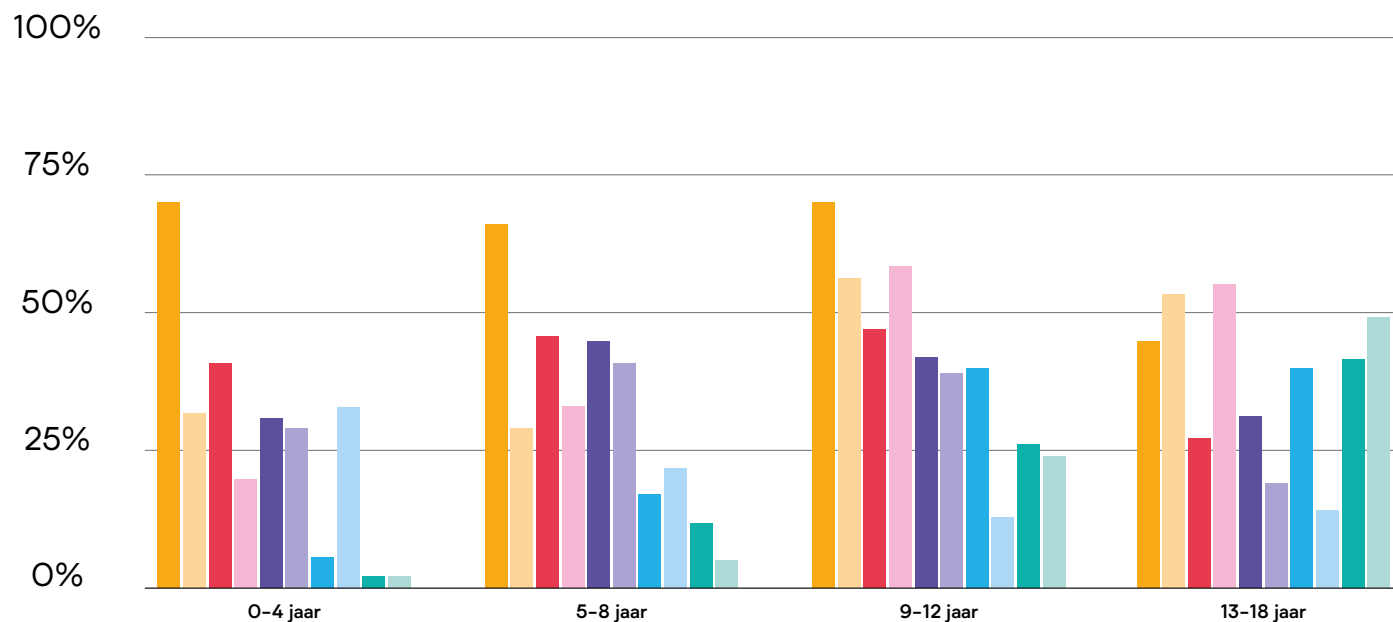
- Gamen is een goede ontspanning voor mijn kind
- Mijn kind leert dingen bij via games
- Mijn kind praat met mij over games
- Mijn kind heeft contact met anderen via games
- Mijn kind heeft moeite om te stoppen met gamen
- Mijn kind gamet te veel
- Mijn kind wordt agressief van gamen

Bezorgdheden

Ik vraag me soms af ...	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Hoeveel schermtijd oké is voor mijn kind	64%	70%	66%	70%	45%
Hoe ik de privacy van mijn kind mee kan bewaken online	42%	32%	29%	56%	53%
Welke inhoud geschikt zijn voor mijn kind en welke (nog) niet	40%	36%	46%	47%	27%
Wat het effect is van sociale media op de mentale en/of fysieke gezondheid van mijn kind	39%	20%	33%	58%	55%
Wat het effect is van online reclame op mijn kind	37%	31%	45%	42%	31%
Of het kwaad kan dat mijn kind nieuws ziet of hoort waar het te jong voor is	32%	29%	41%	39%	19%
Of ik moet controleren wat mijn kind doet online	23%	6%	17%	40%	40%
Of het oké is dat er foto's of video's van mijn kind online staan	22%	33%	22%	13%	14%
Wat mijn kind online doet en deelt	18%	2%	12%	26%	42%
Met wie mijn kind online contact heeft	17%	2%	5%	24%	49%
Geen van bovenstaande	8%	14%	5%	4%	7%
N	909	256	207	218	144

Ik vraag me soms af ...	2021	2023
Welke inhoud geschikt zijn voor mijn kind en welke (nog) niet	33%	40%
Wat het effect is van online reclame op mijn kind	30%	37%
Of het kwaad kan dat mijn kind nieuws ziet of hoort waar het te jong voor is	26%	32%
N		909

Bezorgdheden

Ik vraag me soms af...

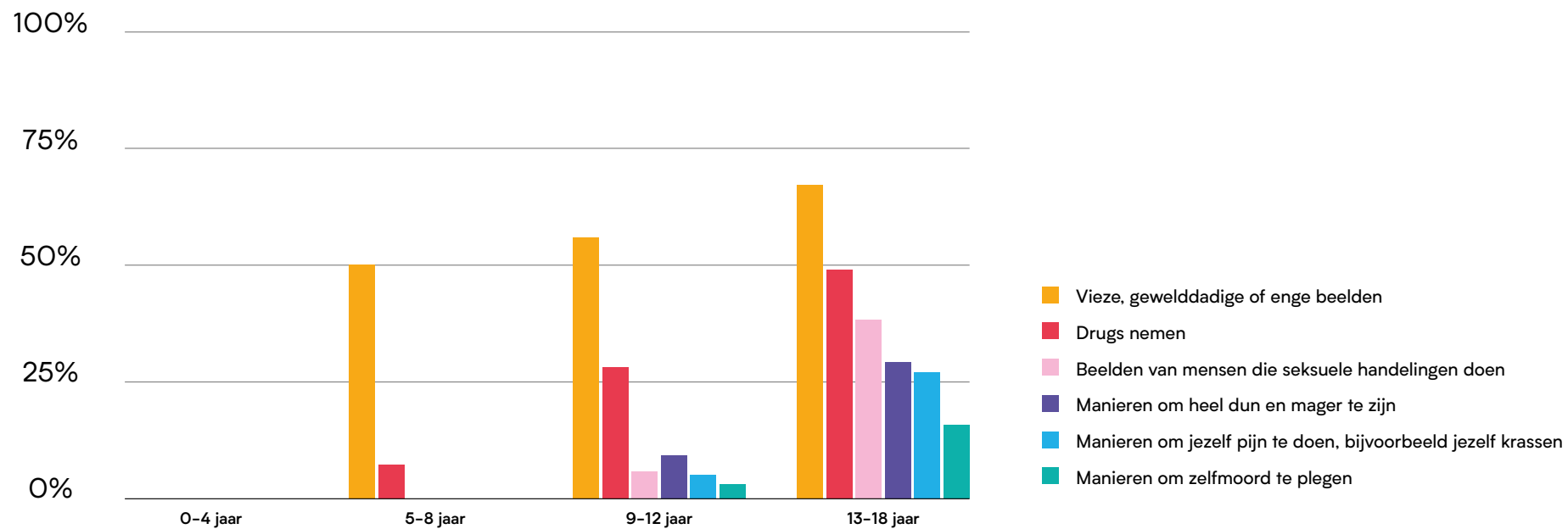
- Hoeveel schermtijd oké is voor mijn kind
- Hoe ik de privacy van mijn kind mee kan bewaken online
- Welke inhoud geschikt zijn voor mijn kind en welke (nog) niet
- Wat het effect is van sociale media op de mentale en/of fysieke gezondheid van mijn kind
- Wat het effect is van online reclame op mijn kind
- Of het kwaad kan dat mijn kind nieuws ziet of hoort waar het te jong voor is
- Of ik moet controleren wat mijn kind doet online
- Of het oké is dat er foto's of video's van mijn kind online staan
- Wat mijn kind online doet en deelt
- Met wie mijn kind online contact heeft

Ongeschikte inhoud

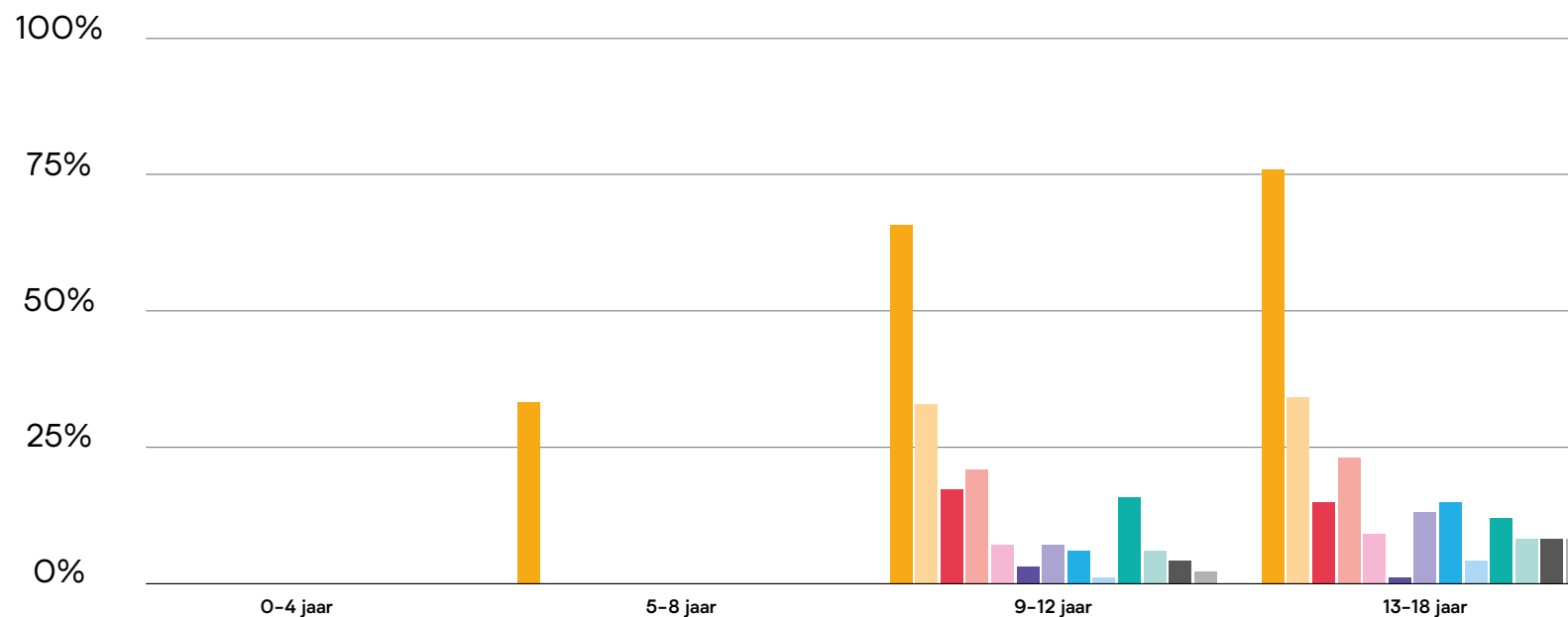
Heeft jouw kind online al eens berichten gezien over ...	0-4 jaar (N 2)			5-8 jaar (N 14)			9-12 jaar (N 104)			13-18 jaar (N 142)		
	Ja	Ik weet het niet	Nee	Ja	Ik weet het niet	Nee	Ja	Ik weet het niet	Nee	Ja	Ik weet het niet	Nee
Vieze, gewelddadige of enge beelden	0%	0%	100%	50%	14%	36%	56%	21%	23%	67%	22%	11%
Drugs nemen	0%	0%	100%	7%	22%	71%	28%	41%	31%	49%	41%	10%
Beelden van mensen die seksuele handelingen doen	0%	0%	100%	0%	14%	86%	6%	33%	61%	38%	40%	22%
Manieren om heel dun en mager te zijn	0%	0%	100%	0%	21%	79%	9%	43%	48%	29%	45%	26%
Manieren om jezelf pijn te doen, bijvoorbeeld jezelf krassen	0%	0%	100%	0%	14%	86%	5%	45%	50%	27%	52%	21%
Manieren om zelfmoord te plegen	0%	0%	100%	0%	7%	93%	3%	42%	55%	16%	52%	32%

Opgelet: Enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Ongeschikte inhoud

Negatieve ervaringen online

Heeft jouw kind één van deze dingen al eens meegemaakt online?

- Mijn kind zag al eens een gemene opmerking online
- Mijn kind ontving al eens een sexy foto van iemand anders
- Mijn kind kreeg al eens een gemene opmerking online
- Mijn kind zag al eens een sexy foto die voor iemand anders bedoeld was
- Mijn kind gaf al eens een gemene opmerking online
- Mijn kind stuurde al eens een sexy foto naar iemand
- Mijn kind was al eens getuige van cyberpesten
- Mijn kind heeft al eens per ongeluk geld uitgegeven online
- Mijn kind is al eens gecyberpest
- Mijn kind werd ooit al gehackt
- Mijn kind heeft zelf al eens gecyberpest
- Mijn kind gaf al eens persoonlijke gegevens door aan onbekenden
- Mijn kind werd ooit al slachtoffer van phishing

Negatieve ervaringen online

Heeft jouw kind één van deze dingen al eens meegemaakt online?	Totaal (N 296)		
	Ja	Ik weet het niet	Nee
Mijn kind zag al eens een gemene opmerking online	69%	18%	13%
Mijn kind kreeg al eens een gemene opmerking online	31%	28%	41%
Mijn kind gaf al eens een gemene opmerking online	15%	39%	46%
Mijn kind was al eens getuige van cyberpesten	21%	33%	46%
Mijn kind is al eens gecyberpest	8%	16%	76%
Mijn kind heeft zelf al eens gecyberpest	2%	25%	73%
Mijn kind ontving al eens een sexy foto van iemand anders	9%	21%	70%
Mijn kind zag al eens een sexy foto die voor iemand anders bedoeld was	10%	30%	60%
Mijn kind stuurde al eens een sexy foto naar iemand	2%	18%	80%
Mijn kind heeft al eens per ongeluk geld uitgegeven online	12%	2%	86%
Mijn kind werd ooit al gehackt	7%	7%	86%
Mijn kind gaf al eens persoonlijke gegevens door aan onbekenden	6%	19%	75%
Mijn kind werd ooit al slachtoffer van phishing	5%	7%	88%

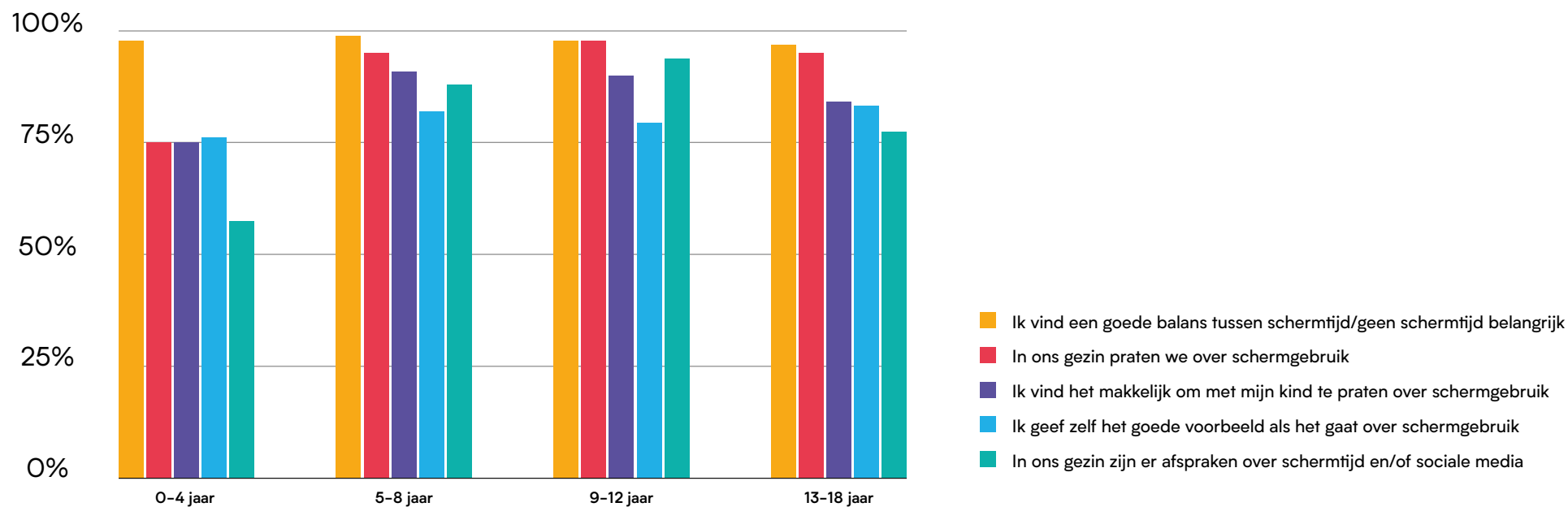
Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Heeft jouw kind één van deze dingen al eens meegemaakt online?	0-4 jaar (N2)			5-8 jaar (N 15)			9-12 jaar (N 104)			13-18 jaar (N 142)		
	Ja	Ik weet het niet	Nee	Ja	Ik weet het niet	Nee	Ja	Ik weet het niet	Nee	Ja	Ik weet het niet	Nee
Mijn kind zag al eens een gemene opmerking online	0%	0%	100%	33%	0%	67%	66%	19%	15%	76%	18%	6%
Mijn kind kreeg al eens een gemene opmerking online	0%	0%	100%	0%	13%	87%	33%	18%	49%	34%	37%	29%
Mijn kind gaf al eens een gemene opmerking online	0%	0%	100%	0%	7%	93%	17%	32%	51%	15%	48%	37%
Mijn kind was al eens getuige van cyberpesten	0%	0%	100%	0%	7%	93%	21%	29%	50%	23%	39%	38%
Mijn kind is al eens gecyberpest	0%	0%	100%	0%	0%	100%	7%	13%	80%	9%	20%	71%
Mijn kind heeft zelf al eens gecyberpest	0%	0%	100%	0%	7%	93%	3%	18%	79%	1%	30%	69%
Mijn kind ontving al eens een sexy foto van iemand anders	0%	0%	100%	0%	7%	93%	7%	8%	85%	13%	31%	56%
Mijn kind zag al eens een sexy foto die voor iemand anders bedoeld was	0%	0%	100%	0%	13%	87%	6%	15%	79%	15%	40%	45%
Mijn kind stuurde al eens een sexy foto naar iemand	0%	0%	100%	0%	0%	100%	1%	10%	89%	4%	24%	72%
Mijn kind heeft al eens per ongeluk geld uitgegeven online	0%	0%	100%	0%	0%	100%	16%	1%	83%	12%	3%	85%
Mijn kind werd ooit al gehackt	0%	0%	100%	0%	7%	93%	6%	4%	90%	8%	10%	82%
Mijn kind gaf al eens persoonlijke gegevens door aan onbekenden	0%	0%	100%	0%	7%	93%	4%	14%	82%	8%	21%	71%
Mijn kind werd ooit al slachtoffer van phishing	0%	0%	100%	0%	7%	93%	2%	5%	93%	8%	8%	84%

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat hun kind een account heeft op sociale media kregen deze vraag.

Stellingen over schermgebruik

Is deze stelling van toepassing op jouw gezin?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ik vind een goede balans tussen schermtijd/ geen schermtijd belangrijk	98%	98%	99%	98%	97%
In ons gezin praten we over schermgebruik	89%	75%	95%	98%	95%
Ik vind het makkelijk om met mijn kind te praten over schermgebruik	84%	75%	91%	90%	84%
Ik geef zelf het goede voorbeeld als het gaat over schermgebruik	80%	76%	82%	79%	83%
In ons gezin zijn er afspraken over schermtijd en/of sociale media	79%	62%	88%	94%	77%
N	978	278	221	229	154

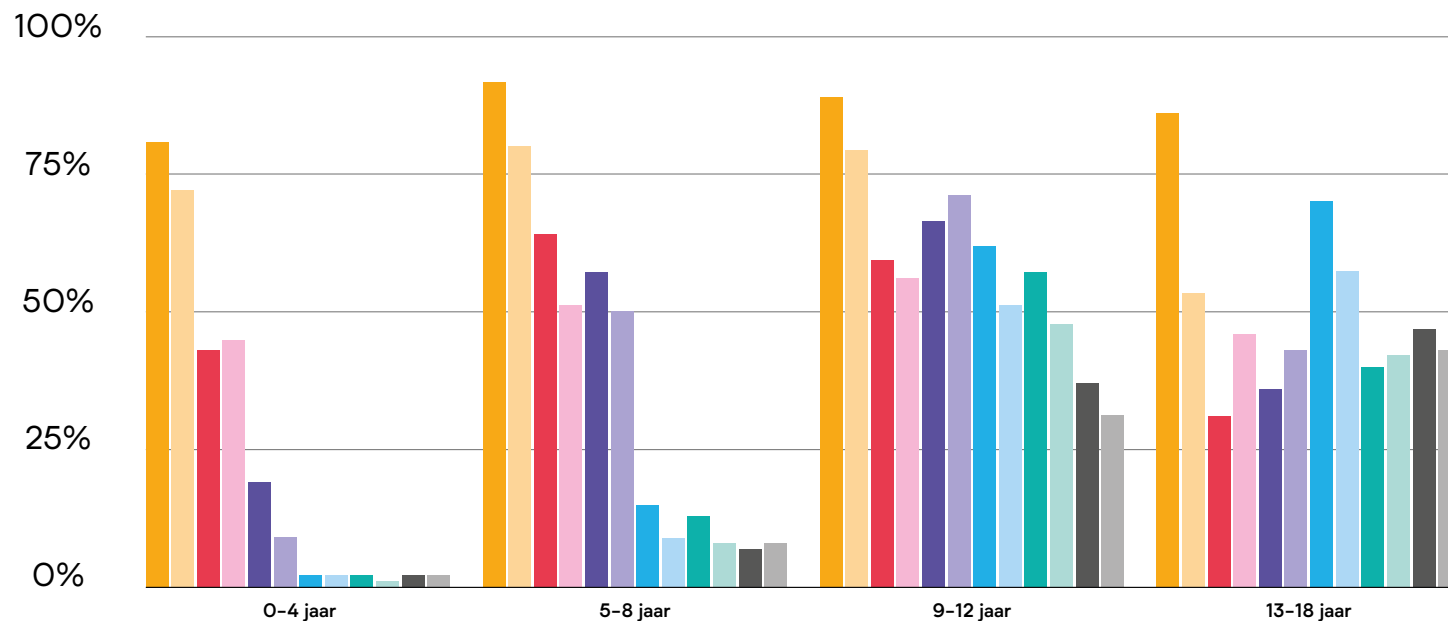

Afspraken

We hebben thuis afspraken over ...	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Hoelang mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken	86%	81%	92%	89%	86%
Wanneer mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken	73%	72%	80%	79%	53%
Wat mijn kind allemaal online mag kijken	51%	43%	64%	59%	31%
Waar mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken	50%	45%	51%	56%	46%
Welke games mijn kind speelt	46%	19%	57%	66%	36%
Welke apps mijn kind downloadt	45%	9%	50%	71%	43%
Wat mijn kind allemaal over zichzelf of anderen deelt online	35%	2%	15%	62%	70%
Of mijn kind een openbaar of privé account heeft	28%	2%	9%	51%	57%
Met wie mijn kind chat of praat online	27%	2%	13%	57%	40%
Welke mensen of accounts mijn kind volgt of met wie het bevriend is online	24%	1%	8%	48%	42%
Welke aankopen mijn kind doet online	21%	2%	7%	37%	47%
Hoeveel geld mijn kind online besteedt	19%	2%	8%	31%	43%
N	755	165	191	210	118

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

Afspraken

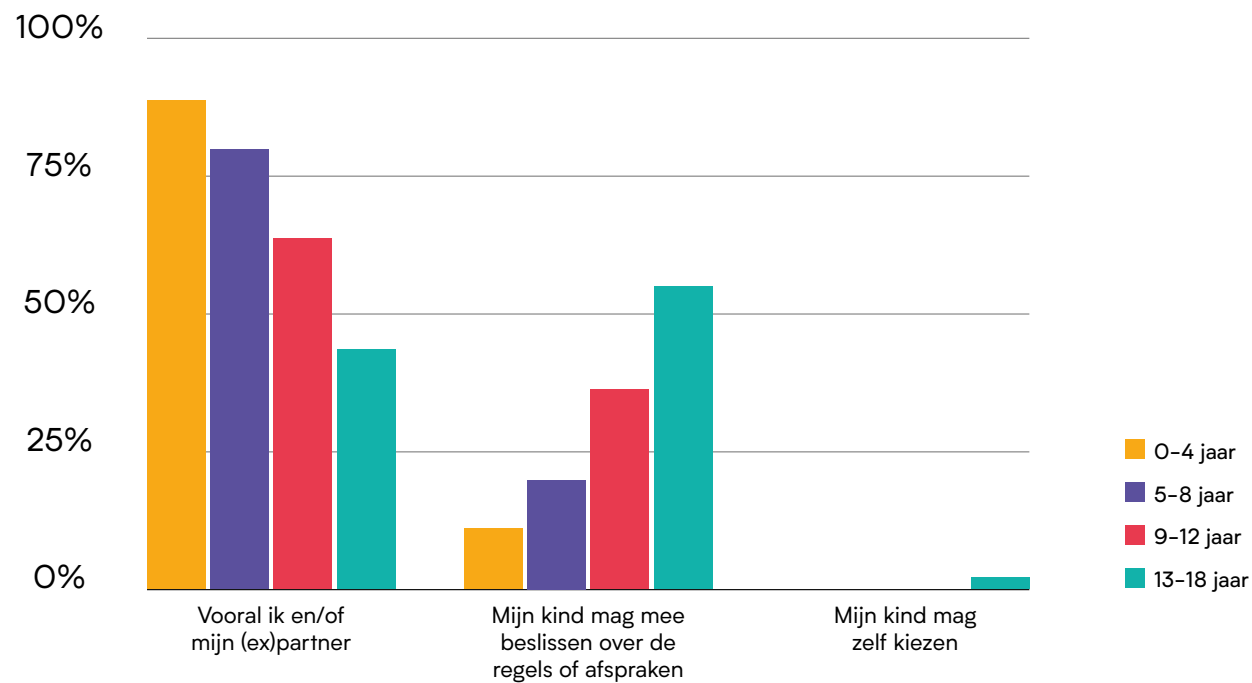

- Hoelang mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken
- Wanneer mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken
- Wat mijn kind allemaal online mag kijken
- Waar mijn kind het toestel en/of sociale media mag gebruiken
- Welke games mijn kind speelt
- Welke apps mijn kind downloadt
- Wat mijn kind allemaal over zichzelf of anderen deelt online
- Of mijn kind een openbaar of privé account heeft
- Met wie mijn kind chat of praat online
- Welke mensen of accounts mijn kind volgt of met wie het bevriend is online
- Welke aankopen mijn kind doet online
- Hoeveel geld mijn kind online besteedt

Wie bepaalt de regels

Wie maakt de regels over schermtijd en/of sociale media?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Vooral ik en/of mijn (ex)partner	71%	89%	80%	64%	43%
Mijn kind mag mee beslissen over de regels of afspraken	29%	11%	20%	36%	55%
Mijn kind mag zelf kiezen	0%	0%	0%	0%	2%
N	760	169	194	210	118

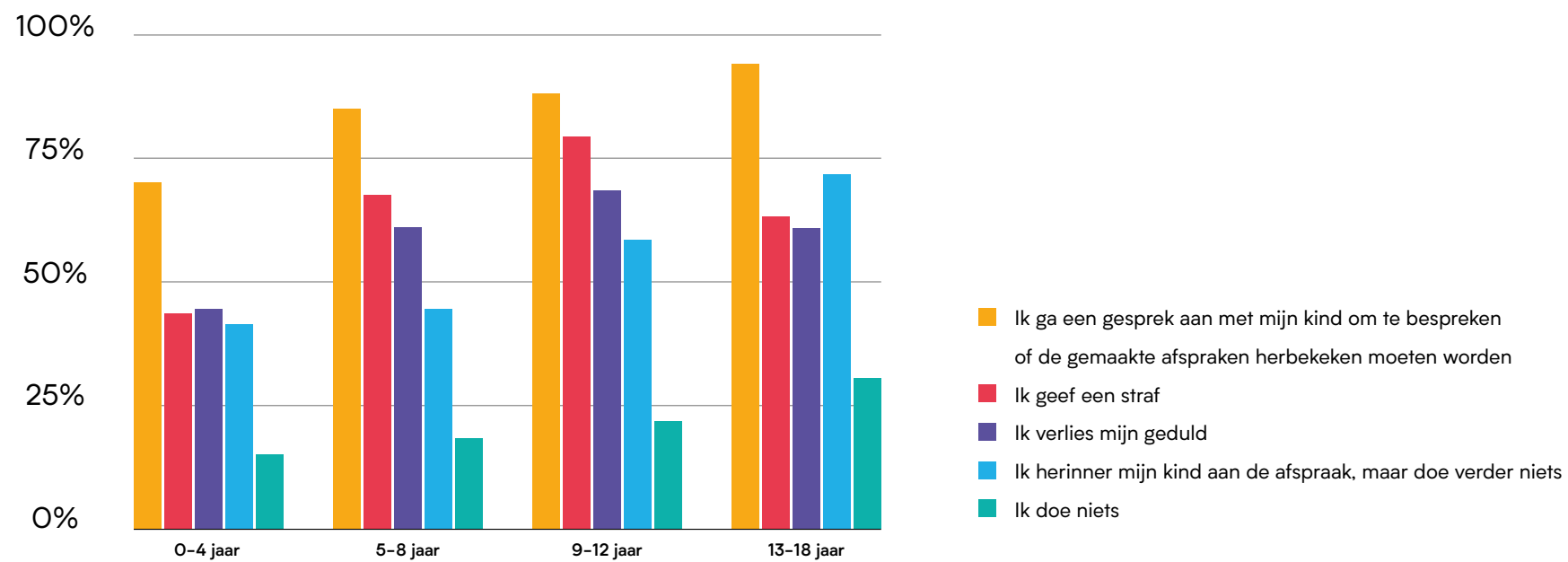
Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

Afspraken niet nakomen

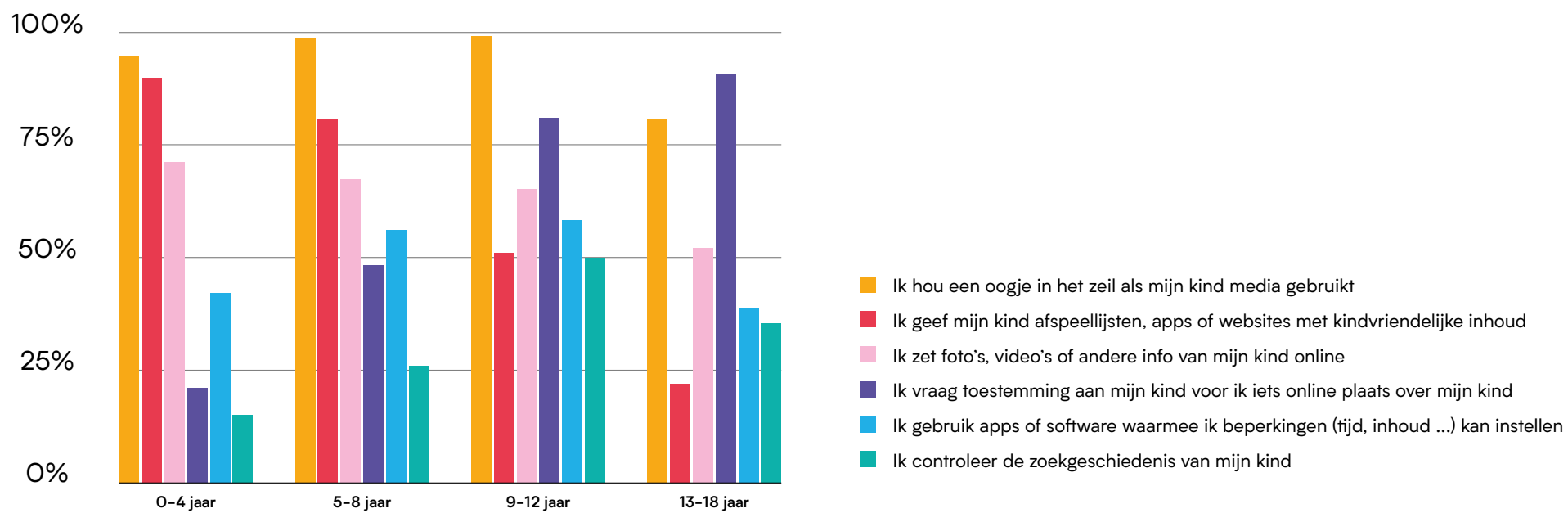
Wat doe je als je kind zich niet aan de afspraken over schermen houdt?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ik ga een gesprek aan met mijn kind om te bespreken of de gemaakte afspraken herbekeken moeten worden	83%	70%	85%	88%	94%
Ik geef een straf	63%	43%	67%	79%	63%
Ik verlies mijn geduld	60%	44%	61%	68%	61%
Ik herinner mijn kind aan de afspraak, maar doe verder niets	51%	41%	44%	58%	72%
Ik doe niets	21%	15%	18%	22%	30%
N	742	163	190	211	114

Opgelet: enkel ouders die antwoordden dat ze afspraken hebben over schermtijd en/of sociale media, kregen deze vraag.

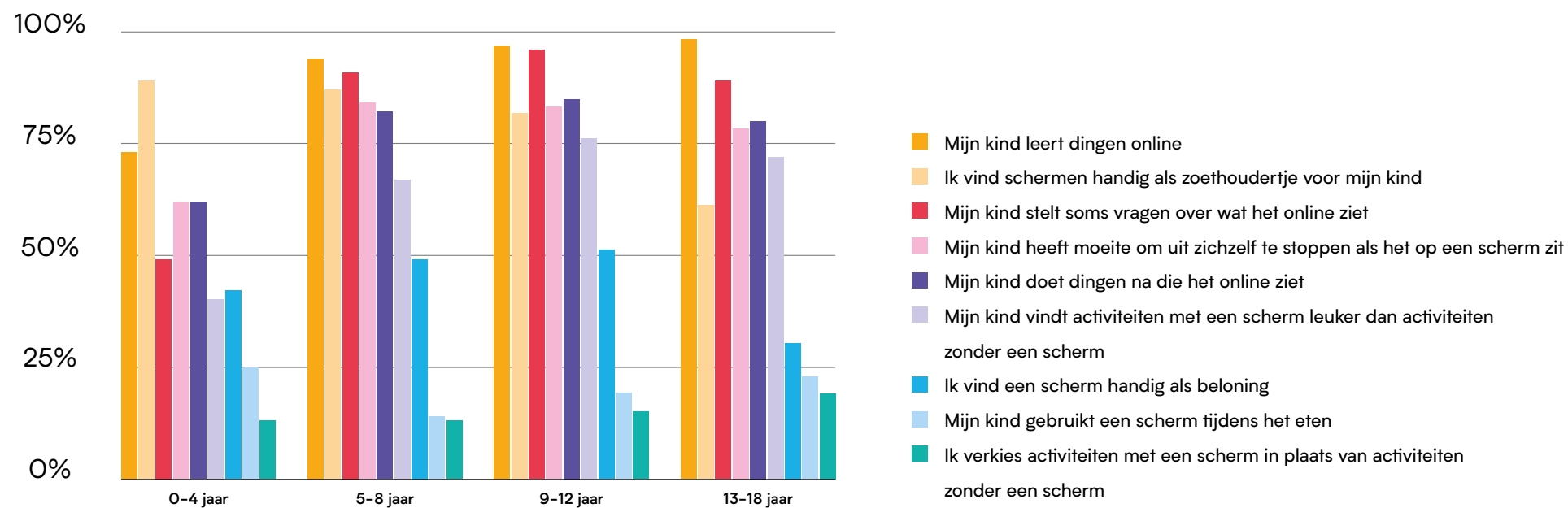
Stellingen over mediaopvoeding

Is deze stelling van toepassing op jouw gezin?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ik hou een oogje in het zeil als mijn kind media gebruikt	94%	95%	98%	99%	81%
Ik geef mijn kind afspeellijsten, apps of websites met kindvriendelijke inhoud	65%	90%	81%	51%	22%
Ik zet foto's, video's of andere info van mijn kind online	65%	71%	67%	65%	52%
Ik vraag toestemming aan mijn kind voor ik iets online plaats over mijn kind	56%	21%	48%	81%	91%
Ik gebruik apps of software waarmee ik beperkingen (tijd, inhoud ...) kan instellen	49%	42%	56%	58%	38%
Ik controleer de zoekgeschiedenis van mijn kind	31%	15%	26%	50%	35%
N	943	264	215	224	150

Stellingen over visie op mediaopvoeding

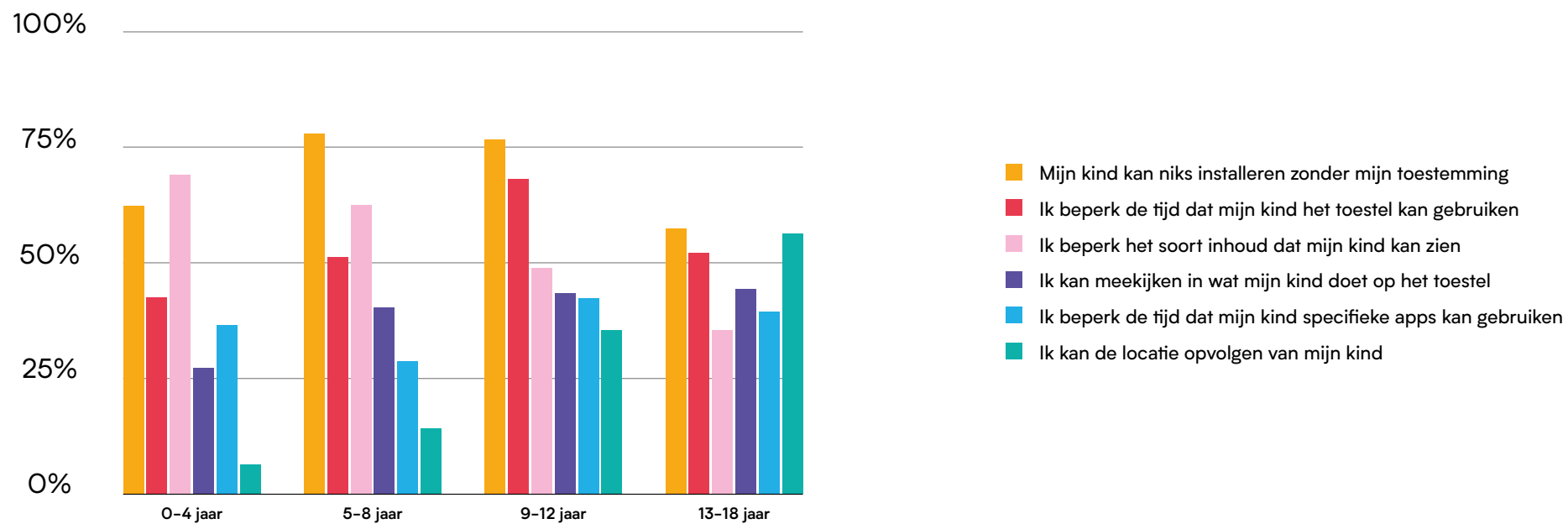
Is deze stelling van toepassing op jouw gezin?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind leert dingen online	89%	73%	94%	97%	98%
Ik vind schermen handig als zoethoudertje voor mijn kind	81%	89%	87%	82%	61%
Mijn kind stelt soms vragen over wat het online ziet	78%	49%	91%	96%	89%
Mijn kind heeft moeite om uit zichzelf te stoppen als het op een scherm zit	76%	62%	84%	83%	78%
Mijn kind doet dingen na die het online ziet	76%	62%	82%	85%	80%
Mijn kind vindt activiteiten met een scherm leuker dan activiteiten zonder een scherm	62%	40%	67%	76%	72%
Ik vind een scherm handig als beloning	44%	42%	49%	51%	30%
Mijn kind gebruikt een scherm tijdens het eten	20%	25%	14%	19%	23%
Ik verkies activiteiten met een scherm in plaats van activiteiten zonder een scherm	15%	13%	13%	15%	19%
N	932	261	213	222	150

Ouderlijk toezicht

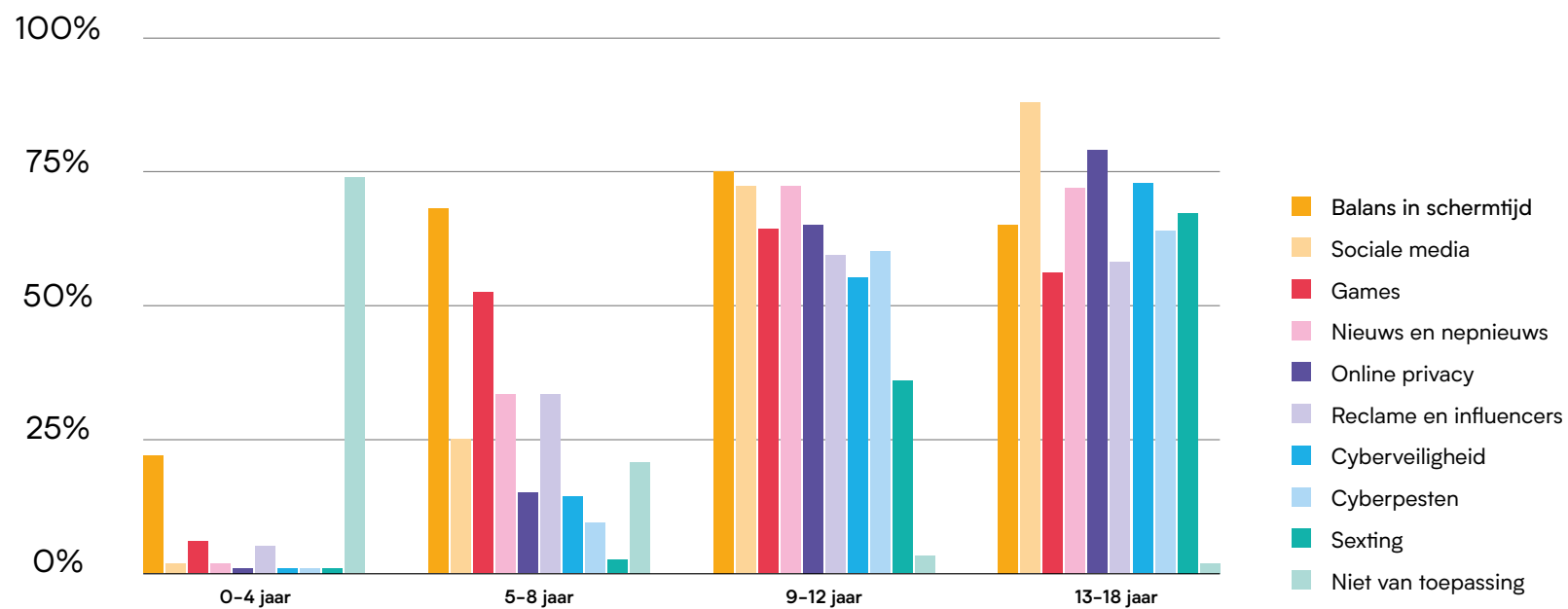
Hoe stel je beperkingen in?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Mijn kind kan niks installeren zonder mijn toestemming	70%	62%	78%	76%	57%
Ik beperk het soort inhoud dat mijn kind kan zien	56%	69%	62%	49%	35%
Ik beperk de tijd dat mijn kind het toestel kan gebruiken	55%	42%	51%	68%	52%
Ik kan meekijken in wat mijn kind doet op het toestel	38%	27%	40%	43%	44%
Ik beperk de tijd dat mijn kind specifieke apps kan gebruiken	36%	36%	28%	42%	39%
Ik kan de locatie opvolgen van mijn kind	25%	6%	14%	35%	56%
N	453	107	76	172	20

Opgelet: Enkel ouders die antwoordden dat ze ouderlijk toezicht gebruiken kregen deze vraag.

Praten met je kind

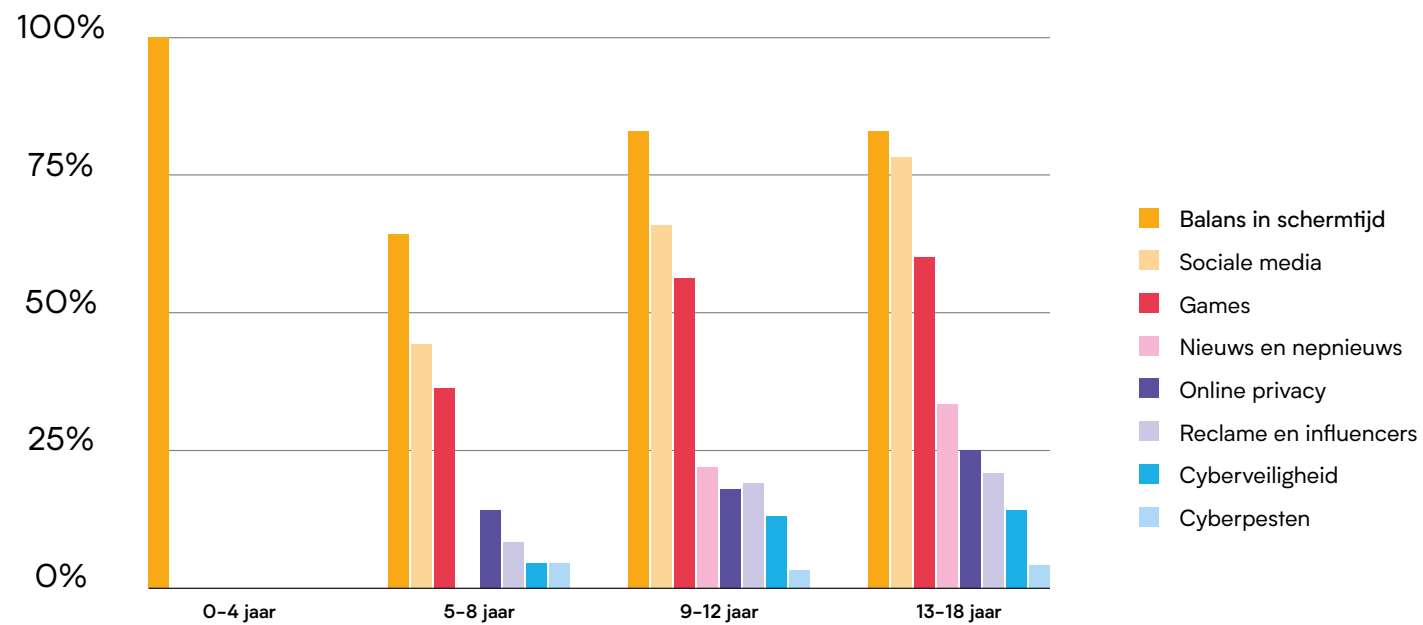
Ik praat met mijn kind over ...	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Balans in schermtijd	55%	22%	68%	75%	65%
Sociale media	42%	2%	25%	72%	88%
Games	42%	6%	52%	64%	56%
Nieuws en nepnieuws	41%	2%	33%	72%	72%
Online privacy	36%	1%	15%	65%	79%
Reclame en influencers	36%	5%	33%	59%	58%
Cyberveiligheid	32%	1%	14%	55%	73%
Cyberpesten	31%	1%	9%	60%	64%
Sexting	23%	1%	2%	36%	67%
Niet van toepassing	29%	74%	21%	3%	2%
N	892	241	203	218	146

Accounts beschermen

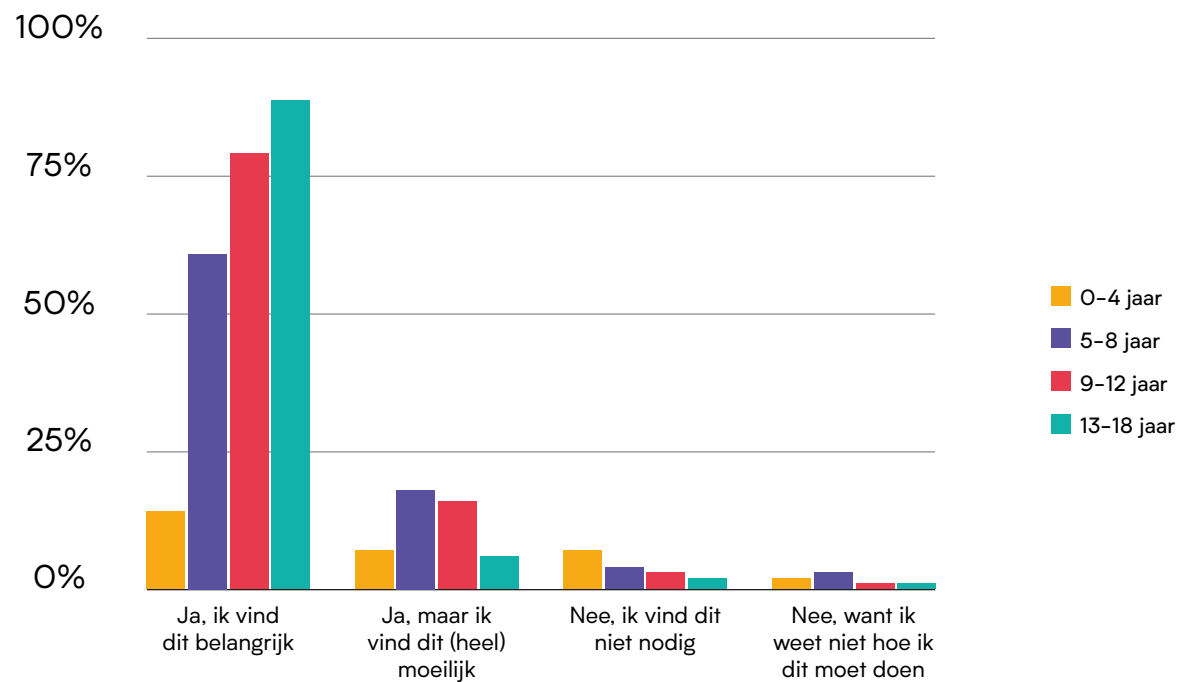
Welke tips geef jij jouw kinderen om hun accounts te beschermen?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Wachtwoorden niet delen met anderen	82%	100%	64%	83%	83%
Een sterk wachtwoord gebruiken	67%	0%	44%	66%	78%
Privacyinstellingen aanpassen	55%	0%	36%	56%	60%
Antivirus gebruiken	25%	0%	0%	22%	33%
Wachtwoord regelmatig veranderen	21%	0%	16%	18%	25%
Tweefactorauthenticatie gebruiken	18%	0%	8%	19%	21%
Wachtwoorden niet hergebruiken	12%	0%	4%	13%	14%
Een wachtwoordkluis gebruiken	4%	0%	4%	3%	4%
N	273	1	25	116	103

Opgelet: Enkel ouders die antwoordden dat ze met hun kind praten over cyberveiligheid, kregen deze vraag.

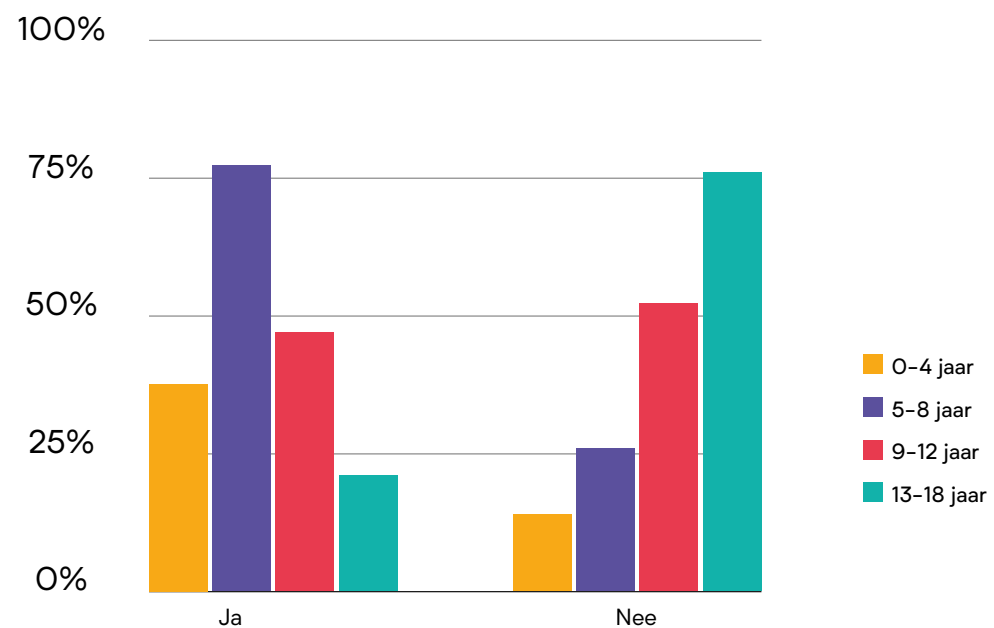
Praten over actualiteit

Praten over de actualiteit	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ja, ik vind dit belangrijk	56%	14%	61%	79%	89%
Ja, maar ik vind dit (heel) moeilijk	12%	7%	18%	16%	6%
Nee, ik vind dit niet nodig	4%	7%	4%	3%	2%
Nee, want ik weet niet hoe ik dit moet doen	2%	2%	3%	1%	1%
Niet van toepassing	26%	70%	14%	1%	2%
N	902	254	205	218	142

Afschermen van de actualiteit

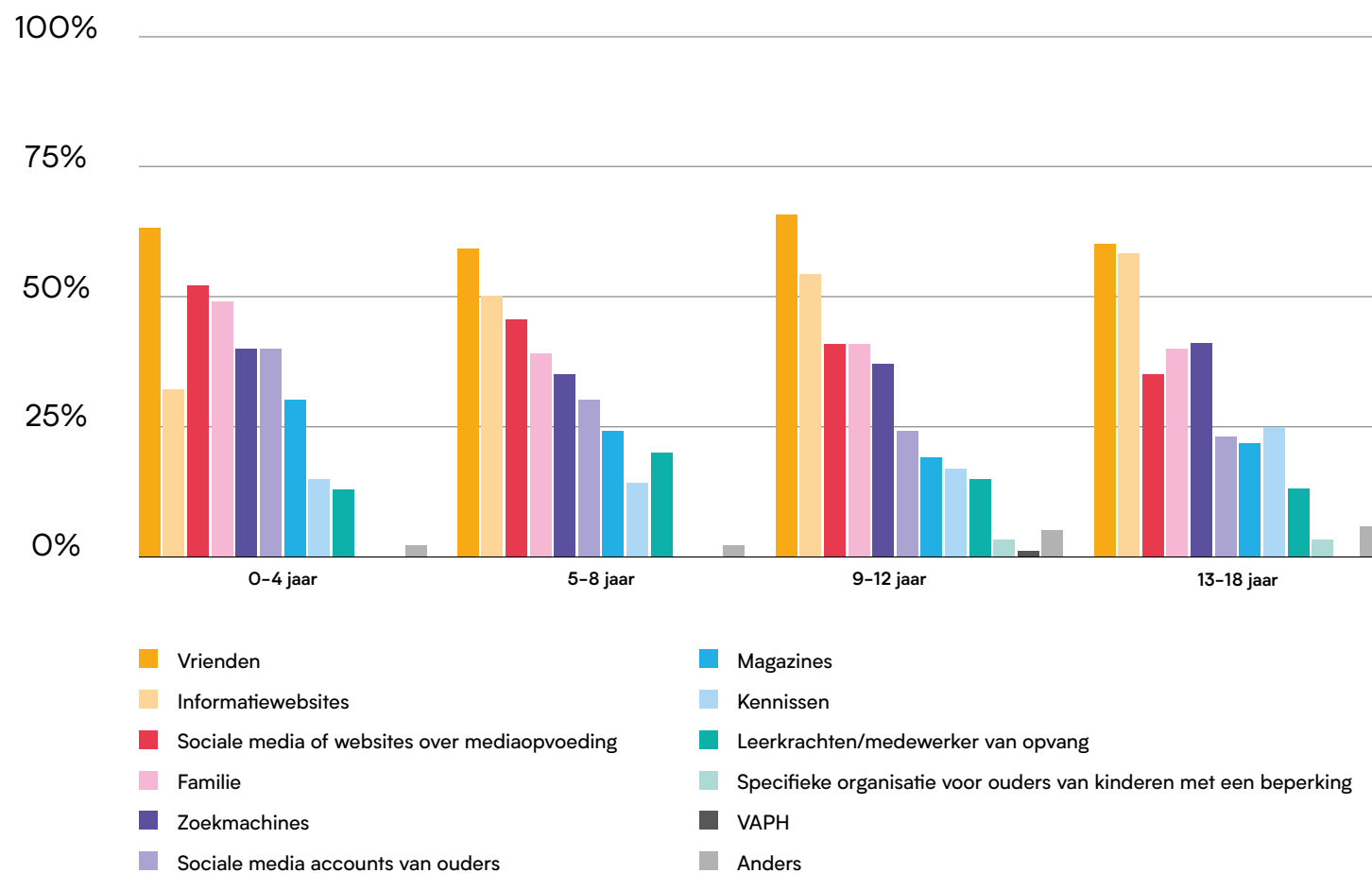
Schermt u je kind soms af van de actualiteit?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ja	45%	38%	72%	47%	21%
Nee	38%	14%	26%	52%	76%
Niet van toepassing	17%	48%	2%	1%	3%
N	904	255	206	217	143

Hulpbronnen over mediaopvoeding

Waar kan je terecht met je vragen over mediaopvoeding?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Vrienden	62%	63%	59%	66%	60%
Informatiewebsites	46%	32%	50%	54%	58%
Sociale media of websites over mediaopvoeding	44%	52%	46%	41%	35%
Familie	43%	49%	39%	41%	40%
Zoekmachines	38%	40%	35%	37%	41%
Sociale media accounts van ouders	30%	40%	30%	24%	23%
Magazines	24%	30%	24%	19%	22%
Kennissen	17%	15%	14%	17%	25%
Leerkrachten/medewerker van opvang	15%	13%	20%	15%	13%
Specifieke organisatie voor ouders van kinderen met een beperking	1%	0%	0%	3%	3%
VAPH	0%	0%	0%	1%	0%
Anders	4%	2%	2%	5%	6%
<i>Geen van bovenstaande</i>	6%	8%	5%	4%	6%
N	915	260	207	219	145

Hulpbronnen ouders

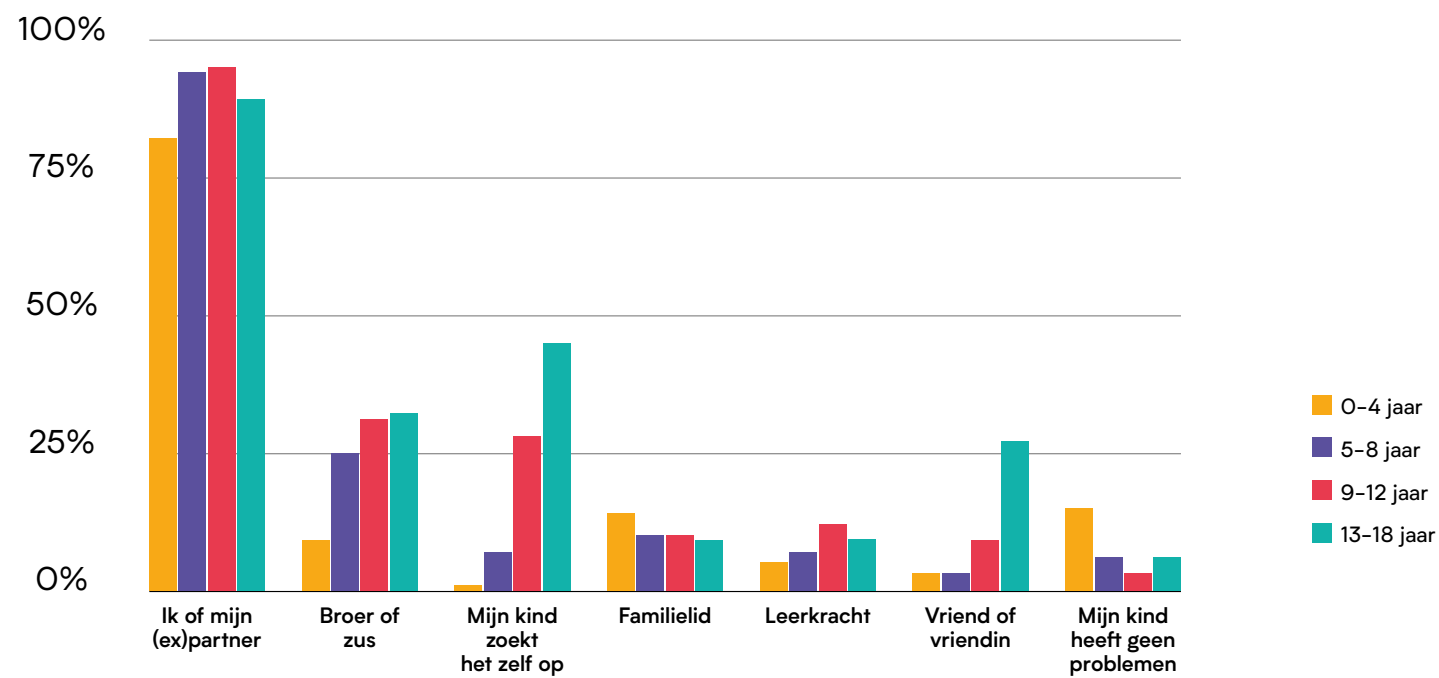
Hulp bij problemen

Wie helpt je kind als het een probleem heeft met schermen?	Totaal	0-4 jaar	5-8 jaar	9-12 jaar	13-18 jaar
Ik of mijn (ex)partner	90%	82%	94%	95%	89%
Broer of zus	23%	9%	25%	31%	32%
Mijn kind zoekt het zelf op	17%	1%	7%	28%	45%
Familielid	11%	14%	10%	10%	9%
Leerkracht	9%	5%	7%	12%	9%
Vriend of vriendin	8%	3%	3%	9%	27%
Mijn kind heeft geen problemen	8%	15%	6%	3%	6%
N	922	260	210	219	146

Kennen ouders deze websites

Heb je ooit al gehoord van volgende websites?	Totaal (alle ja's)	Totaal (alle nee's)	N
MediaNest website over mediaopvoeding	53%	47%	896
PEGI leeftijd voor games	50%	50%	895
Kijkwijzer leeftijd voor films, series, games	76%	24%	901

Hulp bij problemen

Colofon

ONDERZOEKSTEAM

Hadewijch Vanwynsberghe (Mediawijs)

Karen Linten (Mediawijs)

Elke Boudry (Mediawijs)

Anne-Lotte Stevens (Student UGent)

Manon Garroy (Student UGent)

Lemonie De Moortel (Student VUB)

Diewertje Jongert (Student VUB)

Jana Vereecke (Student KU Leuven)

Elena Willems (Student KU Leuven)

MEDIANEST TEAM

Karen Linten

Bert Pieters

Jeroen Herman

DATAVERWERKING

Indiville

EINDREDACTIE

Frie Van der Planken

VORMGEVING

Lowres Creative Studio

Studio Fier

ILLUSTRATIES

Jasper Van Gestel

SPECIALE DANK

Aan alle ouders die deelnamen
aan het onderzoek

MEER INFO

www.medianest.be

 @MediaNestBe

 @medianest.be

V.U.: Andy Demeulenaere, Kantersteen 10, 1000 Brussel

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.